

TopCamper

magazine

Dolomieten • campernieuws • Tim en opa Kees op
campertoer • Knaus Van Ti 550 MF Vansation • overland
naar Kaapstad • de camperstijl van ... • Italiaanse kazen •
Utrecht – spiegel van Nederland • terugblik op drie winters
wereldreis • Laika Ecovip L 3009 • Niesmann + Bischoff
iSmove 6.9 E • Marokko • Sicilië • drie maanden IJsland •
TopCamperplaatsen

ISBN 978-90-830253-5-3

9 789083 025353

nr 21 • maart 2021 • € 7,95

Pioniersgeest, *dat is* *wat ons fascineert.*

In 1931 ontwierp Arist Dethleffs een uniek huwelijkscadeau voor zijn vrouw Fridel: 'een woonauto'. Hiermee is niet alleen een caravan geboren maar een geheel nieuwe vorm van reizen: het caravannen. Maak kennis met het verhaal van Dethleffs en vier samen met ons 90 jaar **Pioneers of Caravanning**.

Geweldige winkansen, acties en jubileumaanbiedingen:
www.90jaar.dethleffs.nl

"Niet zonder mijn familie",
zei Arist Dethleffs in 1931 en
ontwierp zijn "woonauto".

Dethleffs
Pioneers of Caravanning

cover: Challenger Combo X150

TopCamper magazine is een tijdschrift voor liefhebbers van camperen.

www.topcamper.nl

Uitgegeven door Aveco Verzekeringen i.s.m. Graphic Services

Uitgever
Arian Bossers
uitgever@topcamper.nl

Hoofredacteur
Harry Schuring
h.schuring@topcamper.nl

Redactieadres
Oranjelaan 11
7121 CA AALTEN
redactie@topcamper.nl

Aan dit nummer werkten o.a. mee:
Hans van Bergen, CamperCake, Johan van Eeden,
Marga Feenstra, Harry Fitié, Bartho Hendriksen,
Daan Kloeg, Melissa Koot, Geert van Leeuwen,
Marcel Marchand, Toon Roovers,
Marleen Schreuder, Willem van Teeseling,
Jan Uittenboogaard

Vormgeving
Walter Bouwman
Giesbers Retail, Duiven

Druk
Damen Drukkers

Bereik
46.500

Abonnementen
Een introductie-abonnement kost € 9,95 (jaarabonnement, 2 edities). Automatische verlenging met dagelijkse opzegmogelijkheid. Losse verkoop € 7,95 exclusief portokosten. Voor abonnees in het buitenland gelden andere voorwaarden.

Klanten van Aveco Verzekeringen ontvangen dit magazine gratis.

Abonnementenadministratie
Aveco Verzekeringen, postbus 444
7770 AK HARDENBERG, 0523 28 27 29
abonnee@topcamper.nl

Adverteren
Aveco Verzekeringen, Willeam Kempe
willeam@avecoverzekeringen.nl, 0523 28 23 76

Verantwoordelijkheid
TopCamper magazine wordt met veel zorg samengesteld. Fouten kunnen echter niet geheel worden voorkomen. Uitgever noch redactie aanvaarden verantwoordelijkheid voor eventuele onvoorziene gevolgen van onvolkomenheden. Niets uit deze uitgave mag op welke wijze dan ook worden vervaelvoudigd en/of openbaar gemaakt zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

© 2021 TopCamper magazine
Alle rechten voorbehouden

ISBN 978-90-830253-5-3

FERNWEH

De foto hierboven is gemaakt in de Dolomieten, waar je in het vroege najaar vaak op zonnige, heldere dagen wordt getrakteerd en waar je je na een pittige bergwandeling culinair laat verwennen in de overgangszone tussen de Duitse cultuur, taal en keuken enerzijds en de kunst, klank en smaak van het mediterrane dolce vita anderzijds. Hoewel de verleiding groot is, zal ik op deze plek maar niet gaan mijmeren over het verlangen om weer op pad te kunnen gaan, over *Sehnsucht* en *Fernweh* – bij het hunkeren af. Er zijn genoeg andere dingen om over na te denken. Bijvoorbeeld dat er vorig jaar veel campers bij zijn gekomen – bijna elfduizend nieuwe en tweedehands campers kwamen in 2020 ons land binnen. Het is een gekke gedachte dat er straks heel wat jonge campers rondrijden met extreem weinig kilometers op de teller. Veel mensen bleven vorig jaar in Nederland en in afwachting van het door velen begeerde vaccin worden er nu nog niet veel plannen gemaakt voor grote reizen in Europa. Zij die in de schoolvakanties reizen willen veelal niet het risico lopen om in eigen land nergens meer terecht te kunnen. Na de ervaringen in 2020 is dat zeker niet denkbeeldig. Reserveren is dan een goede optie. Zelf hoor ik tot een grote groep *lucky bastards*: de camper paraat en de agenda flexibel. Als de seinen weer op groen staan, zijn de plannen vlot gesmeed. Eigenlijk hoef je alleen maar te vertrekken, de straat uit te rijden – Fernweh en de navigatie doen de rest. Houd moed!

Harry Schuring
hoofredacteur
h.schuring@topcamper.nl

8

Campernieuws

Er worden geen beurzen gehouden, maar de camperverkoop breekt records. En er is weer aardig wat nieuws.

14

Zevenpassenroute in de Dolomieten

Daan Kloeg kan in het najaar nog net op reportage. Hij ontwerpt zijn eigen roadtrip.

24

Overland naar Kaapstad

Verslag van een avontuurlijke reis door Europa, het Midden-Oosten en Afrika met een verbouwde Mercedesbus.

Utrecht – spiegel van Nederland

Nederlandkenner Bartho Hendriksen toont de steden, stadjes en de grote variatie aan landschappen in de provincie Utrecht.

38

Aardschok in Marokko

Een beetje twijfel vooraf, maar grote tevredenheid over een lange reis door het prachtige reisland Marokko.

62

Tim en opa Kees op campertoer

Tim, 18 en net in het bezit van een rijbewijs, toert met zijn ervaren opa een week door Nederland.

De netwerken van Toon Roovers

Kentekenverzamelaar en ex-politieman Toon reist overal, van de Falklands tot IJsland

80

EN VERDER:

7 Agenda

22 Campernieuws

Niesmann + Bischoff iSmove 6.9 E

30 Aveco-service

33 Varia

Korte berichten over hoofd- en bijzaken.

32 Campernieuws

Laika Ecovip L 3009

37 Varia

Korte berichten over hoofd- en bijzaken.

44 Campernieuws

Knaus Van Ti 550 MF Vansation

48 Corona beëindigt voortijdig onze wereldreis'

Harry en Marleen moeten hun 'terugreis' door Azië uitstellen. Ze kijken terug op drie winters in Zuid-, Midden- en Noord-Amerika.

56 Van parmigiano tot varkenskaas

Een lekkerbekkenzoektocht naar beroemde en obscure Italiaanse kazen.

74 Waar de citroenbomen bloeien

Je moet er even voor rijden, en/of varen, maar Sicilië is echt een topbestemming voor campers.

79 Campershowroom 'next level' in Barneveld

86 De camperstijl van Annelies en Johan

89 Knaus bestaat 60 jaar

91 Boeken, sites en apps

Drie mooie boeken voor de camperaar.

92 TopCamperplaatsen

Deze keer alle drie in Nederland: Twente, Zeeland en de Betuwe.

Follow the *sky!*

CORAL. Maak kennis met de nieuwe generatie.

Maak kennis met de nieuwe generatie Coral met uniek Adria Exclusief SunRoof®, nieuw exterieur profiel en compleet nieuw onderscheidend interieur. Keuze uit interieursferen en uitrustingstypes Plus en Supreme. **Adria. Inspiratie voor jouw avonturen.**

GEÏNSPIREERD
ONTWERP

KENMERKENDE
EIGENSCHAPPEN

HET
THUIS-GEVOEL

MODERNE
LEEFRUIMTES

INSPIRERENDE
TOEPASSINGEN

Beurzen in coronatijd

Sinds het begin van de coronapandemie, nu een jaar geleden, zijn veel van de geplande evenementen, en dus ook beurzen, afgelast of verschoven. De beurs van Düsseldorf, de Caravan Salon, ging wel door, zij het onder strenge voorwaarden. Een kleine veertig procent van het normale aantal bezoekers kwam opdagen.

De Kampeer en Caravan Jaarbeurs in Utrecht (oktober) ging niet door. Ook leuke en grote beurzen in Parijs, Brussel, Antwerpen en Birmingham werden afgelast, net als de Caravana in Leeuwarden die voor eind januari stond gepland.

We publiceren op deze bladzijde de beurzen met gegevens zoals ze nu bij ons bekend zijn. Het spreekt voor zich dat hierin veranderingen kunnen komen – de pandemie is nog verre van voorbij, zo lijkt het.

Dus, als je van plan bent een of meer van de hier genoemde beurzen te bezoeken, controleer dan alsjeblieft te zijner tijd de data nog eens.

5-7 maart 2021

Camperbeurs Hardenberg

Hier vind je een gevarieerd aanbod van nieuwe en gebruikte campers in vijf hallen van de Evenementenhal. Naast dealers en handelaren zijn er specialisten op het gebied van accessoires, bouw, reparatie/onderhoud en verhuur van campers. In het Campertheater worden allerlei thema's besproken tijdens presentaties. Met de camper bij de beurs overnachten is mogelijk, gratis nog wel; stroom beschikbaar.

10-17 uur, entree € 9 (online € 8), 5-12 jaar € 5 (4,50), parkeren gratis

Evenementenhal Hardenberg, Energieweg 2, 7772 TV Hardenberg

8-11 april 2021

Vakantiebeurs, Utrecht

Deze editie begint pas op donderdag en duurt dus vier dagen. Doorgaans is er een hal gewijd aan kamperen, daar zijn dan heel wat campers te zien.

9.30-17.30 uur, op zaterdag tot 20 uur; entree (tarieven 2020) € 15 aan de kassa, € 12 in online voorverkoop, kinderen t/m 16 jaar gratis; parkeren € 4 per uur, maximaal € 16-20 per dag

Jaarbeurs, Jaarbeursplein 6, Utrecht

27 augustus-5 september 2021

Caravan Salon, Düsseldorf

's Werelds grootste beurs voor campers en caravans wordt elk jaar gehouden in de Messe van Düsseldorf. In 2019 waren er 268.000 bezoekers, waaronder enkele tienduizenden uit het buitenland, met name uit Nederland. Inclusief de nieuwe hal 1 zijn er maar liefst veertien beurshallen in gebruik. Rond zeshonderd exposanten uit Duitsland en circa 130 uit 25 overige landen showen meer dan 2100 kampeervoertuigen; de meeste daarvan zijn campers. Een ideale beurs voor oriëntatie op een nieuwe camper.

Op P1, het Caravan Center, kan worden overnacht met de eigen camper. De 3500 plaatsen zijn meestal bezet; zo veel campers bij elkaar zie je nergens, een evenement op zich.

10-18 uur, entree € 15 (online)/€ 18 (kassa), 6-11 jaar € 6/7; e-tickets (beschikbaar in de loop van juni) zijn 2 dagen geldig i.p.v. 1

Messe Düsseldorf (goed bewegwijzerd)

11-19 september 2021

Salone del Camper, Parma

Op het beursterrein aan de noordkant van Parma vindt jaarlijks een indrukwekkende camperbeurs plaats. Er zijn ook caravans maar meer dan driekwart van de beurs betreft motorhomes. Veel modellen van praktisch alle Europese merken. Vorige keer waren er 130.000 bezoekers en 730 tentoongestelde recreatievoertuigen.

9.30-18 uur, entreprijs nog niet bekend

Fiere di Parma, Viale delle Esposizioni 393A, Parma, Italië

6-10 oktober 2021

Kampeer & Caravan Jaarbeurs, Utrecht

De 56e editie van de 'KCJ' zal voortborduren op het recent vernieuwde beursconcept. Tienduizenden bezoekers doen hier ideeën op over vakanties en over hun kampeermiddel en -uitrusting. Het precieze programma is op dit moment nog niet bekend. In het volgende nummer van TopCamper komt meer informatie over deze beurs.

Overnachten is mogelijk op de zogenaamde NKC-camping op P2; met stroom kost € 32,50, zonder stroom € 27,50 (tarieven 2019).

10-17 uur, entreprijs nog niet bekend (vorig jaar € 13 online, 14 aan de kassa); parkeren € 4 per uur, maximaal € 16,50 per dag

Jaarbeurs, Jaarbeursplein 6, Utrecht

ER ZIJN NOG NOOIT ZOVEEL CAMPERS VERKOCHT

CAMPERVAKANTIE IN NEDERLAND POPULAIR

Kwam er in maart vorig jaar, toen de coronapandemie ontstond, even een stagnatie in de verkoop van campers, vanaf mei werden er weer erg goede zaken gedaan. In Nederland zijn 2450 nieuwe campers verkocht, bijna zeventien procent meer dan in 2019. Daarnaast werden ruim 8000 occasions geïmporteerd. De voordelen van de vrijheid die eigen sanitair biedt trokken nieuwe kopers naar de dealers. Door de reisbeperkingen werd er in de zomer en het najaar heel veel in eigen land gekampeerd.

Verwacht mag worden dat ook in 2021 veelvuldig voor vakantie in Nederland zal worden gekozen. Niemand weet wanneer de grenzen weer open gaan. De vraag naar campers is nog niet weer afgenomen. Bij menig merk lopen de levertijden wat op, ook omdat fabrieken te kampen hebben (gehad) met zieke medewerkers door corona.

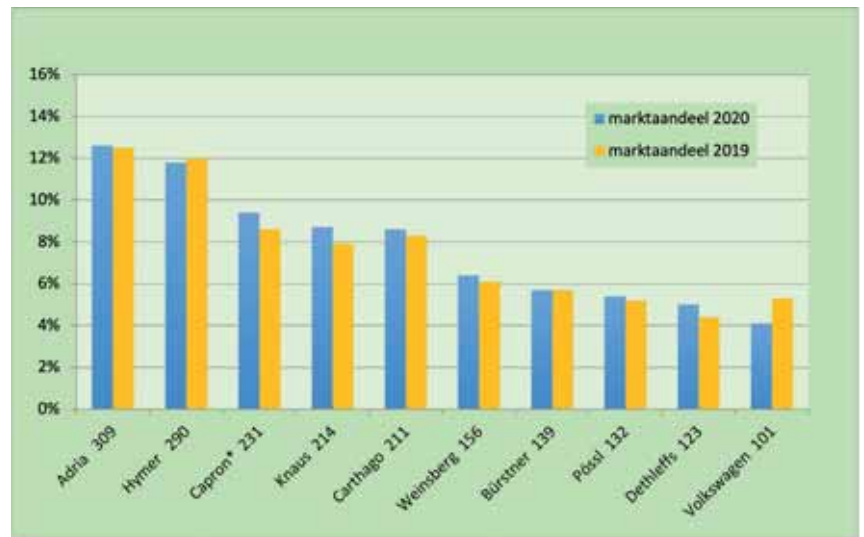
Verkooprecords – stallingsruimte wordt schaars

Ook in Duitsland werd 2020 het beste jaar ooit wat betreft de verkoop van campers; het recordjaar 2019 werd met maar liefst 28 procent verbeterd! En ook daar houdt de vraag aan. Zo zegt Knaus Tabbert, waartoe ook Weinsberg behoort, de productie voor 2021 al te hebben verkocht. Wie

dus een nieuwe Knaus wil bestellen zal geduld moeten hebben tot eind van dit jaar, of later. Door de toename van het aantal campers in Nederland – het zijn er bijna 145.000 – wordt het lastiger een stallingsplek te vinden, en niet alleen in de Randstad. Camperdeelplatform GoBoony onderzocht afgelopen jaar de mogelijkheid om particuliere verhuurders ook stallingsruimte aan te bieden – Get & Go heet het concept.

Vakantie in eigen land

Tijdens de eerste lockdown in voorjaar 2020, de ‘intelligente’, was het aanvankelijk rustig op de Nederlandse campings. In april stonden er op de campings die open bleven verspreid wat campers; het sanitair was dicht maar de buitenliefhebbers kwamen vooral door het mooie weer wel aan hun trekken. In mei werd het wat drukker op de campings en toen half juni de sanitairgebouwen weer open mochten, was er al snel sprake van

Aantal verkochte campers in 2020 per merk (bron: KCI)

* Capron is de fabriek waar hoofdzakelijk campers van de merken Sunlight en Carado worden geproduceerd

een hausse. Veel Nederlanders kozen niet voor de gebruikelijke vakantie in het buitenland. Tot in september, ja zelfs tot in oktober was er op veel Nederlandse campings geen plekje onbenut! Ook de parken met vakantiehuisjes deden goede zaken. Campercontact maakte onlangs bekend dat het aantal verblijfslocaties voor campers in Nederland in 2020 stevig is gegroeid, met 21 procent naar 2244. Tweederde daarvan betreft campings, het aantal Nederlandse camperplaatsen bedroeg eind 2020 749.

Links boven: de Bürstner Campeo buscamperserie kent nu ook een uitvoering met vierwielaandrijving; onder: de nieuwste smalle halfintegraal, de Combo X150 van Challenger, is een markante verschijning

Nauwelijks beurzen, wel veel nieuws

Na de experimentele versie van de Caravan Salon in Düsseldorf, in september 2020, zijn er geen grote camperevenementen gehouden. De internationaal gezien tweede belangrijke beurs, de CMT in Stuttgart (januari 2021) werd afgelast, op een zwaar uitgekleden onlineversie na. In eigen land ging in oktober de KCJ in Utrecht niet door en werd de Caravana gecancelled. Ook regionale beurzen zoals in Houten en Hardenberg sneuvelden uiteindelijk. Maar dat wil niet zeggen dat er geen nieuws is.

Europese camperjournalisten hebben de belangrijke beurs in Stuttgart onlangs dus moeten missen, maar de fabrikanten doen hun best het nieuws over nieuwe modellen zo goed mogelijk te verspreiden. De mailbox van de TopCamper-redactie stroomde vol met berichten uit Frankrijk, Duitsland en Italië. Hieronder zetten we een aantal min of meer belangrijke ontwikkelingen op een rij.

Bürstner

Kwam Bürstner vorig jaar al met twee series buscampers, de Campeo en de wat luxere Eliseo, nu wordt ook de 5 m-kampeerbus in het programma opgenomen. Deze Copa wordt gemaakt in de Elzas en is gebaseerd op de Ford Transit Custom. Inclusief het standaard hefdak is de hoogte 2,09 m; leverbaar vanaf komende zomer.

CONSTRUCT
MECHANISCHE DIEFSTAL BEVEILIGING

Mechanische anti-diefstal sloten voor (bedrijfs)auto's en campers

Waarom Construct mechanische diefstal beveiliging?

- ✓ Bewezen effectief anti-diefstal systeem
- ✓ Eenvoudig in gebruik, ook bij dagelijks gebruik
- ✓ Stand-alone systeem: werkt volledig zelfstandig zónder elektronica
- ✓ Verkrijgbaar voor (bijna) iedere camper / auto / bedrijfsauto
- ✓ Leverbaar voor handgeschakelde en automatische transmissie
- ✓ Vrij van onderhoud en storingen
- ✓ Montage door getrainde professionals
- ✓ Geaccepteerd door iedere verzekeraar
- ✓ Gratis meeverzekerd door uw verzekeraar
- ✓ 5 jaar garantie

AANBIEDING
Construct "Premium"

€ 575,-
incl. inbouw*

* vraag naar de voorwaarden

AVECO
Verzekeringen

De specialist in camperverzekeringen!

Exclusief voor klanten van Aveco Verzekeringen:

Op vertoon van de MijnAveco pas, krijgt u € 50,- terug-
gestort bij aanschaf van een Construct "Premium".

*zie voorwaarden op www.avecoverzekeringen.nl/construct

€50
CASHBACK

In de Campeoserie is vanaf voorjaar 2021 ook een 4 x 4 uitvoering beschikbaar. Bij de halfintegralen introduceert Bürstner de smalle Nexxo Van (2,20 m breed) met vijf indelingen, op Citroën of op Fiat (ook beschikbaar met automaat).

Carado – speciale uitvoering

De smalle halfintegraal V339, een ‘van’ van 2,14 m breed met een vrijstaand bed, wordt ook aangeboden als Europa-edition; dat betekent een aardig pakket opties (zoals aluvelgen, stijlvol buitenontwerp in antraciet, bekleding stof met leer, navigatie, achteruitrijcamera, cruise control, dagrijverlichting, bijrijdersairbag) voor een geringe meerprijs.

Challenger – vernieuwende compact

Innovatief, dat zijn Franse campermerken wel vaker. Eind januari presenteerde Challenger de Combo X 150, een kekke, compacte halfintegraal. Hij is maar 2,10 m breed (aan elke kant is de opbouw dus maar 2,5 cm breder dan de cabine) en net geen 6 m lang. Net een buscamper dus, maar bij de Combo X150 lopen de zijwanden recht omhoog waardoor de binnenruimte bovenin groter is. Een vast bed ontbreekt, dat levert veel woonruimte op – met een face-to-face-indeling – en een originele badkamer. Slapen kan op een hefbed boven de zitgroep. Een tweede tweepersoonsbed is te maken van de zitgroep zelf

– twee grote bedden boven elkaar in dat geval. Prijs vanaf ongeveer € 61.000 exclusief BPM; levering vanaf eind dit jaar. Deze nieuwkomer staat op de cover van dit magazine.

Dethleffs – vernieuwing Esprit

Voor 2021 heeft Dethleffs de integraalserie Esprit (hoger middensegment) op een aantal punten vernieuwd. Het interieur is opgewaardeerd en krijgt lichtere kleuren. Alle Esprits krijgen een 29 cm hoge dubbele bodem: betere isolatie, meer bergruimte. Er zijn vier indelingen, alle 7,81 m lang. Standaard wordt gebouwd op een Fiat Ducato met 140 pk-motor. Voor alle modellen in de Espritserie is een C-rijbewijs nodig.

Boven: kampeerbus met hefdak, de Copa van Bürstner; midden: de vernieuwde Esprit van Dethleffs heeft lichtere kleuren in het interieur; onder: Nexxo Van, Bürstners nieuwe, prettig geprijsde, smalle halfintegraal

Forster Vans

Living' up, de budgetuitvoeringen van het merk Forster, is er nu ook voor de buscampers. Vanafprijzen liggen onder € 50.000, de standaarduitrusting is nog behoorlijk op peil. Forster is een merk van Eura Mobil en hoort tot de Franse Triganogroep.

Giottiline – ook een buscamper

Het Italiaanse merk Giottiline, van PLA en deel uitmakend van Groupe Rapido, komt ook al met een buscamper: de Giottivan, op basis van de Citroën Jumper. De 54T is 5,40 m lang en heeft een Frans bed. De 60T is 5,99 m lang en heeft een separate douchecel (annex garderobekast dan wel bergruimte). Prijzen vanaf € 55.950.

Erwin Hymer Group

Een week voor kerst maakte de groep met acht bekende campermerken bekend dat de zaken succesvol zijn verlopen ‘ondanks’ corona – zo kun je het ook bekijken. Bij de diverse merken zijn in het afgelopen najaar bijna vierhonderd nieuwe mensen aangenomen. Begin februari meldde de Duitse directie van EHG dat de resultaten in het coronajaar 2020 ‘indrukwekkend’ waren, met name in het buscampersegment. Wel zorgt corona voor wat stagnatie in de integratie in THOR Industries, de Amerikaanse eigenaar van EHG. Volle synergievoordelen worden verwacht bij projecten die na de pandemie zullen worden

gestart, zoals het introduceren van Europese voertuigen op de Amerikaanse markt en vice versa (Airstream). Onderzoeksprojecten, bijvoorbeeld naar zelfrijdende voertuigen en alternatieve aandrijving, zullen aan beide zijden van de oceaan worden uitgevoerd.

Knaus

In november meldde een krant uit het Beierse Woud dat Knaus Tabbert verder in groei wil investeren en dat momenteel wordt gewerkt aan de ontwikkeling van een elektrisch aangedreven camper, met een partner.

Ford – elektrische Transit op komst

Ford kondigt aan dat er in 2022 een volledig elektrische Ford Transit op de markt komt. De E-Transit krijgt een accu van 67 kWh en zal volgeladen een bereik bieden van maximaal 350 km, zo meldt Ford Nederland.

Fiat – fusie met PSA

Groupe PSA (onder meer Peugeot, Citroën, DS, Opel, Vauxhall) vormt één bedrijf met FCA (Fiat-Chrysler, maar ook Jeep, Alfa Romeo, Lancia, Dodge en Maserati horen er toe). Het nieuwe concern heet Stellantis en is sinds januari officieel gevestigd in Amsterdam, vanwege het gunstige belastingklimaat voor bedrijven in Nederland. Met veertien merken en bijna 8 miljoen geproduceerde auto's per jaar is Stellantis de vierde speler op de mondiale automarkt; de Volkswagen Group, Renault-Nissan-Mitsubishi en Toyota zijn groter. Stellantis telt meer dan 400.000 werknemers. De afzonderlijke merknamen blijven natuurlijk bestaan. Fusiepartners PSA en FCA hopen door deze samenwerking de nodige vernieuwingen, bijvoorbeeld elektrische aandrijving, gemakkelijker te kunnen betalen. De bestelwagen Fiat Ducato is met afstand het populairste basisvoertuig waarop campers worden gebouwd. De Citroën Jumper en de Peugeot Boxer zijn broertjes en worden al jaren in dezelfde fabriek gebouwd als de Ducato. Overigens wordt Fiat-Chrysler in Duitsland door claimadvocaten op de huid gezeten vanwege vermeende sjoemelsoftware in dieselmotoren van 2014 tot 2019. Ook Ducatomodellen zouden zijn uitgerust met een niet-toegestane afsluiter voor uitlaatgasreiniging. Die stopt de reiniging na 22 minuten, de tijd die toelatingskeuringen duren.

Smalle halfintegraal is hot

Eigenlijk kunnen we wel stellen dat er een campercategorie bij is gekomen: de smalle opbouwcamper (tot 2,22 m breed). Het camperaanbod deelden we tot nu toe in de volgende soorten in: kampeerbus (VW-busje, ca. 5 m lang), buscamper, alkoof, halfintegraal, integraal, liner. Bij de grote categorie halfintegraal – meestal 2,30 tot 2,35 breed – is een verfijning opgetreden. Er waren al langer smalle (wendbare) halfintegraalcampers, bijvoorbeeld de Adria Compact, de Knaus Van, de Hymer ML-T en Bürstners Brevio. Sommige zijn maar 2,12 m breed, dat betekent dat de opbouw aan de zijkant maar 3,5 cm breder is dan de cabine van het basisvoertuig. In de afgelopen jaren kwamen er compacte modellen bij van Sunlight, Carado, Hobby en in 2020 van Rapido. Dit jaar introduceert het Franse Challenger de Combo X150, een creatief ontwerp en maar 2,10 m breed! Dat komt wel erg dicht bij het formaat van een buscamper. Smalle opbouwcampers zijn bijna altijd halfintegralen, maar compacte integralen komen ook voor (Carthago c-compactline, Hymer Exsis i, Hymer ML-i, Dethleffs Globebus bijvoorbeeld). <

Boven: twee keer het frisse, originele interieur van de Challenger Combo X150, de face-to-face-bankjes en de badkamer achterin, over de volle breedte; onder: chassis, motor, aandrijving en cockpit van een Fiat Ducato, de basis voor een integraalcamper

De nieuwe Ecovip. Traditie en innovatie.

De Ecovip is al sinds 1992 de trouwe reisgenoot voor heel veel families op hun droomreis door Europa. Volledig vernieuwd, kenmerkt de Ecovip zich door de standaard dubbele bodem en de uitstekende combinatie van comfort en elegantie. Ontdek alle highlights op www.laika.it/nl

Onze dealers:

CCR Lemmer, Lemmer

Van Erp Auto's en Campers, Goor

Caravan & Camper Centrum Coppelmanns, Nuenen

Enjoy the Dolce Vita.

DE ZEVEN-PASSENROUTE

GRANDE STRADA DELLE DOLOMITI

De Zwitsers-Franse architect Le Corbusier noemde de Dolomieten het mooiste bouwwerk ter wereld. Ook de gelauwerde bergbeklimmer Reinhold Messner looft dit berggebied als een van de mooiste streken op aarde. Inderdaad, de Dolomieten zijn imposant, groots, bijna onaards zo mooi. Ik verken het gebergte via de Grande Strada Delle Dolomiti.

Tekst en foto's: Daan Kloeg

Gelukkig pas ik met mijn camper net onder de 2,4 m hoge, roodwit geblokte balk door die boven de ingang van de grote parkeerplaats bij het centrum van Brixen hangt. Voor de zekerheid vraag ik een oudere man om een oogje in het zeil te houden. Tot mijn grote verbazing klimt hij in de paal waaraan de balk hangt, om het nauwkeurig in de gaten te kunnen houden. Ik rij er voorzichtig onderdoor en knik en zwaai hartelijk om hem te bedanken.

Eigen bestuur

Trente-Zuid-Tirol – Trentino-Alto Adige in het Italiaans – is een autonome regio in Italië en bestaat uit twee provincies: Trente en Zuid-Tirol. Het gebied behoorde sinds 1363 meer dan vijf eeuwen tot het Habsburgse Rijk. Pas in 1919 wordt de regio onderdeel van Italië. Na de Eerste Wereldoorlog werd Italië ‘beloond’ met dit deel van het voormalige Oostenrijkse-Hongaarse Rijk, omdat het de kant van de geallieerden had gekozen. Tijdens de fascistische periode onder Benito Mussolini begint de Italianisering van Zuid-Tirol, waar men hoofdzakelijk Duits sprak. Trente was al voor een groot deel Italiaans. In Zuid-Tirol worden Duitse plaatsnamen verboden en onderwijs in het Duits is uitgesloten. In 1939 sluit Mussolini een pact met Hitler. De Zuid-Tirolers krijgen de keus: of emigreren naar het Derde Rijk of hun eigen identiteit en cultuur afzweren. Na de Tweede Wereldoorlog pleiten de Zuid-Tirolers voor aansluiting bij Oostenrijk, maar dit wordt niet gehonoreerd door de geallieerden en de Italiaanse regering. Nu heeft Zuid-Tirol wel een verregaande vorm van autonomie.

Brixen – mediterrane sfeer in de Alpen

De sfeervolle stad Brixen, of Bressanone op z'n Italiaans, ligt in het Eisackdal, ongeveer 40 km ten zuiden van de Brennerpas. Het is de oudste stad van Zuid-Tirol, en dat is te zien. In de smalle straatjes staan prachtige historische huizen in talloze zachte aquareltinten. Het is herfst, maar alle terrasjes zitten nog vol. Ik zwerf door de kronkelige kasseienstraatjes. In de steegjes verspreidt zich de geur van gepofte kastanjes. Op elke hoek staat een standje en wordt de lekkernij luidruchtig aangeprezen. Vreemd, er heerst een soort mediterrane Alpensfeer.

Bijbel voor de armen

Ik ben op weg naar de dom van Brixen, met zijn twee torens een markante verschijning aan de Domplatz. De oorspronkelijke, Ottoonse kerk uit 901 ging in 1174 in vlammen op en werd in romaans-gotische stijl herbouwd. In de 18e eeuw werd de kerk verbarokt. Het overdadige interieur van de kathedraal heeft niet mijn aandacht, maar de prachtige *Kreuzgang*, de kloostergang met zuilengalerij, des te meer. Deze galerij wordt ook wel de bijbel van de armen genoemd omdat de fresco's alle belangrijke scènes uit de bijbel verbeelden. Als de avond over de stad valt, wordt deze sprookjesachtig verlicht.

Bochtenwerk

Brixen is het startpunt van mijn Grande Strada Delle Dolomiti. Eigenlijk begint deze route in Bolzano of Bozen, de hoofdstad van de provincie Zuid-Tirol. Ik heb een eigen route uitgestippeld – deels via de originele Grande Strada Delle Dolomiti, de SR48 – om de westelijke en oostelijke Dolomieten te verkennen. De Brenta-Dolomieten, ten westen van Trento, laat ik links liggen. De historische route was 110 km lang en werd in 1909 geopend. Mijn aangepaste route laat me genieten van de bergmassieven: een tocht van ongeveer 265 km, zeven bergpassen en heel, heel veel (haarspeld)bochten.

Eeuwenoude wijn

Voordat ik op weg ga, wil ik nog even langs Abbazia di Novacella, ofwel augustijnenklooster Neustift, vijf kilometer ten noorden van Brixen. Het prachtige en grootse complex ligt te midden van groengele wijngaarden in herfsttooi. Aan het eind van elke rij druiven bloeien de rode en witte rozenstruiken, wat het een zomers tintje geeft. Het klooster maakt sinds 1177 wijn en is daarmee een van de oudste wijnhuizen ter wereld. Op de binnenplaats van de abdij heerst een serene stilte. Het is niet de grote barokkerk of de imposante bibliotheek, maar vooral de kloostertuin die mij trekt, maar deze blijkt gesloten. Pech. Ik troost mijzelf met een kleine, traditionele lunch op het terras: salami, brood en roomboter.

Iconisch plaatje

Ik rijd naar een van de meest iconische plekken van de westelijke Dolomieten: het kerkje van Santa Maddalena. De dag ervoor had ik de omgeving al verkend. Ik wilde het juiste licht, het juiste standpunt om zelf ook die iconische foto te nemen van dat beroemde kerkje. Maar het is niet dat kerkje alleen. Het is vooral de achtergrond met de Geisler, het bergmassief dat dit tafereel

Drie talen

Historisch gezien is het logisch dat er verschillende talen worden gesproken in de regio Trente-Zuid-Tirol. Trente is overwegend Italiaanstalig, in Zuid-Tirol spreekt men voornamelijk Duits (70 procent). Natuurlijk is het geen Hoogduits, maar een mengeling van Oostenrijksduits en Zwitserduits. Daarnaast spreekt een klein deel (vijf procent) Ladinisch. Deze erkende taal is een variant van het Reto-Romaans, dat in delen van het Zwitserse kanton Graubünden wordt gesproken.

fenomenaal mooi maakt. Ik wacht een uur totdat het licht zacht en ietwat oranje is. Stoer reiken de witte bergtoppen naar de hemel, een eenzame wandelaar loopt voorbij en een klein groepje schapen graast in de late middagzon.

Vissen en vogels

Over een smalle weg rijd ik de Passo delle Erbe op. Nog voordat ik op het hoogste punt kom, zie ik de Sass de Putia of Peitlerkofel met zijn 2875 m uit de mist tevoorschijn komen. Het zijn enorme rotsmassieven. Ik zet mijn camper aan de kant, wandel een stuk en wacht tot het weer opklaart. De Dolomieten vormen een ongekend wandelparadijs. Er zijn honderden routes. Je kunt er niet alleen dagroutes maken, maar ook meerdaagse huttentochten.

Na een half uur toont het bergmassief zich in al zijn grootsheid. Geen wonder dat de Dolomieten sinds 2009 tot het UNESCO Werelderfgoed behoren. En dan te bedenken dat hier 250 miljoen jaar geleden een tropische zee was. De Dolomieten bestaan uit versteende koraalriffen. Het dolomietgesteente is vernoemd naar de Franse geoloog Déodat de Dolomieu, eind 18e eeuw. Ik kan maar moeilijk bevatten dat het hier ooit krioelde van de tropische vissen, zeesterren en ammonieten, dat hier het heldere zeewater zachtjes op de stranden rolde. Een groepje alpenkauwen strijkt neer in een kale dennenboom.

*Voorgaande bladzijden:
Santa Maddalena
met het Odle- of
Geislermassief;
links: Abbazia di
Novacella; onder: twee
keer Brixen bij avond*

Actieprijs

€ 79.990*

+ gratis
celebration pakket
t.w.v. € 12.837

bürostner

Bürostner Ixeo Time 726 G Celebration

- Motorvariant 2,3 Multijet 120 -3,500 kg, Euro 6D
- Airbag bestuurder en bijrijder
- Buitenspiegels elektrisch verstel- en verwarmbaar
- ESP, ASR, Hill Holder en Traction Plus
- Airco cabine manueel inclusief partikelfilter
- Pilotenstoelen in woonruimtestoffering
- Cruise control
- Aluvelgen 16 inch
- Opbouwdeur Premium XL
- Luxe dashboard met alu-applicaties
- Dakluik
- Cabineverduistering cassetteplissé
- Garageklep extra links
- Houder voor flatscreen
- Modernste gasverwarming

- Combi contact doos buiten (230V / 12V / TV)
 - Lederen stuurwiel en pookknop
 - Lak wit/opbouw productgrafiek
 - LED-dagrijlicht
 - Meubeldecor Ginger Teak Art/ hoogglans fronten
 - Multimediasysteem met navigatie en achteruitrijcamera
 - Stofferingscombinatie Celebration (Rio Ferra)
 - Alu kozijnramen
 - Skyroof uitzetbaar met hor en verduisteringsrollo
 - Hoeslaken voor vast bed en hefbed
 - Luifel inclusief LED-verlichting 4,0m-Wit
 - Deco kussen 2 stuks
 - 5e zitplaats
 - Technische toegestane gewicht 3650 kg
- * Meerprijs: Fiat 2,3 140 pk, eco startstopsysteem, 9 traps automaat € 5750,-

**Exclusief
verkrijgbaar bij**

*Mobile
Home
& partners*

Mobiledrôme & Partners Roosendaal
Industrieterrein Borchwerf 2, aan de A17, afrit 20
Argon 33 · 4751 XC Oud Gastel/Rosendaal
T 0165 570625 · www.mobiledrome.nl

Hun krijsende geluid galmt door het dal en haalt mij terug in deze tijd.

Haarspeldbochten

De volgende dag daal ik af via ontelbare haarspeldbochten naar het dal van Badia en Corvara om vervolgens weer via de Gardenapas (2121 m) naar grotere hoogte te stijgen. Na elke bocht wordt het uitzicht mooier en indrukwekkender. Na een lange afdaling beklim ik de derde pas van mijn Grande Strada Delle Dolomiti, de Sellapas. Op pashoogte doemt de Langkofel of Sassolungo (3181 m) op. Wat een berg! Dit massief telt drie enorme rotstorens die vanuit de sneeuwvelden omhoogsteken. Bocht na bocht draai ik weer dalwaarts. Het overwinnen van de drie passen kost de hele dag. Ik ben behoorlijk dolgedraaid, maar de uitzichten, de bergen en de natuur maken het allemaal goed.

Sneeuw in oktober

De ober veegt met een wisser de vers gevallen sneeuw van het vaalrode tafeltje en droogt de stoelen met een kleine handdoek. 'Ist die Terrasse geöffnet?' vraag ik, in de hoop nu de juiste taal gekozen te hebben. In het contact met de plaatselijke bevolking blij ik een gave te hebben om hen telkens met de verkeerde taal aan te spreken, Duits, Italiaans? Of Ladinisch, een variant van het Reto-Romaans, dat ze in deze streek ook spreken, maar ik niet ... 'Si!' Zie je wel, weer verkeerd gegokt. 'Un cappuccino per favore.' De ober staakt zijn sneeuwruimarheid en verdwijnt naar binnen. De zon schijnt. Afgelopen nacht heeft het zo'n zeven centimeter gesneeuwd en het is vijf graden onder nul, terwijl het pas begin oktober is. De zon straalt gelukkig nog een beetje zomerwarmte uit. Aan de overkant van de weg zie ik een klein kapelletje op een rots in de sneeuw, uitkijkend over het dal met de wintersportplaats Arabba in de provincie Belluno. Ik neem me voor daar zo naar toe te lopen. Ik geniet van de zuivere lucht, het heldere weer en de hoogte. Het terras van restaurant Maria – hoe kan het ook anders – ligt op de Pordoipas, 2239 m.

Pas nummer vier. 'Bitte, ihr Cappuccino,' zegt het meisje en zet het kopje wat onhandig op tafel. Het melkschuim gutst over de rand en suikerklontje op het schoteltje zuigt het vocht gulzig op. 'Grazie!,' zeg ik onbeholpen. Snel drink ik mijn cappuccino op, want de warme drank koelt snel af. Ik betaal en loop via een slingerpaadje naar het kapelletje. Het uitzicht is fenomenaal. Binnen staat een metalen berg van rode waxinelichtjes om omgekomen berggidsen te gedenken.

Op en neer

De weg duikt naar beneden. Ik draai van de ene haarspeldbocht direct in de andere. Van de winter ga ik weer naar de herfst. De skiliften staan er nog werkeloos bij. De weiden zijn gehooïd, de oogst is binnen. Alleen de appeloogst is nog in volle gang. Voor een traditionele boerderij zit een oude man. Hij rookt een sigaar. De erfhond ligt aan zijn voeten. De moestuin is op orde en wordt omzoomd door een oud houten hekje waarin een wingerd zich vastgrijpt met kleurige herfstguirlandes. In het dal kom ik in Arabba. Ik kies de weg naar het noorden, de SP244 over de Campolongopas. 5 km ten noorden van

Boven: Sellapas

Veel appels

Zuid-Tirol is een grote appelproducent, een op de tien Europese appels is afkomstig uit deze regio. Een paar cijfers: op maar liefst 18.000 ha telen 8000 fruittelers een kleine miljoen ton appels per jaar! Er worden talloze soorten geteeld, zoals Braeburn, Jonagold, Elstar en Pink Lady. De grond en het milde klimaat met veel zon zijn ideale omstandigheden voor appels. Tijdens de oogst van augustus tot eind oktober is er volop bedrijvigheid. De groene kisten staan metershoog opgestapeld langs de smalle wegen en tussen de strakke rijen appelbomen werken tientallen seizoenarbeiders. In het voorjaar kun je hier genieten van een enorme, witroze bloesemzee.

WELKOM THUIS.

INPAKKEN. INSTAPPEN. THUIS.

Met trots presenteren wij de Carado T 338. Onze nieuwste aanwinst bij de half-integralen en meteen al een winnaar. Lichte houtkleuren, een ruim en praktisch ingericht interieur, twee enkele bedden, een ruime garage en een lengte net onder de 7 meter maken de T 338 een zeer terechte winnaar van de verkiezing NKC Kampeerauto van het Jaar (half-integraal). Overtuig uzelf en bekijk hem bij de dealer. www.carado.nl

wintersportplaats Corvara sla ik rechts af om pas nummer zes, de Valparolapas, op te rijden. De groengele lariksen steken prachtig af tegen de blauwe lucht. Ik maak een kleine wandeling langs een kristalhelder beekje. Het is stil. De natuur trekt zich terug voor de winter. Nog even en de lariksen zijn kaal en bedekt door een dikke sneeuwlaag.

Bergmeren

Via Cortina d'Ampezzo, in de oostelijke Dolomieten, rij ik naar het noorden, naar de Dürrensee. Langs de weg is een enorme parkeerplaats, mijn camper is de enige auto. Ik zwerf rondom het meer met uitzicht op de Cristallo-bergkam. Ik maak een uitstapje naar natuurpark Tre Cime (Drei Zinnen), misschien wel de bekendste bergtoppen van de Dolomieten, maar moet het doen met mijn fantasie, de bergtoppen zijn gehuld in een deken van mist en donkere sneeuwwolken. Om de rit naar boven niet voor niets te laten zijn, bezoek ik het Lago di Misurina. Inderdaad, niet voor niets, het bergmeer is een idylle. Voordat ik Innichen, het eindpunt van mijn zevenpassentocht, bereik, besluit ik de volgende morgen als toetje een derde bergmeer te bezoeken: de Wildsee of Lago di Braies. Mijn ervaringen met de stille Dürrensee en Lago di Misurina stemmen mij hoopvol een verstild meertje te kunnen bezoeken. Hoe naïef ben ik? Gelukkig kan ik in de vroege ochtend nog net een parkeerplaats vinden. De bussen met Aziatische toeristen staan al rijen dik naast elkaar opgesteld. Wandelen is nauwelijks mogelijk, want de toeristen stoppen op elke hoek van het smalle pad om met hun tablet foto's te maken. Als liefhebber

van stilte en ongerepte natuur ben ik snel gevlucht. Het torenhoge parkeergeld maakt mij al niet vrolijker. Is het er mooi? Absoluut! Het is een beeldschoon meertje ingesloten door machtige bergen.

Boven: Wildsee; onder: Cortina d'Ampezzo

Balans opmaken

Op een terras in het oude centrum van Innichen, het eindpunt van mijn Grande Strada Delle Dolomiti, maak ik de balans op. Dat kan snel: de Dolomieten is een imposant berggebied met enorme wandelmogelijkheden! De dorpen en steden, zijn behalve het sfeervolle en historische Brixen, minder interessant; het zijn vooral wintersportplaatsen. De herfst is ideaal om de Dolomieten te verkennen, je geniet van zomerse temperaturen in de dalen en in de bergen rijdt je van de herfst de winter in. Ik drink mijn cappuccino op en groet de ober 'Tschüss'. Of is het 'Addio'? <

Niesmann+Bischoff iSmove 6.9 E

BAANBREKENDE 'LICHTGEWICHT'

Omdat de belangstelling voor traditionele modellen zoals Arto en Flair (+3,5 ton) niet meer groeit, moest het roer om. Alleen de Arto op dieet zetten was te fantasieloos; het werd tijd dat meer mensen met een B-rijbewijs bij Niesmann+Bischoff terecht kunnen. Zo werd de iSmove geboren, ontworpen om een compacte camper te combineren met luxe. Deze nieuweling deelt eigenlijk alleen z'n naam met de halfintegrale Smove. Er zijn twee plattegronden: 6,99 m met eenpersoonsbedden en 7,29 m met een queensbed.

Tekst: CamperCaKe
Foto's: fabrikant

Nieuwsgierig bekijken wij de kortste wagen, geschikt om met twee personen te reizen.

Exterieur

Ons fotomodel heeft een lichtgrijze kleur uit het Porsche-lakgamma, Eifelgrau genoemd. Opvallend is z'n dynamische kop met mooie dagrijverlichting en fraaie ronde dakranden. In combinatie met de Carbon Optik (optie) is het een stoer voertuig. De integraal heeft één toegangsdeur, geen bestuurdersdeur. Het voor N+B lage gewicht – 2890 kg – is gerealiseerd doordat de iSmove echt kleiner, smaller en vooral lager is dan de Arto. Verder maakt de zelfdragende garagevloer een zware chassisverlenging overbodig en is er slechts gedeeltelijk een dubbele bodem, scheelt ook weer kilo's. Niesmann+Bischoff bekijkt daarentegen niet op de constructie. Net als de Arto en de Flair is de iSmove opgebouwd uit sandwichpanelen, aan beide zijden bekleed met aluminium. De glasvezelonderdelen aan de achterzijde en op de kop besparen enkele kilo's evenals de aluminium skirts. Niet onbelangrijk: standaard is de zware

loodbatterij vervangen door een lithiumbatterij. Technisch gezien heeft de 'kleine' iSmove grote ambities. Neem de verlichting, die biedt praktische functies. Als je de camper binnenkomt, word je verwelkomd door het omgevingslicht. Wanneer je 's nachts de deur uit moet, gaat het nachtlampje aan door middel van een bewegingsdetector.

Interieur

Overdonderd kijken we binnen om ons heen: een werkelijk unieke inrichting. Zacht vilt in een lichtgrijze tint siert de wanden, zelfs de binnenzijde van de toegangsdeur is hiermee bekleed. Dat geeft een warme uitstraling. Omdat een hefbed ontbreekt, is gekozen voor een dichte kast en open aflegruimte boven beide voorstoelen. De camper die wij bekeken heeft licht eiken bovenkastkleppen zonder handgrepen. Bij Niesmann+Bischoff gaan ze prat op individuele keuzes, dus ook bij de iSmove. Zo zijn kastkleppen ook in noten en wit verkrijgbaar en zijn er legio bekledingsopties. Heerlijk ruim is de zithoek door de face to face

bankopstelling. Onze complimenten voor de elegante, zwarte wandlampen in de zithoek. In de donkere plafondbekleding zijn mooie ledspots van verschillende afmetingen verwerkt.

Slapen

De achterzijde met de twee eenpersoonsbedden is aardig conventioneel met rondom bovenkasten. Het speciale schotelbodemsysteem onder de matrassen behoort tot de opties. Voor het hoofdeinde heb je weer een eigen inbreng wat kleur betreft: carbonlook, petrol, olijfgroen of crème. De zwarte leeslampen stralen blauw licht uit, rustgevend voor de nacht! Kledingkasten bevinden zich onder het voeteneinde van beide bedden.

Douche en toilet

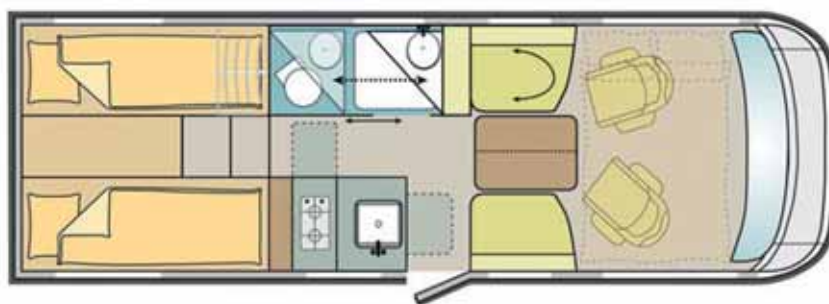
Verbazingwekkend veelzijdig is de badkamer. Door de rechterbinnenwand inclusief wasbak opzij te schuiven, ontstaat een aantrekkelijk grote douche. Omdat alle oppervlakken waterdicht zijn, is geen gordijn of scheidingwand nodig – ideaal! Er staat een Thetford draaitoilet en alle apparatuur is in het zwart uitgevoerd evenals de douchevlonder, een fraai geheel. De badkamer sluit met een stevige grijze schuifdeur.

Keuken

De pantry naast de toegangsdeur is een pareltje. De glazen kookplaatafdekking kun je uitschuiven tot over de doorgang, zo ontstaat een praktische hoekkeuken. Wel is de doorloop naar de bedden dan versperd. Het gasstel heeft twee kookpitten. Bijzonder is de 12 volt compressorkoelkastlade in het keukenblok met 134 l koelruimte. Dan resten nog twee ondiepe laden en een bovenkast voor het keukengerei. Selectief inpakken dus! Aansluitend aan het aanrecht lijkt een bar te staan zodat er een zichtlijn naar achteren is. Maar na een druk op de knop verrijst er zowaar een apothekerskast. Samen met de tegenoverliggende schuifdeur sluit je vervolgens de slaapkamer af.

Resumé

Om de iSmove geschikt te maken voor vier personen is een aantal opties noodzakelijk. Zo kan de zitting van de linkerbank draaien om er twee gordelplaatsen met hoofdsteunen in rijrichting te maken. De vernieuwde hefbedconstructie (optie) is circa 30 kg lichter dan voorheen. Mooi geïntegreerd in de plafondbekleding, maar het ligoppervlak is met een breedte van 1,30 m beperkt. Dit zijn enkele van de zeven patenten die de iSmove claimt. Niesmann+Bischoff maakt ongetwijfeld indruk met deze iSmove. Het prijskaartje (€ 155.823) dat aan deze futuristisch aandoende camper hangt is flink beïnvloed door alle aangebrachte opties. <

Technische gegevens (opgave fabrikant)

Chassis	Fiat Ducato met AL-KO verlaagd breedspoorchassis
Motor	2.2 l diesel Multijet2 Euro 6d-temp
Max. vermogen	118 kW/160 pk bij 3600 toeren
Max. koppel	380 Nm bij 1400 toeren
Wielbasis	410 cm
Lengte	699 cm
Breedte	228 cm
Hoogte	283 cm
Stahoogte	210 cm
Maximummassa	3500 kg
Rijklar gewicht	3000 kg
Laadvermogen	500 kg
Bedden achter	206 x 73 en 197 x 73 cm

OVERLAND NAAR KAAPSTAD

**MEGAREIS DOOR EUROPA, HET MIDDEN-OOSTEN
EN AFRIKA - DEEL 1**

In 2010 en 2011 maakten Jan en Loes Uittenboogaard een reis van hun woonplaats Broek op Langedijk naar Kaapstad in Zuid-Afrika. Zo reden ze door Syrië een jaar voordat daar de verwoestende burgeroorlog begon. Wegens medisch ongemak moest de reis in Egypte worden afgebroken. Toen dat thuis was verholpen en hun expeditiecamper ook was bijgewerkt begonnen ze gewoon opnieuw – avontuurlijke reizigers.

*tekst: Jan Uittenboogaard, Harry Schuring
foto's: Jan Uittenboogaard*

Medio januari vertrekken Jan en Loes richting Afrika. Ze hebben genoeg tijd, rijden naar Zuid-Frankrijk en komen in Italië in de sneeuw terecht. Na de landen van voormalig Joegoslavië versperren protesterende boeren de grens met Griekenland. Tevreden stellen ze vast dat de grensovergang Griekenland-Turkije een stuk vriendelijker is dan bij hun vorige bezoek, in 1994. Door een dikke laag sneeuw bereiken ze Istanbul. Daar moet wat papierwerk worden verricht. De Nederlandse ambassade verschaft een aanbevelingsbrief die nodig is om op het Syrische consulaat visa te verkrijgen. Formulieren, pasfoto's, zes tientjes en een halve dag zijn hiervoor nodig. Het is net boven nul en het waait, bij Burger King zitten ze lekker warm.

Van Istanbul naar Syrië

Omdat het erg koud is in Ankara besluiten Jan en Loes om langs Turkije's zuidkust te rijden, eerst door de bergen naar Fethiye (22 graden) en via Antalya naar Alanya. Zestien jaar na hun vorige bezoek vinden ze het hier wel op Benidorm lijken, zo veel nieuwe hotels en resorts! Op 1 februari gaan ze via Iskenderun naar de grens met Syrië bij Reyhanli. De vrachtwagens staan twee rijen dik, wel een kilometer lang. Zij rijden er langs en hebben bij de grens maar één auto voor zich. De passage verloopt vriendelijk en duurt een dik uur: autoinspectie, carnet afstempelen, diesel- en wegenbelasting betalen en verzekering afsluiten. Zonder navigatie – Garmin heeft dan geen Syriëkaarten beschikbaar en wegenkaarten hebben ze niet bij zich – vinden ze de weg naar het 4500 jaar oude Ebla, ten zuidwesten van Aleppo. Ebla werd omstreeks 1600 v.Chr. verwoest maar bewaarde een groot archief kleitabletten uit 2250 v.Chr. met een vorm van spijkerschrift. Het ongeveer even oude Homs is onder meer bekend om zijn *noria's*, schoepenraderen die rivierwater op een hoger gelegen aquaduct brengen. De grootste meet 27 m in doorsnee en dateert van 1361 (tijdens de burgeroorlog liep een van de raderen schade op, red.). Iets westelijker bezoeken Jan en Loes de Krak des Chevaliers, een enorme kruisvaardersburcht uit de 12e eeuw. In de woestijn zien ze de befaamde ruïnestad Palmyra in 'volle glorie' (IS vernielde vanaf 2015 veel

De reizigers

Jan en Loes zijn begin zestig als ze deze reis aanvangen. Voorheen trokken ze met hun twee kinderen door Europa; eerst met een Citroën HY en daarna met een omgebouwde Bedford. Buiten Europa reisden ze, veelal met een huurcamper, in Australië, Mexico, Argentinië, Canada, Marokko, Zuid-Afrika, Namibië, Zambia en Botswana. Voor de reis door Afrika heeft Jan een Mercedes 814 DA uit 1992 heringericht en technisch geprepareerd. Deze lichte vrachtwagen met permanente vierwielaandrijving staat hoog op de banden en kan behoorlijk wat spullen meetorsen. Loes heeft voor deze camper, op haar 59e, het C-rijbewijs bemachtigd, in één keer.

SUNLIVING

MADE BY ADRIA MOBIL

SIMPLY GREAT TIMES!

S SERIES

★ *Travel Star Edition*

ACTIEMODEL
VOOR

€ 67.950

UW VOORDEEL **€ 5.000**

**CITRÖEN
EURO 6D**

2.2 HDI 35L - 165 PK

ACTIEMODEL
VOOR

€ 74.350

UW VOORDEEL **€ 5.300**

**FIAT
EURO 6D**

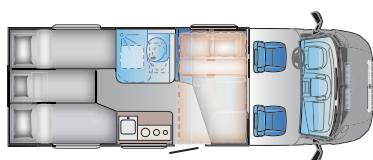
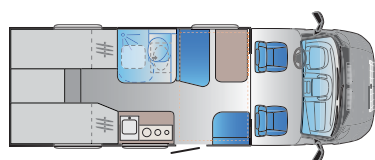
2.3 35L - 140 PK -
Automaat

Voordelen S 70 SL TRAVEL STAR:

- Lengte onder 7 m
- 5 rijplaatsen
- Stahoogte 210 cm
- Ergo badkamer
- Bedlengte 2 x 205 cm
- Garagehoogte 121 cm
- Groot laadvermogen
- All season gebruik
- Krachtige Euro 6 D motoren
- Zeer compleet uitgerust

S 70 SL

monumenten van de ooit steenrijke handelsstad, red.). Dwars door Damascus rijden ze naar de grens met Jordanië. Controles van papieren en de auto kosten tijd, maar verlopen zonder problemen.

Jordanië en Egypte

Loes en Jan kiezen voor de route langs de zoute Dode Zee, de laagst gelegen plek op aarde; de meeroever ligt bijna 430 m onder de zeespiegel. Hun camper moet hard werken om weer 'boven' te komen. Ze overnachten bij Petra; de historische stad vinden ze indrukwekkend maar ze zijn niet gecharmeerd van de vele souvenirtentjes en al het gezeur over paardrijden en munten kopen. In Aqaba nemen ze na wat wachten en de nodige bureaucratie de boot naar Nuweiba in Egypte, vijf uur varen over de Rode Zee. Aan de Egyptische kant is de ambtenarij nog tijdrovender, ook al neemt Jan een agent van de toeristenpolitie in de arm die hem langs alle loketten leidt. Ze overnachten in de buurt van Sharm el Sheikh, bij een tankstation in aanbouw, en rijden vervolgens naar Caïro: 'een gekkenhuis wat het verkeer betreft'. Van de camping vinden ze geen spoor dus ze nemen een hotel. Omdat de consulaten zijn gesloten – het is vrijdag – gaan ze per taxi naar de piramides bij Gizeh. Jan en Loes zijn onder de indruk en bouwkundige Jan is blij ook van binnen te kunnen kijken. Naar de grafkamer was het een hele klim, door een gang van 1,20 m hoog. Tijdens het vergaren van visa voor Soedan en Ethiopië ontmoeten ze een stel uit België dat wél op de camping staat en het adres geeft. Daar aangekomen zijn ze eindelijk uit de herrie van de stad; met andere reizigers die ook naar Soedan willen wisselen ze gegevens uit.

Op weg naar Soedan

Naar Luxor nemen ze de westelijke route van 1300 km door de woestijn; dat is sneller dan de kortere weg langs de Nijl, die telt veel checkpoints die voor oponthoud zorgen. Diesel kost hier

*Voorgaande bladzijden:
de Witte Woestijn in
Egypte; winters weer
onderweg in Turkije;
schoepenrad (noria)
in Homs; Loes en
de camper aan de
Golf van Aqaba*

€ 0,14 per liter. Ze rijden door oasesteden, de Witte Woestijn en slapen onder een betoverend mooie sterrenhemel. In Luxor is er weer een camping met internet. Naar Aswan is het nog zo'n vier uur rijden. Telefonisch en via internet lukt het niet de 'veerboot' naar Wadi Halfa te regelen. In Aswan komen ze er achter dat het ponton, dat met een sleepboot als ferry dienstdoet, in Soedan ligt en pas over een week hier is. Omdat ze in Aswan niet kunnen kamperen, besluiten ze terug

*boven: bij aankomst in
Egypte (Nuweiba); de
Witte Woestijn; onder:
Petra (Jordanië, links)
en Palmyra (Syrië);
volgende bladzijde:
Camping Tim en Kim
(Ethiopië, boven);
Blue Nile River Camp
in Luxor (Egypte)*

VEERSYSTEMEN

making everyday smoother

ONTDEK DE MOGELIJKHEDEN VAN ONZE VEERSYSTEMEN ERVAAR DE ULTIEME RIJERVARING

VB-FullAir

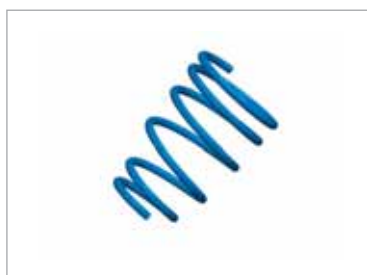
Volledige luchtvering

VB-SemiAir

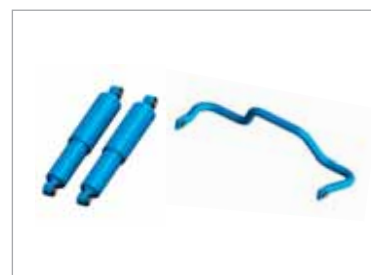
Hulp luchtvering

VB-CoilSpring

Hulp- en verzwaarveren

VB-SpecialParts

Verzwaarde stabilisatoren
Verzwaarde schokdempers
FSD-technologie

Geniet van een aangename rit met de veersystemen van VB-Airsuspension. Naast de sterk verbeterde veiligheid, ervaren zowel de bestuurder als de inzittenden meer comfort. Reis met onze veersystemen op de meest prettige manier, elke keer weer.

te gaan naar Luxor. Jan zou in Ethiopië zijn bloed laten onderzoeken op de PSA-waarde. Dat laat hij nu maar vast doen, ze hebben voldoende tijd in Luxor. De waarde blijkt te hoog, dat kan een aanwijzing zijn voor prostaatkanker. In overleg met de arts van het Medisch Centrum Alkmaar besluiten Jan en Loes eind februari de reis af te breken. Over de kortste route rijden ze in negen dagen naar Nederland, weer door de Sinaï, Jordanië, Syrië, Turkije, Bulgarije enzovoort – terug in de kou, sneeuw, mist en regen.

Weer op weg

Op 12 mei 2010 schrijft Jan in zijn reisblog: 'Zo, we gaan weer op pad. Met mij is gelukkig alles in orde.' Motorproblemen zijn na veel gesleutel ook opgelost. De reis in Europa verloopt voorspoedig. Tussen Istanbul en Ankara worden ze overvallen door een hagelbui – stenen zo groot als druiven – maar daarna is het weer beter. De reis door het Midden-Oosten is een herhaling van die in de winter. Alleen bij Nuweiba in de Sinaï zoeken ze nu een camping om een paar dagen te snorkelen en te acclimatiseren. Van Caïro deze keer langs de Nijl naar Luxor. Daar wisselen ze weer informatie uit met medereizigers over de pontonvaart van Aswan naar Soedan. Ze kunnen mee; voor een prettige prijs zelfs omdat er veel auto's meegaan. In Aswan leveren ze het tijdelijke kenteken weer in bij de politie. Dan slapen ze twee nachten in het mooie Sara Hotel, met zwembad en uitzicht op de Nijl. Op zondag moet de camper op het haventerrein staan en op maandag vertrekken ze zelf met een passagiersboot. Die gaat uren later dan gepland en is overvol, af en toe moet er geruild worden: mensen van het hete dek – 40° in de schaduw – koelen even af in de aircolounge. Na aankomst in Wadi Halfa nemen ze een hotel. De volgende dag komt de ingeschakelde fixer melden dat de pontons in aantocht zijn. Formaliteiten, controles, nog meer controles. Omdat ze graag weer op pad willen, rijden Jan en Loes halverwege de middag toch de woestijn in, richting Khartoem. Ze overnachten ergens langs de Nijl, onder een prachtige sterrenhemel.

Door Soedan naar Ethiopië

Vóór Khartoem bezoeken Jan en Loes de piramides van de oude koningsstad Meroë; die zijn veel kleiner dan die in Egypte maar ze vinden dit toch een leuke bezienswaardigheid. De aankomst in Khartoem, op een marktdag, is wat chaotisch. Na twee nachten op Blue Nile River Camp zetten ze koers naar Ethiopië. Sudan uit gaat gemakkelijk, ook al moeten ze even wachten omdat het etenstijd is. De douanier aan Ethiopische zijde, in een van vliegen vergeven kantoortje, maakt er wat meer werk van. Dan nog het carnet laten afstempelen en de camper laten onderzoeken. <

Wordt vervolgd

AVECO WERKT THUIS

Net als voor iedereen is het voor Aveco Verzekeringen ook flink aanpassen in deze tijden. In januari 2020 was de laatste keer dat wij klanten *face to face* hebben kunnen ontmoeten, op de Caravana in Leeuwarden. De medewerkers van Aveco werken vanuit huis. We zien elkaar vrijwel niet fysiek maar vooral via online vergaderapps. Maar behalve het feit dat we u als klant niet op beurzen kunnen ontmoeten, merkt u daar, als het goed is, verder weinig van in onze dienstverlening. De moderne techniek maakt het gelukkig mogelijk net zo goed bereikbaar te zijn als in normale omstandigheden. Maar normale omstandigheden, daar kijken ook wij met zijn allen weer naar uit. Het is net als met reizen in de camper. Met iemand naast je is het *nét* even leuker en smaakt de koffie *nét* even beter.

HULPVERLENING IN CORONA TIJD

Wat wel en niet mag gedurende deze coronacrisis wisselt vaak. Zo hadden we een fase waarin nagenoeg iedereen thuis zat, die werd gevolgd door een periode waarin we wel weer naar buiten en zelfs ook op reis naar het buitenland konden en nu – bij het ter perse gaan van dit nummer, februari 2021 – hebben we weer te maken met zware beperkingen in de sociale contacten en het reizen. En in de periode dat we wel op pad mochten waren er nog veel dingen anders dan normaal. Zo zagen we in de zomer van 2020 dat dit soms ook invloed had op onze dienstverlening. In geval van schade of pech kon door gewijzigde beschikbaarheid van garages en bergingsbedrijven hulpverlening mogelijk iets langer duren dan normaal. Ook was het in incidentele gevallen wat lastiger om een vervangende camper snel op locatie te kunnen brengen. Gelukkig was er bij onze klanten veel begrip in deze uitzonderingsgevallen en hebben we iedereen weer goed op weg kunnen helpen.

GROEI IN DE CAMPERBRANCHE

2020 was een zeer bijzonder jaar voor de camperbranche. Op het moment dat het coronavirus in Nederland toesloeg, leek het er nog op dat de consument niet in de markt was voor een nieuwe camper. Enkele maanden later bleek kamperen dé manier om op vakantie te gaan. Het woord is aan Leo Diepemaat, voorzitter van de brancheorganisatie KCI.

Door de coronacrisis was het in april en mei rustiger in de dealershowrooms en de Europese fabrieken waar onze kampeermiddelen gebouwd worden. Een aantal locaties is zelfs helemaal dicht geweest. De maanden daarna trok de markt weer volledig aan, zo is gebleken. De succesvolle zomermaanden maakten op campergebied het volledige eerste halfjaar van 2020 goed.

In 2020 is de verkoop ten opzichte van 2019 met 16,7 procent gestegen. Het Nederlandse camperpark nam toe met 10.868 eenheden tot een totaal van inmiddels 144.389 stuks. Dat betekent 84 campers per 10.000 inwoners in Nederland. Daarmee behoren wij, net zoals bij de caravans, tot de landen met de grootste camperdichtheid.

Door de coronapandemie ontdekken ook nieuwe kampeersders de voordelen van het vrije buitenleven: nergens anders is de anderhalve-meter-samenleving beter toe te passen dan op de camping en op camperplaatsen. Vakanties met een camper, caravan, vouwwagen of tent zijn dan ook nog nooit zo populair geweest als nu.

Leo Diepemaat

Voorzitter Kampeer & Caravan Industrie

Q&A CORONA

Vanaf het begin van de coronapandemie staat er op onze website actuele informatie over reizen in coronatijd en de mogelijke invloed die het kan hebben op onze dienstverlening. Op www.avecoverzekeringen.nl/nieuws/qa-coronavirus/ beantwoorden we de meest gestelde vragen met betrekking tot de volgende verzekeringen:

- camperverzekering
- doorlopende reisverzekering
- annuleringsverzekering

Wordt uw vraag daar toch niet beantwoord? Dan kunt u altijd contact opnemen met uw adviseur via 0523 – 282729 of door uw vraag te mailen naar info@avecoverzekeringen.nl. Wij doen ons best uw vraag zo spoedig mogelijk te beantwoorden.

MAROKKO

Het zal de meeste campers niet zijn ontgaan: de gestrande campers in Marokko. Vanaf het begin stonden wij klaar om onze klanten te helpen. In korte tijd hadden we alles gereed en ingekocht om ter plaatse onze klanten te gaan helpen zodra het mogelijk was. Een service-auto met onderdelen, een trailer voor eventuele repatriëring en een kundige monteur. Alles stond klaar. Dat past ook bij hoe Aveco haar pechhulp heeft georganiseerd en kan inzetten. Veranderde omstandigheden maakten dit niet meer mogelijk. Daarom hebben we geadviseerd gebruik te maken van de repatriërmogelijkheid per zeeschip 'Grande Luanda' en hebben wij daarin een substantiële financiële ondersteuning kunnen realiseren. Het was een lang traject maar het is zeer voorspoedig verlopen. De collega's van Aveco die hierbij betrokken waren leefden ook echt mee met onze klanten en hadden veel contact. Mooi waren de momenten dat de campers en de campers weer veilig terugkwamen in Nederland. We hebben veel positieve reacties mogen ontvangen na afloop. Daar doen we het voor!

Tank-O₃

EEN UNIEK SYSTEEM VOOR SCHOON EN VEILIG WATER, (BIJNA) ONDERHOUDSVRIJ!

Veiligheid: Tank-O₃ is een klein inbouwsysteem voor in de schoonwatertank. Op basis van elektrolyse wordt zuurstof (O₂) omgezet in ozon (O₃). Ozon is een uiterst sterke, geur- en smaakloze oxidant, vele malen effectiever dan chloor of chloorachtige “middeltjes”. Tank-O₃ zorgt ervoor dat het water in de watertank, maar juist ook de schoonwatertank zelf, volledig kiemvrij blijft. Tank-O₃ doodt alle bacteriën, virussen, schimmels, algen, sporen etc. Het zorgt ervoor dat de watertank altijd geheel biofilmvrij is en blijft en Tank-O₃ werkt preventief om ziekte door Legionella te voorkomen.

Gemak: Na inbouw of aan het begin van het seizoen spoelt u de schoonwatertank grondig, u schakelt het Tank-O₃ systeem in en u bent klaar voor de rest van het seizoen. U vult alleen nog water bij en af en toe controleert u het systeem op kalkaanslag, dat is alles. U hoeft dus niet meer te denken aan het regelmatig toevoegen van milieubelastende middeltjes. De schoonwatertank en het water blijven dus altijd helemaal schoon. Extra gemakkelijk: op het einde van het seizoen of wanneer u de camper, boot, caravan, tiny house enz. een poosje niet gebruikt, dan laat u het water af, dat is alles, de tank is al schoon. Vanaf nu laat u uw voertuig achter met een altijd schone lege watertank. Het nieuwe seizoen of na een lange tijd begint u dus altijd met een schone watertank. Tank-O₃ is dus beter voor u en het milieu!

Montage: U kunt het Tank-O₃ systeem bij voorkeur laten inbouwen door uw dealer, zie www.tank-o3.nl voor “Dealers” tenzij uzelf een bijzonder handige “doe het zelve” bent die hier niet voor terugschrikt. In elke Tank-O₃ verpakking is een inbouwhandleiding bijgevoegd, de inbouw wijst zichzelf.

Adviesprijs
€ 399,-
Exclusief voor klanten
van Aveco Verzekeringen
Cashback € 50,- *

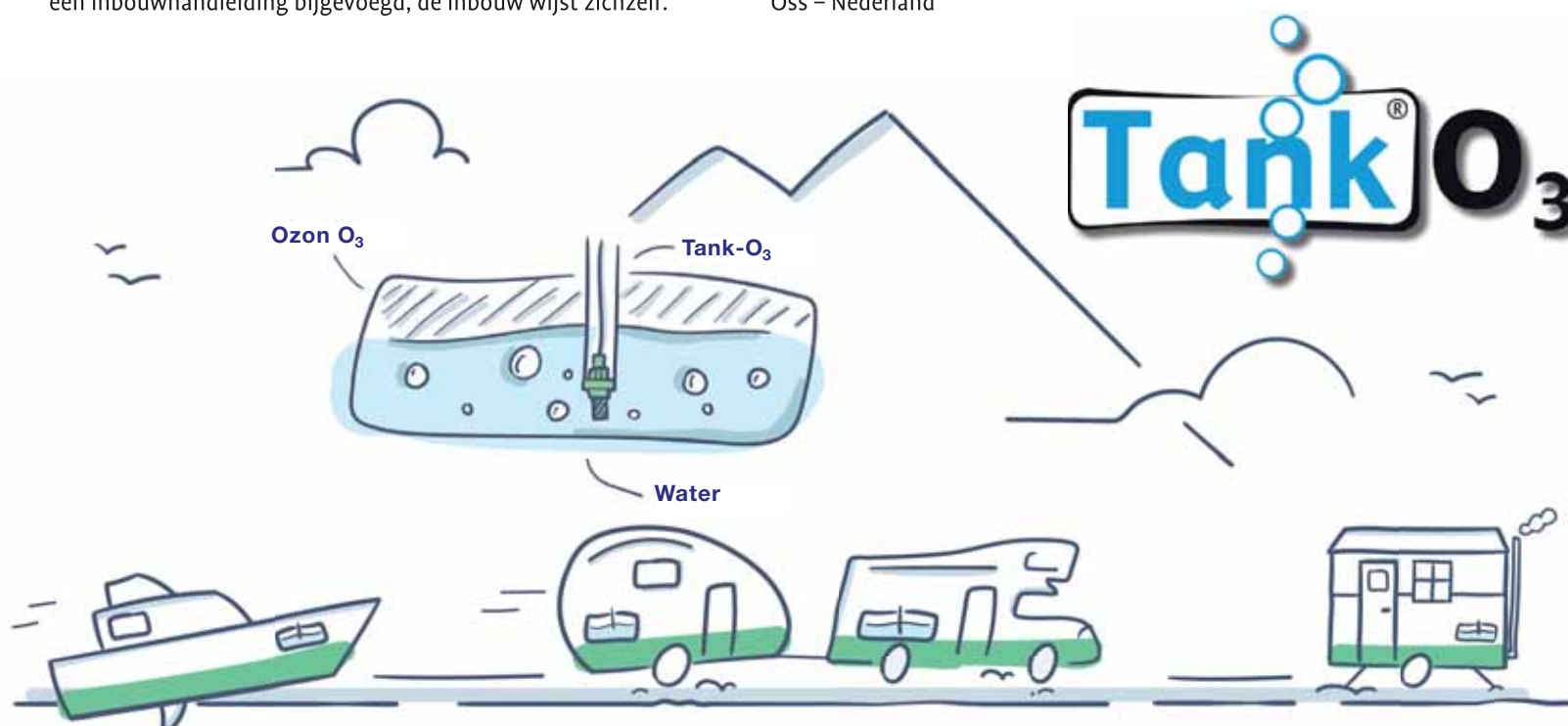
*zie voorwaarden op
www.avecoverzekeringen.nl/kortingsacties

Het systeem is zeer onderhoudsvriendelijk. Dit omdat het ozongas naast waterzuivering de gehele binnenzijde van de schoonwatertank, dus ook de bovenkant, volledig schoonhoudt. Uw watertank wordt en blijft als nieuw zonder dat u hier iets voor hoeft te doen!

Met de aanschaf van het Tank-O₃ systeem doet u een investering voor minimaal 10 jaar. Uw gemiddelde jaarlijkse kosten zullen niet hoger zijn dan bij het gebruik van milieubelastende middeltjes, u betaalt dus niets extra voor uw veiligheid en gemak. En deze kosten zijn lager dan een bezoekje aan een arts...<

www.tank-o3.nl

Oss – Nederland

TOPCAMPER VARIA

Onderweg overal razendsnel internet

Dat willen we natuurlijk allemaal als we op reis zijn met de camper. Om apparaten die geen simkaart hebben – denk aan je laptop of tablet – onderweg online te gebruiken zijn er mifi-routers. Dat zijn kastjes die het mobiele internet omvormen tot bruikbare wifi. Van Netgear testen wij momenteel de Nighthawk M2 mobiele router, model MR2100. Deze Nighthawk is een strak vormgegeven blokje met op de voorkant een touchscreen. Daarop kun je het apparaat instellen, zoals de naam en het wachtwoord van je wifinetwerk. Ook zie je hoeveel van je databundel verbruikt is. Binnenin zit een flinke accu en een vakje voor de simkaart. De accu gaat bij continue gebruik een dag mee. Eenmaal ingesteld stroomt er razendsnelle wifi uit het kastje naar je apparaten. Zo is deze hotspot perfect als alternatief voor de (meestal) trage campingwifi. Wij hadden tijdens onze camperreis vanaf huis tot Zuid-Spanje constant een snelle wifiverbinding, evenals tijdens ons campingverblijf. De prijs van het kastje is € 379. Een simkaart met een data-abonnement met maximaal 25 GB in het buitenland (EU-landen!) kost 25 tot 30 euro per maand.

Duidelijke namen voor rijhulpsystemen

Rijhulpsystemen zijn, in het algemeen, een vooruitgang voor de veiligheid van het autorijden, en deels ook voor het comfort. Omdat de beschikbaarheid en de bereikbaarheid van de slimme hulpjes snel toenemen, tref je allerlei benamingen aan voor soms identieke systemen. Of soortgelijke benamingen voor verschillende systemen. In Nederland worden veelal de Engelstalige namen gebruikt; per automerk worden ook nog eens verschillende termen gehanteerd, veelal marketinggedreven. Wat *cruise control* is weten we wel (toch?) en *lane departure warning* is ook tamelijk goed ingeburgerd. Maar of dat nu iets anders is dan *lane keep assist*? Om het veilig gebruik van slimme rijhulpsystemen te vergroten is er sinds kort het ADAS Woordenboek (de afkorting staat voor Advanced Driver

Assistance Systems). Die lijst komt voort uit een werkgroep van beleidsmakers van Euro NCAP, RAI Vereniging, Rijkswaterstaat, BOVAG, ANWB, RDW en Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Je kunt de lijst downloaden op www.adasalliantie.nl

Jouw reis in TopCamper?

Regelmatig besteden we aandacht aan een bijzondere reis van een lezer van TopCamper. Heb je een opmerkelijke reis gemaakt en wil je meedoen, stuur ons dan een mail (redactie@topcamper.nl) waarin je in enkele zinnen de reis toelicht. Graag met een paar foto's voor de indruk. Belangrijk is dat je over voldoende goede foto's beschikt (minimaal 1 Mb per foto, liefst wat meer). De redactie zal in overleg met jou het verhaal schrijven of redigeren. Wij hebben het liefst een wat ongebruikelijk verhaal met originele foto's. Het mag zeker ook om een reis in Europa gaan.

Laika Ecovip L 3009

MODERN EN COMFORTABEL

Laika bouwt zijn campers in het Italiaanse San Casciano in Val di Pesa, in een van de meest geavanceerde fabrieken van de Europese camperindustrie. De Ecovip vormt Laika's belangrijkste en traditierijkste serie. Voor 2021 werd deze lijn, die zowel integralen als halfintegralen omvat, van buiten en van binnen geheel vernieuwd. Wij nemen de nieuwkomer in deze serie, de halfintegrale Ecovip L 3009, onder de loep.

Tekst: CamperCaKe

Foto's: fabrikant

Deze wagen heeft een afwijkende breedte van 2,25 m en een lengte van 6,99 m. Eens kijken of we het dolce-vitagevoel te pakken krijgen.

Exterieur

Allereerst zien we een innovatieve achterwand waarin de speels doorlopende verlichting met verticale ledstreepjes een echte blikvanger is. De nieuwe striping geeft de wagen een chique uitstraling. Maar, belangrijker dan de nieuwe look van de Ecovip, is z'n structurele verandering. Zo heeft de doorlopende dubbele bodem nu een hoogte van 16 tot 30 cm. Naast de watertanks en technische installaties biedt deze ruimte ook plaats aan opbergvakken. Interessant is de doorlaadruimte onder het zitgedeelte voorin met buiten- en binneningenangen waarin zelfs ski's passen. Ook de techniek van de Ecovip-campers is verbeterd: de vuilwatertank is uitgebreid met een elektrische aftapkraan, alle deuren en kleppen van de camper zijn centraal te vergrendelen en er is een nieuw bedieningspaneel.

Bij de opbouw zien we een nieuwe Hartal toegangsdeur (60 cm) met raam en dubbele vergrendeling. De grote, geïsoleerde en verwarmde garage achterin biedt een laadvermogen van 250 kg. E-bikes, surfplanken of tuinstoelen, het past er allemaal in. Naast de Truma Combi 6 verwarming/boiler biedt Laika ook de mogelijkheid om voor Alde vloerstofverwarming te kiezen. De Ecovip L 3009 staat op een Fiat Ducato onderstel met laag breedspoorchassis en heeft in de standaarduitvoering een 120 pk motor.

Interieur

Bij het binnenstappen krijg je een wauwgevoel, wat een gave interieurstijl! Er is keus tussen een lichter en een donkerder meubeldecor. Wij zien hier de donkere houttint die fraai combineert met de glanzende crèmekleurige kastkleppen. Artistiek verantwoord zijn de lichthouten wanddelen met print die verspreid door de camper zijn aangebracht. Prettig veel licht komt door het grote panoramadak in de cabine. Deze cabine

ziet er gelikt uit met fraaie leeraccenten en mooi gevormde hoekkasten. De zithoek is opvallend ruim en aan de soepel verschuifbare tafel vinden we vijf goede zitplaatsen. Tegen het plafond is een 6 mm dikke dakbekleding aangebracht zodat er minder warmteverlies ontstaat. Sfeervolle indirecte verlichting bezorgt je 's avonds het dolce-vitagevoel. Wel handig dat alle lampen afzonderlijk bedienbaar zijn.

Slapen

Twee comfortabele eenpersoonsbedden staan achterin, een brede traptrede zorgt voor een gemakkelijke instap. Dit is trouwens de enige opstap in de camper, want de hele binnenvloer is verder vlak. Top! De slaapkamer oogt behaaglijk, fijn dat er goede leeslampen aanwezig zijn. Onder beide bedden bevindt zich kastruimte, aan de ene zijde een hangkast. De kast onder het andere bed is bijzonder praktisch omdat deze uitschuifbaar is. Laika biedt de keuze voor een hefbed boven de zithoek, handig als je wel eens een logé mee op reis neemt.

Douche en toilet

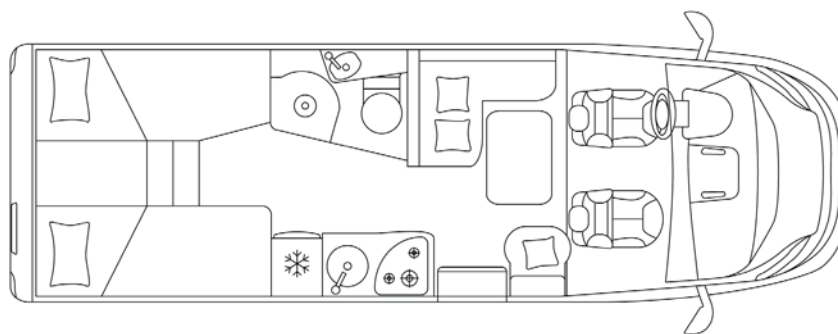
De toiletruimte is multifunctioneel met een douche die volledig gescheiden kan worden van de rest van de badkamer. Het wastafelmeubel is een tikje royaal ten opzichte van de badkamerafmetingen waardoor er een krappe ruimte voor het Thetford draaitoilet overblijft. Een klein raam en een dakluik laten voldoende frisse lucht binnen. De houten toiletdeur kan ook als slaapkamerdeur fungeren, een kunststof vouwdeur geeft je dan privacy op het toilet.

Keuken

Op het keukenblok, dat naast de toegangsdeur staat, trekt de robuuste vaste kraan boven de roestvrijstalen spoelbak de aandacht. Het driepitsgasstel biedt voldoende ruimte voor royale pannen en de afzuigkap laat de kookluchtjes verdwijnen. Met drie brede overzichtelijke laden en twee bovenkasten is er voldoende bergruimte. De werkruimte op het aanrecht is wat beperkt. Naast de keuken staat de smalle Thetford koelkast (142 l) met vriesvak.

Resumé

Laika is up-to-date met zes usb-aansluitingen in het interieur. Daar kun je mee uit de voeten. Jammer dat de standaarduitvoering slechts een 120 pk-motor biedt. Beetje karig. Verder is de passagiersairbag optioneel. Die is echter een must! Wat interieuraankleding betreft maakt Laika z'n reputatie van stijlvolle designer beslist waar. De prijzen beginnen bij € 83.490. <

Technische gegevens (opgave fabrikant)

Chassis	Fiat Ducato breedspoor light
Motor	2.2 l diesel Multijet2 Euro 6d-temp
Max. vermogen	88 kW/120 pk
Max. koppel	320 Nm bij 1400 toeren
Wielbasis	380 cm
Lengte	699 cm
Breedte	225 cm
Hoogte	296 cm
Stahoogte	210 cm
Maximummassa	3500 kg
Rijklar gewicht	3050 kg
Laadvermogen	450 kg
Bedden achter	2 maal 197 x 82 cm
Hefbed (optie)	186 x 121/100 cm

ZO UNIEK ALS UZELF.

De Personality maakt het verschil: een Carthago is net zo uniek als uzelf. Het expressieve exterieur en het exclusieve interieur van elke Carthago roepen sterke emoties op. De combinatie van fascinerend design en geraffineerde functionaliteit heeft maar één doel: uw reis onvergetelijk maken. Ervaar hier alles over het Carthago premium DNA:

www.carthago.com

carthago[®]
Das Reisemobil.

TOPCAMPER VARIA

CamperClean biedt geautomatiseerde receptie

De aanbieder van schoonmaakmachines voor het cassettetoilet kijkt ook naar andere mogelijkheden om het de gasten (en beheerders) van campings en camperplaatsen gemakkelijker te maken. De 'Check IN/OUT'-terminal zorgt voor de administratie, inclusief meldingsformaliteiten, en uitgifte van pasjes met RFID-technologie. 'Ontspannen receptie' noemen ze het – de gast kan het aanmelden in zijn eigen tempo doen, de receptie hoeft niet (altijd) bemand te zijn. De pasjes die het apparaat aan de gast verstrekt kunnen worden gebruikt voor faciliteiten waar je voor moet betalen, wasmachines bijvoorbeeld of douches. Dan zijn er dus geen munten nodig, je betaalt achteraf. In de receptie-automaat kan worden betaald met bankpas, creditcard, smartphone en met contant geld.

TopCamperlezer Eric Mulholland vraagt zich af: 'Waarom hebben die campers altijd van die steriele en kille caravaninterieurs? Een huis op wielen kan toch ook huiselijk zijn in plaats van zo'n plastic, nephouten boel?' De foto's van zijn gerestylede Frankia uit 1986 illustreren zijn mening.

Van Marco Hummelink ontvingen we deze mooie foto van zijn nieuwe camper; de Hymer ML-T 570 4x4 staat hier aan het meer Fyresvatn in het zuiden van Noorwegen

UTRECHT – SPIEGEL VAN NEDERLAND

COMPACT OVERZICHT VAN DE NEDERLANDSE LANDSCHAPPEN

Bossen, heidevelden, landgoederen, boomgaarden, weiden en veenplassen maken Utrecht tot een 'landschappelijke spiegel van Nederland'. De basis voor het landschap werd gelegd in de voorlaatste ijstijd toen het landijs de bodem tientallen meters opstuwde, de huidige Utrechtse Heuvelrug. Het westelijke deel van de provincie heeft met zijn weiden en veenplassen een meer 'Hollands' karakter.'

Tekst: Bartho Hendriksen

Foto's: Visit Utrecht Region tenzij anders aangegeven

Verspreid over de provincie liggen talrijke natuurgebieden die variëren van zandverstuivingen tot moerassen en van bossen tot natuurlijke uiterwaarden. De binnenstad van Amersfoort is rijk aan historische monumenten, lommerrijke grachten, onverwachte hofjes en aantrekkelijke musea. Ook Amerongen, Wijk bij Duurstede, IJsselstein en Oudewater zijn aantrekkelijke stadjes met een lang verleden. De vele kastelen en ridderhofsteden herinneren aan de bewogen geschiedenis van Utrecht.

Tijd voor Amersfoort

We starten onze rondreis door de provincie Utrecht in Amersfoort. De binnenstad behoort tot de mooiste van Nederland. Met haar statige grachten, middeleeuwse straatjes, unieke muurhuizen, gezellige pleinen en de 'Lange Jan' doet de stad niet onder voor grote buur Utrecht. Als je door de binnenstad wandelt, voel je de historie. Vooral in de Muurhuizen, een lange rondgaande straat met brede, ondiepe huizen die op de fundamenteën van de eerste stadsmuur werden gebouwd. De ruim 98 m hoge Lange Jan, 14 m lager dan de Utrechtse Domtoren, biedt na 346 treden een fraai uitzicht over de stad en de omgeving. Tegels in het plein geven de contouren aan van de bedevaartkerk die hier ooit heeft gestaan. In 1787 werd de kerk verwoest door de ontploffing van opgeslagen buskruit. De toren bleef gespaard. Het nabijgelegen Hof is het horecahart van de stad.

De Koppelpoort van rond 1400 is de trots van Amersfoort. De poort bewaakte de toegang tot de stad over het water en de weg. Binnen maken de twee grote tredmolens indruk. 'Raddraaiers' – destijds gevangenen, nu bezoekers – laten met behulp van deze molens het balkenschot zakken waardoor de toegang tot de stad over water werd afgesloten. Achter de poort ligt de Nieuwe Stad. Het rommelige Eemshavenkwartier is in de afgelopen jaren veranderd in een trendy wijk met cafés, restaurants, moderne architectuur en oude fabrieken.

*Linker bladzijde:
Langbroek, kasteel
Sterkenburg;
links: Amersfoort, Onze
Lieve Vrouwentoren;
onder: Amersfoort,
Koppelpoort*

Onder: Wijk bij Duurstede, kasteel Duurstede (foto: Teka Groep); rechter bladzijde boven: IJsselstein, Gerbrandytoren en fruitbomen (foto: John Verbruggen); onder: zomer in vestingstad IJsselstein

Parel van de Lustwarande

Over de fraaie N226 rijden we in een dal tussen twee 'bergen' van de Utrechtse Heuvelrug door richting Amerongen. De Stichtse Lustwarande – afgeleid van Utrechts (Stichtse), plezier (Lust) en wandelgebied (warande) – bestaat uit een lang lint van landgoederen en buitenplaatsen dat langs de zuidelijke rand van de Heuvelrug slingert. Rond 1850 lieten welgestelde stedelingen hier prachtige landhuizen bouwen met tuinen in de Engelse landschapsstijl. Zij plantten bossen voor de houtkap en om in te jagen. Na de Tweede Wereldoorlog werden veel buitenplaatsen afgebroken of kregen een nieuwe bestemming als school, instelling of kantoor. Amerongen ligt op de steile overgang tussen de Heuvelrug en de uiterwaarden. Het oude dorp heeft met zijn bochtige straatjes, dwarshuisboerderijen, zwart geteerde tabaksschuren, monumentale kerk en kasteel zijn karakter als feodaal dorp behouden. Het Amerongse Bos met zijn 'bergen' en grafheuvels is een prachtig wandelgebied.

Van Dorestad tot Wijk

De slingerende Lekdijk brengt ons naar Wijk bij Duurstede. Rond de Markt, het middeleeuwse hart van de stad, liggen het stadhuis, de kerk,

winkels en herbergen met lommerrijke terrassen. De Grote Kerk is de moeite waard om even binnen te lopen. De toren die hoger moest worden dan de Utrechtse Domtoren, bleef door geldgebrek steken op 42 in plaats van meer dan 112 m. Van binnen maakt de kerk een ruime indruk. Elke woensdag wordt er markt gehouden op het marktplein aan de voet van de kerk. Op de eerste zondag van de maand staat het stadje tijdens het Cultureel Rondje in het teken van kunst en cultuur. Vanaf de Markt is het een korte wandeling naar de Waterpoort. De molen 'Rijn en Lek' is wereldberoemd door een misverstand. Vroeger werd de molen ten onrechte beschouwd als de 'molen van Ruisdael'. Jacob van Ruisdael schilderde rond 1660 een andere molen. In het kasteelpark zie je door het gebladerte twee markante torens – een vierkante en een ronde – van het oorspronkelijke 13e-eeuwse kasteel. In Museum Dorestad herleeft de geschiedenis van de oude handelsplaats Dorestad aan de hand van voorwerpen die in Wijk gevonden zijn. Dan wacht nog een kleine verrassing: de Mazijk, een lange, rechte, monumentale lindelaan met achter de muren moestuinen, fruitbomen en speelweiden.

Kromme Rijngebied

Via de N229 volgen we het riviertje de Kromme Rijn, eens de hoofdloop van de Rijn, en slaan ter

hoogte van Cothen af richting Langbroek. Het dorp staat vooral bekend om de vele kastelen met klinkende namen als Sterkenburg, Hindersteyn, Weerdesteyn, Lunenburg en Sandenburg die langs de Langbroekerwetering staan. Na de afdamming van de Kromme Rijn bij Wijk bij Duurstede in 1122 werd op last van de bisschop van Utrecht het moerasgebied tussen het riviertje en de Utrechtse Heuvelrug ontgonnen. De bisschop schonk de gronden in ruil voor politieke steun aan Utrechtse edelen. Deze lieten versterkte woontorens (donjons) bouwen. Vanaf de Langbroekerdijk heb je een mooi zicht op de kastelen. Je kunt op de terreinen wandelen; alleen op bijzondere dagen gaan de poorten open voor bezoekers. We rijden door Tull en 't Waal en Nieuwegein naar IJsselstein. Maar eerst naar Fort Vechten is ook een optie (zie kader Waterlinie).

IJsselstein

De 367 m hoge Gerbrandytoren, beter bekend als zendmast Lopik, is al van verre te zien. De toren, die officieel in IJsselstein staat, werd in 1961 in gebruik genomen. Begin december wordt de toren opgetuigd als kerstboom. Ook binnen de rechthoekige vesting van het stadje IJsselstein staat een opvallende toren. Hij hoort bij de middeleeuwse Grote of Oude Sint Nicolaaskerk. De toren heeft de allure van een Italiaanse 'campanile'. Niet zo vreemd want deze werd ontworpen door Alessandro Pasqualini, een Italiaanse architect die in de 16e eeuw lange tijd in de Nederlanden werkte. Verder heeft IJsselstein een aangename winkelstraat, een 'Utrechts' grachtje met werven en het MIJ – de eigentijdse naam voor het Stadsmuseum IJsselstein.

Langs de Lange Linschoten

Door het polderlandschap van de Lopikerwaard gaan we langs de Hollandse IJssel via Montfoort naar Oudewater. Het riviertje de Lange Linschoten, dat sierlijk door het stadje draait, en de goed bewaarde panden met trapgevels geven Oudewater onmiskenbaar sfeer. En dan is er nog de beroemde Heksenwaag. Karel V schonk de stad het recht om vrouwen die van hekserij werden beschuldigd te mogen wegen. Met een 'certificaet van weginghe' werden ze niet langer vervolgd.

De Lange Linschoten kronkelt van Oudewater naar Woerden door een mooi 'Hollands' landschap. Vanaf de dijk werd het achterland in smalle stroken (copen) ontgonnen. Langs de bochtige rivier ontstond een lang lint van boerderijen, hofsteden en knotwilgen. Het water, bruggetjes, kades, boerderijen en woonhuizen maken Linschoten tot een feeëriek dorp. Buiten het dorp, aan de oever van de Lange Linschoten, ligt Huis te Linschoten. Het is een vierkant landhuis uit 1647 met twee hoektorentjes. Eromheen ligt een mooi parkbos.

Nieuwe Hollandse Waterlinie

Waterlinies zijn een typische Nederlandse uitvinding; de verdedigingswerken liggen goed verborgen in het open Utrechtse landschap. Vanuit Langbroek is het een korte omweg naar het Waterliniemuseum bij Bunnik. Een omweg waard. In 1815 besloot koning Willem I de provincie Utrecht op te nemen in een nieuwe verdedigingslinie die het westen van Nederland moest beschermen tegen aanvallen uit het oosten. De Nieuwe Hollandse Waterlinie (NHW) – die de 17e-eeuwse, verouderde (Oude) Hollandse Waterlinie verving – liep van Zuiderzee tot Biesbosch. De 'Nieuwe' bestond uit een uitvoerig stelsel van sluizen, vaarten en stuwen; daarmee kon water worden aangevoerd om een strook van zo'n vijf kilometer onder water te zetten, zodat de vijand er met zijn troepen en geschut in weg zou zakken. Op plaatsen waar inundatie niet mogelijk was of waar wegen of dijken de linie doorkruisten werden forten of werken (kleine forten) en bunkers aangelegd. De aanleg was rond 1870 voltooid. In 1951 werd de linie, die bij zijn aanleg eigenlijk al verouderd was en nooit werkelijk is gebruikt, definitief opgeheven.

In het interactieve Waterliniemuseum in Fort Vechten kom je alles te weten over de Nieuwe Hollandse Waterlinie en andere linies die water gebruikten om verdediging mogelijk te maken. Het museum is fraai ingebouwd in het fort. Op de binnenplaats kijk je uit over een grote maquette van de gehele linie. Buiten kun je over de wallen van het fort rondwandelen en picknicken.

DE HYMER ONDER DE HALFINTEGRALEN

Er zijn veel campers, maar geen enkele is zo opvallend als de nieuwe **HYMER B-Klasse MasterLine** op basis van de nieuwe Mercedes-Benz Sprinter. Ervaar zelf het iconische design, compromisloze toptechnologie en unieke comfort. Nu ook verkrijgbaar als **halfintegraal model**. Ontdek dit nieuwe model nu bij de HYMER-dealer of op www.hymer.nl

Belle van Zuylen

Schrijfster en componist Belle van Zuylen (1740-1805) werd in Slot Zuylen geboren en woonde er tot haar huwelijk in 1771, daarna verhuisde ze naar Zwitserland. Dankzij haar levendige romans, toneelstukken en brieven, die blijk geven van een kritische geest met vooruitstrevende meningen over bijvoorbeeld ongelijkheid tussen mannen en vrouwen, wordt zij nog steeds gelezen. Zij was een kind van de Verlichting, waarin wetenschap en verstand richting gevend waren en niet langer religie en traditie.

Sprookjeskasteel De Haar

Het ziet er met z'n stevige torens middeleeuws uit, maar in werkelijkheid is kasteel De Haar pas na 1892 gebouwd. Architect was Pierre Cuypers die ook het Rijksmuseum en het Centraal Station in Amsterdam bouwde. Van binnen is het rijk versierd met onder anderen levensgrote wandtapijten. Buiten wordt het omgeven door een park in Engelse landschapsstijl met waterpartijen, boomgroepen, slingerende paadjes, bruggetjes en romantische doorkijkjes. Bij de bouw van het kasteel lag het dorpje Haarzuilens in de weg. Geen nood, in opdracht van de kasteelheer werd het dorp afgebroken en op een nieuwe plek herbouwd in een stijl die aansloot bij de sfeer van het kasteel. Het dorp kreeg een brink waaraan voorzieningen als het gemeentehuis en een café een plek kregen.

Langs de Vecht

Het laatste deel van onze route gaat weer langs een rivier. De Vecht stroomt majestueus door een landschap van buitenplaatsen, dorpen en groene oevers. Loenen aan de Vecht, Breukelen en Maarssen zijn karakteristieke Vechtdorpen met een sfeervol centrum bij een brug over de rivier. In de 17e eeuw bouwden welgestelde Amsterdamse kooplieden en regenten buitenplaatsen langs de Vecht, zoals Oudaen, Rupelmonde en Goudstein. Rond deze huizen werden siertuinen en parkbossen aangelegd.

Slot Zuylen, een kasteel dat hier al in de 13e eeuw stond, werd na verwoesting in 1510 opnieuw opgebouwd en kreeg 1752 nog een laatste restyling. Het goed bewaard gebleven interieur is te bezoeken onder leiding van een gids. Aan de buitenkant valt de lange, slingerende slangenmuur op – in de holtes vinden windgevoelige fruitboompjes beschutting en tegen de zonnige muur wordt subtropisch fruit gekweekt. Dan rijden we langs de Vecht naar de stad Utrecht, het kloppend hart van de provincie. <

Boven: kasteel Haarzuilens (foto: Wim ten Brinke); rechts: landgoed Haarzuilens; onder: camperplaats van Jachthaven Marnemoende bij IJsselstein

Campers

In Amersfoort (Parking Eemhaven), Lopikerkapel (Campererf Biezenhoeve), Linschoten (Natuurcamping De Boerderij), IJsselstein (Jachthaven Marnemoende, Caravanpark De Voormolen), Wijk bij Duurstede (Haven) en Nieuwersluis (Camping Doornebal) zijn camperplaatsen en campings.

Praktische informatie

Over de provincie: www.visitutrechtregion.com

Over de stad Utrecht: www.ontdek-utrecht.nl

Knaus Van Ti 550 MF Vansation

RIJK UITGERUST EN VEEL LAADVERMOGEN

Het merk Knaus, met de twee zwaluwen als logo, bestaat al zo'n zestig jaar – een oudgediende dus in de recreatiebranche. De Van Ti serie, geliefd vanwege de smallere uitvoering, is voor 2021 compleet vernieuwd. Dankzij een slimme innovatie is de binnenruimte zelfs met tien centimeter vergroot. Deze halfintegraalserie omvat twee modellen, de 550 MF en 650 MEG. Beide zijn ook als Vansation verkrijgbaar; die uitvoering biedt veel extra's voor een sterk gereduceerde prijs. De 650 MEG heeft twee eenpersoonsbedden met eronder een garage. Wij richten ons op de 550 MF, lekker compact, krap zes meter lang en met een Frans bed.

*Tekst: CamperCaKe
Foto's: fabrikant*

Het is altijd weer verrassend te zien hoe een fabrikant in zo'n compacte uitvoering alles weet te stoppen wat de camperaar wenst.

Exterieur

De 550 MF staat op een Fiat Ducato light chassis en beschikt standaard over de 140 pk motor. De Vansation biedt veel Fiat-extra's zoals bijrijdersairbag, cruise control en 16 inch licht metalen velgen. Verder een DAB+ radio, achteruitrijcamera en een tv/sat installatie. De achterwand en de opbouw boven de cabine zijn vernieuwd en uitgevoerd met de gewichtbesparende LFI-technologie, niet alleen sterker maar ook beter isolerend. De achterwand

van de Van Ti is boven de achterlichtdrager gebouwd, de achterlichten zijn dus in die uitgebouwde wand verzonken. Hierdoor is de binnenruimte bij gelijke opbouwlengthe tien centimeter langer. Campingmeubilair past prima in de opbergruimte onder het bed die ook van buitenaf bereikbaar is. Fijn dat de Vansation ook beschikt over het praktische serviceblok met toegang tot de schoonwatertank en de Truma vorstbeveiliging. De comfortabele brede toegangsdeur heeft twee sluitingen en een raam. De elektronica van de camper zit netjes weggewerkt in een kast onder het bed. En wat het rijklaar gewicht betreft zit het wel snor, lekker relaxt inpakken dus!

Interieur

Zoals we van Knaus gewend zijn ziet het interieur er gelikt uit. De stoffering van de Vansation heeft zwart-witte accenten, een mooie combi met de lichte meubels. Mede door het grote panoramadak boven de cabine is het lekker licht binnen. Remis verduisteren de cabine 's avonds en 'kattenogen' voorkomen een struikelpartij bij de opstap naar de cabine in het donker. De dinettebank vormt samen met beide voorstoelen een knusse zithoek met een smalle tafel ertussen. Boven de dinettebank hangt een 27 inch tv-scherm. Luxueus ogen de raamrollo's in donker plissé om insecten te weren. En 's avonds creëert de indirecte verlichting rondom de wandkasten een aangename sfeer.

Keuken

De keuken is eigenlijk onderdeel van de zithoek want in zo'n compacte camper is het woekeren met de ruimte. In het aanrecht zit een tweepitsgasstel en de spoelbak heeft een sierlijke vaste kraan. Tijdens het koken kan een werkbladverlenging uitkomst bieden, wel is de doorgang naar buiten dan geblokkeerd. Onder het aanrecht staat een lage Dometic koelkast, de hoeveelheid kastruimte gebiedt enige beperkingen in het mee te nemen keukengerei.

Slapen

Het slaapdomein achterin is dik voor elkaar. In de hoek staat het Franse bed waarvan je de afgeronde hoek kunt verbreden als je wilt gaan slapen. Dan rest er wel een krappe doorgang naar het toilet. Leuk detail is de indirecte verlichting in de achterwand boven het bed, de leeslampjes ontbreken niet. Voor een beetje privacy of een rustig leesuurtje kun je een gordijn rondom het bed dichttrekken. Een ruime tweedeurs hanglegkast staat tegen de andere wand met een sierlijk wastafelmeubel ernaast. Ook hier treffen we wel weer een opstapje aan, opgepast dus.

Douche en toilet

Een keurige ruimte die sluit met een schuifdeur. Achterin staat het Thetford banktoilet dat tijdens de douchepartij droog blijft dankzij een kunststof vouwdeur. Een klein dakluik verzorgt de ontluchting.

Resumé

Deze Van Ti Vansation is zo compleet uitgerust dat je er direct mee op reis kunt. De afmetingen vormen een groot voordeel terwijl je toch over net wat meer bewegingsruimte beschikt dan in een buscamper. Door z'n concurrerende prijs heeft de Vansation veel kans om, net als de Pepper van neef Weinsberg, een bestseller bij Knaus te worden. Want voor een prijs van € 69.851,- staat er een tof vakantieverblijf klaar met veel laadvermogen. <

Technische gegevens (opgave fabrikant)

Chassis	Fiat Ducato breedspoor light chassis
Motor	2.2 l diesel Multijet2 Euro 6d-temp
Max. vermogen	103 kW/140 pk
Max. koppel	350 Nm bij 1800 toeren
Wielbasis	345 cm
Lengte	599 cm
Breedte	220 cm
Hoogte	276 cm
Stahoogte	196 cm
Maximummassa	3500 kg
Rijklaar gewicht	2748 kg
Laadvermogen	752 kg
Bed achter	201 x 140/105 cm

Lakbehandeling van A tot Z

HET COMPLETE PROCES VAN PROTECH 3D+ LAKBESCHERMING

Het fenomeen ProTech Monte-Carlo lakbescherming zal velen bekend in de oren klinken, maar ook voor degene die hier niet bekend mee zijn is het aardig om het totale proces eens op de voet te volgen. Een camper behandelen is vanzelfsprekend geen kleine opdracht. De behandeling kan op locatie uitgevoerd worden, bijvoorbeeld bij de camper dealer of bij een van de vele Protech centers in de Benelux. Vandaag lopen we een dagje mee bij ProTech in Goes.

Wat gebeurt er met de camper wanneer deze een ProTech lakbehandeling ondergaat? De beschermende coating, aangebracht op een zorgvuldig gereinigd oppervlak, vormt een permanent hechtende laag, welke diep in de poriën van de lak wordt aangebracht. De behandeling verdicht de lak, geeft deze een intense glans en conserveert het oppervlak via bescherming tegen UV-straling (dof worden en verkleuring), zure regen, hars, zout en ander ongerief van buiten af. Het spiegelgladde oppervlak maakt wassen bovendien veel makkelijker.

Experts

Dankzij de bewezen formule wordt er vijf jaar garantie gegeven, hier gaat een intensief proces aan vooraf. Specifiek opgeleide en gecertificeerde medewerkers brengen de duurzame lakbescherming aan. De specialist werkt volgens een vaste, doordachte methodiek en gebruikt uitsluitend de hoogwaardige, speciaal voor de

bewuste toepassing ontwikkelde, producten. Netwerk

Het merk Protech bestaat inmiddels meer dan 30 jaar en bestaat uit een wereldwijd netwerk van Protech centers, waardoor er altijd wel een center in de buurt is. Protech Goes is de hoofdlocatie van de Protech centers in Benelux en zorgt vanuit hier voor de distributie van alle Protech producten in zijn gebied.

Kijk voor meer informatie op [Protech.mc](https://protech.mc)

Wassen

De camper wordt eerst met de hogedrukreiniger van het ergste vuil ontdaan. Het wassen geschiedt met lauw-warm water en door Protech speciaal ontwikkelde shampoo. Het verwijderen van eventuele teer en hars gebeurt met behulp van speciaal daarvoor ontwikkelde reinigingsmiddelen. Daarna is het een kwestie van zorgvuldig afspreiten en droog zemen.

Lak correctie

Kwetsbare delen, zoals kunststof, rubbers en dergelijke worden met tape afgeplakt. Hierdoor worden deze tijdens het polijsten niet beschadigd. De lak wordt gecontroleerd op onvolkomenheden zoals; krassen, verwerking en overige lakschade. Deze gebruikssporen worden door middel van machinaal polijsten zo veel mogelijk verwijderd.

Stap 1: Reinigen met kristal-activator

Kristal-activator is een vloeistof die de lak tot diep in de poriën reinigt, waardoor de 3D+ coating beter zal hechten.

Stap 2: Lakverzegeling aanbrengen

Lakverzegeling gebeurt deel voor deel, met behulp van een speciale politoermachine. Hierdoor worden de nano-deeltjes van de lakverzegeling diep in de poriën gedrukt, zodat ze optimaal hechten en de lak verzegeld is. Daarna verwijdert de specialist machinaal het residu, totdat een mooi egaal oppervlak ontstaat.

Stap 3: 3D+ coating aanbrengen

Met een exentrische-roterend machine wordt de laatste laag, aangebracht. Deze laag is een actieve water- en olie afstotende coating, die daarnaast de lak een diep glanzende kleur geeft.

'Finishing touch'

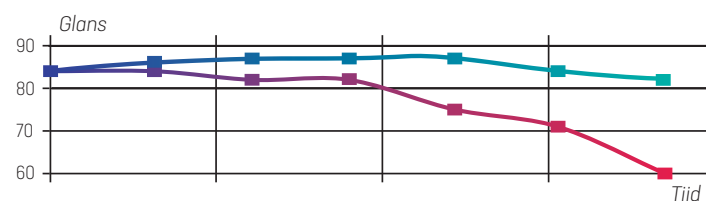
Voordat de camper wordt afgeleverd wordt de laatste hand gelegd aan de details, denk aan banden, ruiten etc.

Aflevering

Bij de aflevering van de camper krijgt de klant een Pro-Case mee, een koffer met onderhoudsproducten en adviezen, hierbij zit ook het garantiecertificaat. Extra onderhoudsproducten zijn te bestellen op de webshop van Protech. Voor vragen staat het Protech team altijd klaar om deskundig advies te geven.

Resumé

Kortom, de Protech behandeling is een uitvoerig proces die de camper als nieuw houdt. De behandeling zorgt ervoor dat je minimaal vijf jaar in de camper rijdt zonder zorgen te hoeven maken over het onderhoud van het exterieur. Wassen kost weinig tot geen moeite, bij het afspreiten met water loopt het meeste vuil er al af, zodat de camper er op vakantie altijd perfect bij staat. <

ProTech behandeld oppervlak
Geen zichtbaar verslies van glans (-2,4%)

Onbehandeld oppervlak
Zichtbaar verlies van glans (-28,6%)

Repulses
the elements
3D+ Paint Treatment

3D+ TECHNOLOGY

- ANTI-ADHESIVE
- ANTI-DIRT
- ANTI-AGEING

ProTech®
MONTE-CARLO
www.protech.mc

Landelijk netwerk en mobile service door heel de Benelux.
Voor meer info en locaties: www.protech.mc
PROTECH MC BNL | COLUMBUSWEG 15 - 4462 HA GOES
+31 (0)113 32 32 19 | BENELUX@PROTECH.MC

‘CORONA BEËINDIGT VOORTIJDIG ONZE WERELDREIS’

HERINNERINGEN AAN DRIE WINTERS IN DE AMERIKA'S

In de afgelopen jaren reisden Marleen Schreuder en Harry Fitié met hun Mercedes-buscamper in de wintermaanden door Zuid-, Midden- en Noord-Amerika. In zes afleveringen deden zij in TopCamper magazine verslag van hun lange reizen. In maart 2020 begon de coronapandemie de wereld stil te leggen; ze konden nog net terug naar Nederland vliegen. In dit nummer kijken ze terug op hun belevenissen in Latijns Amerika.

Tekst en foto's: Harry Fitié, Marleen Schreuder

Toen we aan onze reis begonnen in oktober 2017 was het de bedoeling om in een aantal etappes de wereld rond te gaan. Eerst de auto op de boot naar Uruguay en van daaruit het Zuid-Amerikaanse continent verkennen. Dan langzaam omhoog door Midden Amerika naar de USA. Daar staat de auto nu. Vervolgens was er het voornemen de auto per boot naar Japan sturen. Daarna wilden we door Siberië en de Stan-landen (Kazachstan, Oezbekistan enzovoort) terug naar huis. De eerste paar etappes zijn, terugkijkend, probleemloos verlopen. De geplande etappes om de auto weer thuis te krijgen zijn hoogst twijfelachtig, op dit moment zelfs onmogelijk. En dat hadden we, toen we de auto vorig voorjaar in de VS achterlieten, nou niet direct verwacht.

‘Ga gauw naar huis!’

Maart 2020 hadden we een mooie stallingsplek voor de auto gevonden vlak bij het vliegveld van Los Angeles. Ideaal, want de afstand naar de luchthaven zou je zelfs lopend kunnen overbruggen. Er is één nadeel aan de locatie, de plek ligt ook vlakbij zee. En uit ervaring weten we dat zoute lucht en een stilstaande auto geen ideale combinatie vormen. We hadden echter geen mogelijkheid om snel iets anders te zoeken. Onze terugreis naar Nederland stond gepland voor eind maart. Maar in de derde week van maart kregen we van KLM het advies om de geplande reis te annuleren en om te boeken naar de eerste de beste vlucht naar Amsterdam. Want, zo stond er nadrukkelijk bij, de maatschappij kon niet garanderen dat we anders alsnog thuis konden komen. Het omboeken van de vlucht via internet ontaardde in chaos. Zo konden we alleen een vlucht krijgen naar New York zonder aansluiting naar Nederland. En om nu in New York vast te zitten leek ons ook niet ideaal. Vervolgens werd de vlucht na een dag alweer geannuleerd. Kortom, alle geautomatiseerde boekingsystemen liepen in het honderd. Uiteindelijk hebben we het kunnen regelen op het vliegveld zelf.

*Voorgaande
bladzijden: de weg
van Mendoza naar
Uspallata (Argentinië);
op de markt in
Alausi (Ecuador);
boven: vulkanisch
gebergte in NP
Campo de Piedra
Pomez (Argentinië)
rechts: dirt road
in Bolivia
onder: grillige bergen
in de omgeving van
Mendoza (Argentinië)*

De taxichauffeur beschouwt

Vanuit een vrijwel leeg hotel nemen we een taxi naar de luchthaven. De taxichauffeur is een Ethiopiër die jaren in Duitsland heeft gewerkt en nu zijn geluk zoekt in Amerika. Onvermijdelijk komt het gesprek op de coronatoestand. 'Weet je wat het is,' zegt hij, 'in Europa gaan jullie er veel minder last van krijgen dan wij hier'. Waarom dan, willen we weten. 'Wel,' herneemt hij, 'zeventig procent van de mensen hier leeft van *pay check* naar *pay check*. Aan het begin van de maand geven ze kwistig uit, aan het eind van de maand is de portemonnee leeg en is het wachten totdat het volgende salaris binnen is. De meeste mensen hebben geen buffers en er is nauwelijks een sociaal vangnet zoals in Europa. En deze toestand gaat veel, heel veel banen kosten. Ik ben benieuwd naar wat ik er van ga merken.' En hij besluit berustend: 'Maar we zullen wel zien'.

De tickets

De luchthaven van Los Angeles ligt er verlaten bij. Waar normaal duizenden mensen door de gebouwen krioelen, zijn dat er nu honderden. Voor ons heeft dat een voordeel. Als we bij de balie van KLM komen zijn er meer medewerkers dan reizigers. Een vriendelijke man neemt alle tijd voor ons. Hij belt naar het KLM-hoofdkantoor in de VS om te zien wat de mogelijkheden zijn. Maar aan zijn gezicht te zien gaat het niet crescendo. 'Ze willen jullie niet overboeken' krijgen we te horen. Daar staan we van te kijken. Waarom niet? 'Ze zeggen dat jullie zelf de reis van eind maart geannuleerd hebben en dan is dat niet hun verantwoordelijkheid'. 'Ja dat kan wel zijn, maar

dat was wel op dringend verzoek van KLM zelf' protesteren we. De man geeft onze boodschap door naar de andere kant van de lijn. Dan ontspint zich een lang gesprek dat we niet kunnen volgen. Maar de man doet zichtbaar zijn best. Even later meldt hij een mogelijke oplossing. Er zijn nog een paar plaatsen vrij in een vliegtuig naar San Francisco met Delta Airlines. En vandaar is er een KLM-vlucht naar Nederland. Maar voordat we onze opluchting kunnen laten blijken, vervolgt hij met: 'Maar dat gaat wel geld kosten'. Hoeveel dan? Twaalfhonderd dollar. We kijken hem verbaasd aan. En hij vervolgt 'per persoon'. Dat is wel heel veel geld voor het opvolgen van het KLM-advies om over te boeken. En het is duidelijk dat we daar niet mee akkoord gaan. We leggen nog eens precies uit hoe de vork in de steel zit en dat we wel voor de vlucht naar San Francisco willen betalen maar niet voor de verdere retourvlucht naar Nederland. Opnieuw een langdurig telefonisch gesprek. Om een lang verhaal kort maken: drie kwartier later staan we in de buitenlucht met de felbegeerde tickets op zak. Hoe de medewerker het precies voor elkaar

heeft gekregen weten we niet. Maar we hoefden uiteindelijk niets bij te betalen, zelfs niet voor de tussenvlucht naar San Francisco.

De stalling

Terug in het hotel informeren we de eigenaar van de autostalling dat we morgen naar huis vliegen. We zeggen dat we het plan hebben de auto eind augustus of begin september weer op te halen. Hij gaat er mee akkoord dat we de huur drie maanden vooruit betalen en de andere drie maanden in september. Maar van dit plan komt niets terecht. De VS zitten vanaf maart tot nu (januari 2021) potdicht voor personen uit de Schengenlanden waaronder Nederland. Reizen in tijden van corona? Vergeet het maar. We zullen het nu moeten hebben van herinneringen.

Terugblik

Zuid-Amerika en met name het zuidelijke deel is dun bevolkt. Maar het natuurschoon is overweldigend en enorm gevarieerd. Aan de westkant de Andes – kristalheldere meren, krakende gletsjers, hemelhoge bergen en talloze

Boven, met de klok mee: op de markt in Cuenca (Ecuador); vulkaan Osorno (Patagonië, Chili); gletsjer bij Lago Leones (Patagonië, Chili); onder: zeeleeuw (Galapagos)

Aveco *Verzekeringen*

De specialist in camper- en caravanverzekeringen!

Waarom de Aveco camperverzekering?

- ➔ *Standaard eigen risico van € 150,- bij herstel door aangesloten camperbedrijf*
- ➔ *Unieke verzekeringen voor nieuwe en jong gebruikte campers*
- ➔ *Repatriëring van de camper bij ziekte standaard meeverzekerd*
- ➔ *Vervangende camper bij schade en pech*
- ➔ *Aveco Alarm Centrale 24/7 bereikbaar bij pech, schade en/of ziekte*
- ➔ *Persoonlijk contact met uw adviseur*

Nog meer unieke voordelen

- ✓ 365 dagen aaneengesloten reizen met de camper is toegestaan
- ✓ Diefstalbeveiliging gratis meeverzekerd
- ✓ Bij luifel- en/of hagelschade geen terugval in no-claimkorting
- ✓ Uitlenen aan vrienden en familie is meeverzekerd
- ✓ Geen verhoogd eigen risico bij eenzijdige schade

8,5

Klanten over Aveco

vulkanen. Aan de oostkant de Atlantische Oceaan met zijn indrukwekkende fauna van zeedieren zoals een kolonie met een miljoen pinguïns, zeeolifanten die met hun gewicht tot drieduizend kilo als glimmende drilpuddingen langs de vloedlijn liggen te zonnen. Of de zeeleeuwen die in de branding fanatiek patrouilleren om hun harem van wel tien vrouwtjes tegen concurrenten te beschermen. Voor cultuurhistorische gebouwen moet je in het noorden zijn. Iedereen kent Machu Picchu, het meest iconische gebouwenensemble van de Inca's. Maar er is nog zoveel meer. De Inca's verschenen relatief pas laat op het toneel, zo rond 1400. Ze bouwden voort op veel oudere beschavingen zoals die van de Moche of de Norte Chico die 2500 jaar v.Chr. al steden bouwden met piramideachtige architectuur. Nog meer naar het noorden, in Guatemala en Mexico, zijn er de imposante bouwwerken van de Maya's en de Azteken.

'Top 5'

We krijgen wel eens de vraag welke landen wij het mooist vonden, een top vijf zeg maar. Die vraag is lastig te beantwoorden. Kun je een vliegtocht over de Nazcalijnen in Peru vergelijken met een overnachting in een verlaten Mayastad in de jungle van Guatemala? Hoe waardeer je de tocht naar het einde van de wereld in Vuurland ten opzichte van het carnaval in Barranquilla? Dat is toch een beetje appels met peren vergelijken. Voor ons zelf hebben we wel een lijstje gemaakt van de landen waar we graag nog een keer terug willen komen. Natuurlijk is dat lijstje zwaar gekleurd door persoonlijke ervaringen, voorkeuren en de gekozen route. Voor wat het waard is in alfabetische volgorde.

Argentinië Met name het zuidelijke deel, Patagonië, en het noordwesten, de Altiplano. Dat laatste gebied is een paar keer Nederland en er woont vrijwel niemand. Fabuleuze landschappen.

Bolivia Een sterk vertegenwoordigde indianencultuur in het dagelijkse leven. Prachtige steden zoals Sucre en Potosi. Rode bergen en schitterende zoutmeren. Richting de grens met Chili vrijwel uitgestorven maar met adembenemende landschappen.

Chili Net als Argentinië het zuidelijke deel. In het noorden de Atacamawoestijn waar het op sommige plekken in geen honderd jaar heeft geregend.

Ecuador Op de boulevard der vulkanen, een weg dwars door Ecuador geflankeerd door vulkanen, bereikte de auto zijn hoogste punt: 4864 m; nog hoger dan het topje van de Mont Blanc. De Galapagoseilanden kun je jammer genoeg alleen in groepsverband bezoeken.

Peru De indianenbeschavingen van de Inca's in het binnenland en aan de kust (zoals Moche, Caral). IJzingwekkende eenbaans bergwegen, langs peilloos diepe ravijnen, geflankeerd met houten kruisen ter markering van naar beneden gestorte voertuigen.

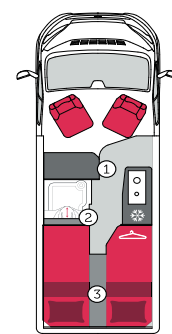

Verrassingen

Leven in een georganiseerd land als Nederland is op de keper beschouwd heel voorspelbaar. Je weet waar je boodschappen kunt doen, je weet waar je kunt tanken. Voor mechanische problemen ga je naar de garage, voor medische hulp naar de huisarts. En je hoeft meestal niet na te denken over waar je gaat slapen. Dat is met reizen echt anders. Voor al die dingetjes moet je moeite doen. En het resultaat zit vaak vol verrassingen. Soms ben je uren bezig om geschikte winkels te vinden waar je boodschappen kunt doen. Soms moet je tweehonderd kilometer de verkeerde kant op rijden om brandstof te tanken. Soms vind je na lang zoeken een overnachtingsplek bij een zwembad en krijg je als extraatje een gewapende bewaker voor je deur. Een andere keer is er helemaal geen geschikte slaapplek en parkeer je de auto voor het politiebureau op straat terwijl goedgehumte agenten de auto in de gaten houden. En zo zijn er wel honderd andere dingen te noemen. Wat ze gemeen hebben is de verrassing.

*Boven: tango in Boca, Buenos Aires (Argentinië)
onder: Cerro de 14 Colores (Argentinië)*

PILOTE

V600J

Lengte	5,99 m
Hoogte	2,58 m
Breedte	2,05 m
Eetplaatsen	2
Slaapplaatsen	2
Afmetingen slaapplaatsen:	
	200x77 / 200x 77 cm

Nu bij
ons in de
showroom

Liba Campers B.V.

Liba Campers B.V.
Hamsestraat 16 A
5298 NA Liempde
0411- 63 33 79
www.libacampers.nl
info@libacampers.nl
LibaCampers

hèt adres voor het totaalonderhoud van uw camper!

Een paardenmiddel

Een van de prettigste verrassingen was de ontdekking van de heilzame werking van een lokaal paardenmiddel. Wat wil het geval? In Costa Rica is het bijzonder warm en loopt Harry een stijve nek op, vermoedelijk het gevolg van een koude airco-luchtstroom op een bezweet lijf. Hoe dan ook, er is geen beweging in te krijgen. En dat is niet handig als je moet autorijden. We raadplegen een fysiotherapeut. Die komt met het weinig opwekkende nieuws dat het akkefietje wel zes weken kan duren want de nek zit echt muurvast. Maar dan komen we in contact met een indiaanse vrouw. Ze komt met een soort tijgerbalsem. 'Het werkt fantastisch' zegt ze. Iedereen met spierklachten gebruikt het hier. Ik zelf ook.' Ze overhandigt een potje met de naam Dermolan Fuerte erop. Als we het etiket bestuderen, staat daarop vermeld dat het uitsluitend geschikt is voor runderen, paarden, varkens, schapen en geiten. Dat is pas wat je noemt een paardenmiddel. Moeten we dat echt proberen? Is het wel geschikt voor mensen? Maar goed, we hebben weinig keus. Marleen brengt de substantie op Harry's nek en schouders aan. Het brandt behoorlijk maar dat is na een uurtje weer weg. En het werkt wonderwel! Al na een paar uur is de beweeglijkheid behoorlijk toegenomen. En binnen 24 uur is de nek bijna normaal. Het advies 'doe als de locals' is soms zo slecht nog niet.

Duizenden kilometers omrijden, verplicht

Het is niet te voorkomen dat je ook wel eens onaangenaam wordt verrast. Dat overkwam ons in een kleine grenspost tussen Chili en Argentinië,

drie jaar geleden. We rijden noordwaarts richting Mendoza om daar de auto te stallen na de eerste winter. We komen uit Vuurland en hebben daar een importvergunning voor de auto voor acht maanden gekregen. Over twee weken gaan we zes maanden naar Nederland. Dan zijn we dus binnen die acht maanden weer terug zodat we de auto tijdig kunnen uitvoeren. Dat luistert nauw, bij overschrijding kan de douane je auto confisqueren. We rijden aan de Argentijnse kant van de Andes, een schitterend gebied met veel vulkanen. Aan de Chileense kant schijnen de vulkanen nog mooier te zijn. We besluiten daarom een uitstapje naar Chili te maken. De volgende dag gaan we terug naar Argentinië. Maar dan krijgen we een nieuwe importvergunning, voor maar drie maanden! De douanier is in de contramine en weigert ons acht maanden te geven. Hoeveel heisa we ook maken, hij is onwrikbaar. Wat nu te doen? We bellen kennissen in Buenos Aires. Volgens hen is er maar één oplossing en dat is naar de grenspost met Uruguay te rijden. Daar schijnen ze meestal acht maanden te geven. Maar dat is 1500 km van waar we zitten en helemaal de verkeerde kant op. We hebben echter geen keus. We rijden naar Uruguay en krijgen daar de gehoopte acht maanden. Eind goed al goed, al heeft de onwilligheid van de douanier er voor gezorgd dat we 3000 km moesten omrijden. <

Terug naar het heden. Wat zijn de plannen? Die zijn nog niet helemaal uitgekristalliseerd. Het allerbelangrijkste is dat de grenzen weer open gaan. En dan zien we wel verder.

*Boven: kleine
roofvogel;
midden: traditionele
kleding in Peru
onder: inspectie van
het zonnepaneel*

VAN PARMIGIANO TOT VARKENSKAAS

ONTDEKKINGSTOCHT DOOR KAASLAND ITALIË

Het is de perfecte afsluiting van een copieuze Italiaanse maaltijd, een immense houten plank waarop een doorsnede van Italiaanse kazen wordt geserveerd. Niet alleen een lust voor het oog en de smaakpapillen, maar het is ook letterlijk het land Italië uitgestald op een bord. Italiaanse kazen vertellen het verhaal van de Italianen, van hun volksziel, hun geschiedenis en van de diversiteit van de vele regio's.

Tekst: Hans van Bergen

De romige kazen verhalen over de groene weiden in het noorden van het land, waar koeien volop kunnen grazen en er hun rijke, volle melk afgeven. De pittige en vaak scherp smakende geiten- en schapenkazen vertellen van de warmer, dorre en ongepolijste rots- en bergachtige streken in het zuiden en op de eilanden. De diversiteit van natuurlijke omstandigheden en de vele verschillende wijzen waarop de boeren hun kaas al eeuwenlang bereiden maken Italië tot een uniek kaasland voor wat betreft de vele soorten, de geschiedenis en de kwaliteit. Volgens kenners en gastronomen laat Italië op dit punt zelfs Frankrijk ver achter zich.

Eetcultuur

Er is geen land in de wereld, ook Frankrijk niet, waar kaassoorten zo innig en massaal versmolten zijn met de eetcultuur als Italië. Veel recepten zijn onlosmakelijk verbonden met bepaalde kaassoorten. Het bekendst in deze context is natuurlijk het onverbreekelijke huwelijk tussen de pizza en kaassoorten als de mozzarella en de gorgonzola. Pesto uit de streken van Genua is absoluut geen pesto zonder parmigiano of pecorino. En een escalope (een dun lapje kalfsvlees) uit het Aostadal is niet compleet zonder

overvloedige toevoeging van fontinakaas. En zo zijn er nog duizenden klassieke combinaties van Italiaanse kazen en authentieke gerechten die diep verankerd zijn in de Italiaanse keuken.

De sublieme en onnavolgbare smaken van de Italiaanse keuken komen veelal voort uit de puurheid van de gerechten en de eenvoud waarmee de ingrediënten worden bereid en gecombineerd. Kaas is al eeuwenlang een van de pijlers waarop die keuken steunt. Er is waarschijnlijk geen huishouden in Italië te vinden waar geen stuk pecorino of een homp parmigiano reggiano in de ijskast ligt. Alleen al een paar vlugge halen met die kazen over een rasp, boven een eenvoudige tomatenpasta, soep of risotto, geven het gerecht onmiskenbaar de smaak van Italiaanse echtheid en tillen het subiet naar een hoger niveau.

Luilekkerland

Aan die veelzijdigheid aan smaken en toepassingsmogelijkheden heeft de Italiaanse kaas, de *formaggio*, het stempel 'koning van de Italiaanse keuken' te danken. In het hele land worden er officieel zo'n zeshonderd verschillende soorten kaas geproduceerd. Dat maakt Italië meteen tot een van de grootste kaasexporteurs

Links: Italië uitgestald in kaassoorten; boven: de parmigiano rijpt minstens twee jaar; onder: droge bergstreken in Zuid-Italië vormen de bakermat van geiten- en schapenkazen

Boven: provolone van koemelk heeft een opmerkelijke bolle vorm; onder: verse dagkaas van nauwelijks geharde wrongel

van de wereld. Echter, het werkelijke aantal kaassoorten dat in het land wordt bereid ligt vele malen hoger. En dat maakt van een reis met de camper door Italië voor de kaasliehebber een reis door luilekkerland. Net zoals een tocht langs wijngaarden en wijndomeinen vaak verrassende wijnschatten aan de dag legt, levert zo'n ontdekkingstocht door Italië op zoek naar kaas smakelijke en soms ook curieuze vondsten op.

Kaas is een lokaal product

Elke regio, maar haast ook elk dorp, heeft zijn eigen kaasmakers: vaak kleine boeren die op basis van al generatie op generatie overgeleverde receptuur de lekkerste kaasjes maken. Het zijn juist die plaatselijke omstandigheden die zo'n kaasje zijn typische smaken geven. De klimatologische omstandigheden, het gras en de kruiden waarmee het vee gevoerd is, de sterk wisselende natuurlijke omgevingen, uiteenlopend van de bloemenweides rond alpenhutten tot stug mediterrane struikgewas, en van de met wilde kruiden begroeide berghellingen op Sicilië of Sardinië tot de arme rotsachtige, nauwelijks begroeide hellingen in het zuiden, waar alleen schapen overleven. En dan zijn er natuurlijk nog de verschillen in de 'leveranciers' van de melk: de schapen, de geiten, de buffels of de koeien. Daarbij worden veel kazen ook nog eens bereid uit een mix van melksoorten.

Familierecepten

Met al die verfijnde kazen met uitgelezen smaken, van boterzacht tot scherp met de bijtende geur van ammoniak, zou je haast denken dat achter het maken van kaas altijd hogere wetenschappen schuilgaan. Niets is minder waar. Zeker, de grote producenten van kazen die gemaakt worden onder de aan strenge regels gebonden regiokeurmerken als D.O.P. (Denominazione di Origine Protetta), gaan zeer nauwkeurig en inderdaad vaak

wetenschappelijk te werk. Maar de kazen die op het platteland, in de bergen en in de Italiaanse heuvels en dalen worden gemaakt, zijn weliswaar vaak gebaseerd op generaties overspannende familie recepten, maar het toeval mag zeker niet worden uitgesloten.

Soldatenkost

Voor de Romeinen was harde schapenkaas, die nu nog als pecorino een van de populairste kaassoorten in Italië is, het ideale rantsoen dat hun legioenen meevoerden op hun lange tochten. Door de lange houdbaarheid van de kaas konden ze toch zuivel opnemen in hun rantsoen. Daarnaast was de kaas uiterst voedzaam. In het middeleeuwse Italië waren de bergen, het platteland, de heuvels en de dalen bezaaid met kleine boerderijtjes, die door de vaak grote onderlinge afstanden vooral zelfvoorzienend waren. Vaak hielden de boeren maar een paar schapen, geiten of runderen, voornamelijk voor de melkproductie. Niet alleen om die te drinken, maar juist om er kaas van te maken. Kaas was niet alleen voedzaam, maar ook lang houdbaar.

Parmezaan

Op diezelfde manier en om dezelfde redenen van het langer houdbaar maken van melk, is in die tijd de Italiaanse kaas ontstaan die nu tot in de verste uithoeken van de wereld bekend is: de parmigiano reggiano, oftewel de parmezaanse kaas. In en rond Parma en Reggio Emilia wisten benedictijner monniken de toenmalige methoden voor het bereiden van kaas zo bij te schaven, dat ze een harde kaas van koemelk wisten te bereiden, die zou uitgroeien tot de koning van de Italiaanse kazen. En dat ging heel snel. In de 14e eeuw leverden de monniken hun parmigiano al door het hele land en twee eeuwen later werd de parmigiano reggiano verhandeld door heel Europa.

De parmezaanse kaas, die tegenwoordig onder het streng beschermde D.O.P.-keurmerk wordt geproduceerd, wijkt nauwelijks af van het recept voor de originele, door de monniken gemaakte kaas.

Kaas als onderpand

Hoe belangrijk en kostbaar de parmigiano is voor de Italianen, blijkt wel uit de vele verhalen die rond deze kaas zijn ontstaan. Er zijn tijden geweest dat een 'wiel' parmigiano, zoals een grote parmezaanse kaas wordt genoemd, voldoende was als onderpand om een hypotheek op je huis te krijgen. Nog in 2009 lagen er in de kluizen van de bank Credito Emiliano 440.000 wielen parmigiano reggiano opgeslagen, met een gezamenlijke waarde van 132 miljoen euro. Om de Noord-Italiaanse kaasmakers in die jaren niet kopje onder te laten gaan in de hevige economische crisis die toen woedde, aanvaardde de bank wielen parmigiano als onderpand voor leningen. Als onderdeel van de dagelijkse Italiaanse maaltijd is de parmigiano reggiano niet meer weg te denken. Pasta en parmigiano is voor de Italianen een huwelijk dat in de hemel is gesloten. Over die combinatie van de wereldberoemde kaas met pasta, werd al vroeg gesproken. Giovanni Boccaccio schreef in zijn beroemde werk *Decamerone* al over het raspen van parmigiano boven ravioli en *maccheroni*.

Boven: parmigiano wordt zorgvuldig gesneden; het ambachtelijk 'trekken' van mozzarella; onder: de kostbare parmezaanse kaas ligt te rijpen

Arméluiseten

In de Italiaanse oorsprong van kaas als conserveringsmethode voor melk door de kleinere boeren, ligt ook besloten dat kaas in Italië lange tijd werd gezien als arméluiseten. Pas toen kaas werd gebruikt om pachtovereenkomsten en belastingen te betalen, vond het zijn weg naar de tafels van de adel en de rijken. De meeste keuterboertjes pachtten hun stukje land en hun boerderijen van de adel en de rijken. Omdat de zware inspanningen op de kleine boerderijen vaak maar weinig geld opleverden, mochten de boeren hun pacht betalen in de vorm van producten en voedsel.

VOOR
€1499,-
UW CAMPER
VOLLEDIG
MEA VEILIG

Een veilig gevoel

Onderweg met het veilige gevoel van thuis! MEA VEILIG-alarmsystemen beschermen personen en bezittingen, overal en altijd. 'Gewoon een veilig gevoel', noemen wij dat!

Voor €1499,- (inclusief btw en montage) is een camper al voorzien van het volledige MEA VEILIG-beveiligingssysteem. Hiermee zijn dan niet alleen alle eigendommen beveiligd, maar ook het dierbaarste bezit, u zelf! Deze systemen worden door een gecertificeerd netwerk aan dealers aangeboden en gemonteerd.

Uw camper verzekerd bij Aveco Verzekeringen? Met een MEA beveiligingscertificaat geniet u volledige dekking voor uw voertuig. Informeer vandaag nog bij uw camperdealer naar uw voordelen door te kiezen voor een MEA VEILIG-alarmpakket en Aveco Verzekeringen. Meer info is te vinden op www.mea-beveiliging.nl

MEA VEILIG

CAN-BUS, het draadloos alarmsysteem voor campers.

CAN-BUS

12/24V

Wireless

Easy add 3.0

102 dB

Track & trace

DRAADLOOS MAGNEETCONTACT

Draadloze magneetcontacten met sabotagebeveiliging voor het beveiligen van ramen, deuren, luiken, dakkoffers, enz. Verkrijgbaar in zwart of wit, passend voor elk interieur.

Het maken van kaas vond oorspronkelijk plaats op de erven en in de stallen van boerderijen. Veelal door boeren die hun kennis voornamelijk baseren op boerenverstand, ervaring en overlevering van kennis van vader op zoon. Tijdens een kaasontdekkingstocht door Italië levert dat heel wat spontane culinaire verrassingen op. Zeker ook vanwege de diversiteit, niet elke soort werd bewust gecreëerd. Per slot van rekening blijft het maken van kaas een scheikundig en (micro-)biologisch proces, waarbij er spontaan verrassende ‘vondsten’ kunnen ontstaan.

Gebroken hart

Neem bijvoorbeeld een ander vlaggenschip van de Italiaanse kaasplank, de gorgonzola. De blauwgroene geaderde kaas uit de noordelijke regio's Piemonte en Lombardije heeft, afhankelijk van de rijpingstijd, een zachte tot scherpe smaak. De gorgonzola heeft niet alleen als ingrediënt zijn weg gevonden in talloze Italiaanse gerechten, hij is ook zo'n innig onderdeel geworden van de Italiaanse volksziel, dat de Italianen hem verbinden met een prachtig volksverhaal. Gorgonzola zou zijn ontstaan door een door de liefde gebroken hart. Een zuivelboer in de buurt van Milaan zou in 879 n.Chr. helemaal de kluts kwijt zijn geweest nadat zijn vriendin het uit had gemaakt. Daardoor was hij vergeten de kaaspot die nacht binnen te halen. Toen hij de volgende ochtend de kaaspot met bijna rottende stremsels binnenhaalde, voegde hij in een poging om zijn kostbare fout te maskeren, een laag kaas toe aan het rottende stremsel. Er ontstonden spontaan blauw-groene aders van schimmels en de gorgonzola, nu een van de Italiaanse topkazen, was geboren.

Kaas van varkensmelk

Als je in Italië op kaasontdekkingstocht bent, is het aan te raden om in Toscane op zoek te gaan naar nog zo'n product van boereninventiviteit, de zeldzame *porcorino* of *porcherino*. Een kaasje met een naam die zinspeelt op de bekende harde schapenkaas pecorino, waar de Romeinen zo dol op zijn. Alleen wordt de porcorino niet gemaakt met de melk van schapen, maar uit die van varkens. De porcorino is omgeven met veel volksmystiek. Het is een hele zoektocht

om in de Toscaanse heuvels boeren te vinden die hun varkens melken, om van de melk het porcorinokaasje te maken. Het verzamelen van de daarvoor benodigde melk is nog een hele opgave. De melkproductie van een varken ligt namelijk beduidend lager dan die van een koe, schaap of geit. Maar de unieke stoffen in de varkensmelk schijnen een kaasje mogelijk te maken dat qua smaak en consistentie het midden houdt tussen brie en pecorino. Alleen al de camperrit door de pracht van de Toscaanse heuvelen maakt een zoektocht naar boeren die porcorino maken meer dan de moeite waard.

Madenkaas

Ben je op de zoektocht naar de porcorino aangestoken door het avontuur, dan ligt er op Sardinië een mogelijk nog grotere uitdaging op je te wachten: de wellicht het meest tot de verbeelding sprekende Italiaanse kaas, de *casu marzu*. In het Sardijns betekent dat 'rotte kaas', en een betere naam had niet gekozen kunnen worden. De casu marzu is een schapenkaas die men extreem lang laat rijpen, tot de larven van de kaasvlieg er hun intrede in hebben gedaan. Van de kaas wordt na de eerste stap in het bereidingsproces, een stukje korst verwijderd en dan wordt er door een gat een kaasvlieg in gestopt. Vervolgens blijft de kaas in de buitenlucht rijpen, al is rotten een betere benaming. Maar zoals wel vaker bij kaas het geval is, neem de Franse schimmelkazen, levert het rottingsproces voor de liefhebber heerlijke smaken op. Bij de casu marzu leidt het werk van de maden uiteindelijk tot een kaasje dat bijna stroperig is en zeer mild en zacht smaakt. Het échte Italiaanse kaasreisavontuur begint echter pas bij het eten van de casu marzu. Want wil je het kaasje eten zoals de Sardijnen zelf dat doen, dan eet je hem puur, zoals de natuur hem heeft gevormd, en dat is met de levende maden er nog in. <

Links: mozzarella kenmerkt de betere pizza ...; hierboven: ... en parmezaan maakt een pasta af; onder: stukken parmezaan met daarop de provolone

TIM EN OPA KEES OP CAMPERTOER

MANNENREISJE DOOR NEDERLAND, NOODGEDWONGEN

Tekst en foto's: CamperCaKe

‘Hé opa, ik heb ‘m!’ Apetrots is Tim op z’n kakelverse rijbewijs, in één keer gehaald, een paar weken voor z’n achttiende verjaardag! ‘Klasse man, dan kunnen we dus samen met de camper op stap. Jij rijdt!’ Daar kan hij zich nog even niks bij voorstellen. ‘Mag ik echt met zo’n groot ding rijden?’

De plannen zijn inmiddels gesmeed voor de herfstvakantie en Tim heeft in allerijl nog wat vliegrepen gemaakt in zijn vaders auto. We gaan met de camper op stap, opa Kees met kleinzoon Tim. Bestemming Berlijn, want dat staat hoog op Tims verlanglijst. Helaas gooit corona roet in het eten, maar niet getreurd: we maken gewoon een tof programma voor ons eigen land. Na een avondje samen achter de computer zijn wij mannen het roerend eens, dat wordt een topweek!

Eerste kennismaking

Op vrijdagmiddag wandelen we samen naar de nieuwe Sun Livingdealer, Van der Werf Recreatie in Ede. Hier staat een halfintegrale Sun Living S75 voor ons klaar die we een week mogen gebruiken. Ter geruststelling van Tim rijdt ik de camper eerst maar even richting een industrieterrein. Maar dan is het toch echt zijn beurt en neemt hij plaats achter het stuur. ‘Zo, best veel knopjes’, is z’n eerste reactie. Meteen bij de eerste bocht komt hij er achter dat de camper toch breder is dan de Tesla van z’n pa. Gelukkig mist hij met de achterwielen nét de stoeprand ‘letsje later insturen, Tim, die camper is wat langer dan je gewend bent.’ Het volgende obstakel is een smal binnenweggetje waar ook nog een slootmaaier bezig is. ‘Kijk Tim, als je rustig rijdt, kun je gemakkelijk passeren’. Dat lukt zonder problemen. ‘Toch bijzonder, zegt Tim, ‘als je rustig rijdt, merk je niet dat die camper zo breed is.’ Tijdens een ommetje over de snelweg kom ik trots tot de ontdekking dat die kleinzoon van me een perfecte chauffeur is. ‘Zeg opa, zijn er eigenlijk campers met een massagestoel? Het stuurt zo relaxt, daar past zo’n massagestoel wel bij. Eigenlijk rijdt het lekkerder dan pa’s auto. Maar dat moet je niet tegen ‘m zeggen hoor, anders krijg ik die wagen nooit meer mee!’ lacht hij. Na het oefenritje gaan we op huis aan om de camper reisklaar te maken. Ik voel een gezellig weekje aankomen. Qua rijden gaat dat ook lukken, maar verder heb ik nu nog geen idee wat ons allemaal te wachten staat ...

Links: op camping Den Driesch in Valkenburg; boven: op de rodelbaan in Valkenburg

Welcome Home!

Premium Camping Experience at the Adriatic Coast

MORE INFORMATION
falkensteiner.com/camping

ONLY 5 MIN
TO ZADAR
OLDTOWN

TURISTIČKA
ZAJEDNICA
GRADA ZADRA

Say YES! to
everything
ZADAR REGION

Rodelen en grotbiken

Ons eerste reisdoel is Valkenburg en Tim kruipt direct achter het stuur. Dat zal de rest van de week zo blijven. We arriveren op stadscamping Den Driesch en alleen het op de plek rijden van de camper laat Tim nog even aan mij over. De indeling van de camper blijkt ideaal: achterin twee eenpersoonsbedden en een breed hefbed boven de zithoek. Omdat de toiletdeur het woondeel van het slaapvertrek kan scheiden, kiest Tim het hefbed. 'Stel dat je snurkt opa ...' 's Morgens hebben we geluk, na een lekker ontbijt zitten we met een kop koffie zowaar in de zon; met zicht op de rodelbaan, onze eerste geplande activiteit. Na een korte wandeling zweven we met de kabelbaan omhoog om vervolgens met de rodelbaan naar beneden te zoeven. Jammer dat je soms iemand voor je treft die niet zo goed durft waardoor je in de remmen moet. Na een aantal keren houden we het voor gezien en beginnen we trek te krijgen. De camper beschikt gelukkig over een goede keuken, want door corona is alle horeca gesloten. Oma heeft voor de nodige proviand gezorgd; zo smullen we even later van broodjes hamburger.

Voor ons volgende avontuur melden we ons om vier uur bij ASP Adventure, dicht bij het dorp Sibbe, om te gaan grotbiken. Na een afdaling van 163 treden ontmoeten we onze gids Boris. Na enige uitleg en wat veiligheidsadviezen krijgen we een mountainbike met cardanaandrijving en een helm. Tijdens de tocht stopt Boris een paar keer om te vertellen over het ontstaan van de mergelgrotten. Zo leren we dat miljoenen jaren geleden, toen Nederland nog water was, de mergelheuvels ontstonden. Honderdvijftig jaar terug ontdekten de Limburgers dat mergelgesteente bijzonder geschikt was voor de huizenbouw. Bij het afgraven ontstonden enorme gangenstelsels in de heuvels – spannend om doorheen te fietsen! We zigzaggen zes kilometer door de grotten waarbij we wel op het juiste moment moeten bukken; het 'plafond' is hier en daar best laag – die helm is geen overbodige luxe. 's Avonds maken we het gezellig in de camper waarbij Tim zich de plek op de voorstoelen toe-eigent. 'Lekker plekkie, opa, zo'n camper is echt fijn.' Hij speelt voortdurend in alle opbergvakken, want hij is telkens van alles kwijt. Telefoon, oortjes, zonnebril ...

Nostalgie en bierproeverij

De volgende ochtend heeft Tim z'n plek achter het stuur weer ingenomen. Tilburg is ons einddoel. We maken een ommetje via Eindhoven waar het DAF-museum lonkt. Hier komt de historie van de bekendste Nederlandse autofabriek tot leven, Van Doorne's Automobielfabriek. In de smidse ontdek je de start van het bedrijf van de gebroeders Van Doorne, in 1928. In 1932 begint de productie van aanhangwagens en opleggers. Tegenwoordig is DAF een van de grote Europese

Boven: Tim is deze week de chef; Kees verzinkt in mijmeringen bij het zien van de YP in het DAF-museum; rechts: mannen – bier en voetbal ...; onder: mountainbiken door de Zuid-Limburgse mergelgrotten

HALLO VRIJHEID!

PÖSSL
Eine Marke der Pössl Freizeit und Sport GmbH

 Globecar

 ADRIA

BUSCAMPER
NEDERLAND

Pascalweg 24 | NL-4104 BG Culemborg
Tel. +31 (0) 345 545 760
www.Buscamper.nl

RAEMA

Caravans & Campers

FRANKIA

 GLOBE-TRAVELLER

EHYMER

WWW.RAEMACAMPERS.NL
HULSENWEG 8 NEDERWEERT 0495-725900

truckmerken. Bij de militaire voertuigen ontdekt Tim hoe lyrisch ik word bij het zien van de YP 408 – een legervoertuig waarin ik m'n militaire diensttijd grotendeels doorbracht, meer dan vijftig jaar geleden. Op de eerste verdieping staan de personenauto's; met de traploze aandrijving van de Variomatic was DAF zijn tijd ver vooruit. Hier komen de herinneringen boven aan mijn moeder die destijds, zonder rijbewijs, in zo'n Daffodil over ons Zuid-Hollandse eiland reed. Zo krijgt Tim heel wat nostalgie over zich heen. Hij geniet het meest van de rallywagens, waarbij de Parijs-Dakar trucks van Jan de Rooy de meeste indruk maken. Na een paar waardevolle uren samen stappen we vrolijk in de camper, op naar de stadscamping in Tilburg – een ideale uitgangsbasis om de stad te verkennen, je staat er namelijk middenin. We pakken de fietsen van de camper en gaan op ontdekking. Wel jammer dat de terrassen allemaal gesloten zijn, daardoor ademt de stad toch een heel andere sfeer. Maar we zijn niet voor één gat te vangen en slaan bij Stadsbrouwerij 013 onze slag. Vanavond, tijdens de Champions League-avond op tv houden we gewoon een bierproeverij in de camper. Tim heeft wel in de gaten dat hij wat koken betreft niet zoveel van z'n opa heeft te verwachten dus die taak neemt hij op zich. Een makkie, vanavond: de nasi van oma opwarmen en een paar eitjes bakken. We laten het ons goed smaken en Tim ontdekt toch nog een minpuntje in zo'n luxe camper: geen afwasmachine. We pakken deze taak gezellig samen op waarbij Tim zich ontpopt als 'chef afwas', met dank aan z'n spoelkeukenbijbaan bij het stadscafé in Ede.

Dwalen door het futuristisch doolhof

We slapen super in onze camper en 's morgens verras ik Tim een paar keer met een gekookt eitje – lang leve de elektrische eierkoker, daar kan ik zelfs mee uit de voeten. Vervolgens lopen we naar Doloris, een futuristisch doolhof in het voormalige postkantoor van Tilburg. Voor mij is dat het tweede bezoek maar Tim is razend nieuwsgierig. Doloris is een project van veertig kunstenaars waar je geblinddoekt naar binnen wordt gebracht – telefoon en horloge lever je in. Vervolgens begint je ontdekkingstocht. Na elke deur wacht een

nieuwe verassing. Het is moeilijk te beschrijven wat dit doolhof zo boeiend maakt, je moet het echt zelf meemaken. Zo sta je plots voor een glijbaan waarover je in het donker naar beneden roetsjt, dan weer kom je in een gang met om de meter een deur, steeds weer nieuwe verrassingen. Het is klimmen en klauteren, door smalle gangetjes, over ijzeren trappen, soms in 't donker. Het is voelen, ervaren en vooral durven. Na afloop zijn we het er over eens: dit is met stip de leukste activiteit van de week. Na terugkomst is het etenstijd. Ik lever een kleine bijdrage als snijmaatje voor de groente, en chefkok Tim tovert een heerlijke spaghetti-maaltijd op tafel.

Per boot door de Rotterdamse havens

Onze laatste dag breekt aan. Het doel is de havenstad Rotterdam. We stallen onze camper op de camperplek in Alblasterdam en wandelen naar de waterbus. Met een spoor van schuimend rivierwater achter ons stuiven we naar de Erasmusbrug, waar we op de Spido-rondvaartboot stappen voor een tochtje door de wereldhaven. De vele havens van de machtige 'Port of Rotterdam' met de enorme zeeschepen maken veel indruk. Als we 's avonds weer richting huis sturen, hoor ik Tim zuchten. Het was inderdaad een zware week. En even later, als hij de camper als een ware beroepschauffeur over het klaverblad loodst, borrelen alweer de volgende plannen op: 'Hey opa, volgend jaar Berlijn hè? Ik kijk er nu al naar uit!' <

Boven: imposante zeeschepen in de haven van Rotterdam; Tim en Kees in het kabelbaantje in Valkenburg

Reisgenoot

De Sun Living S 75 SL (met 140 pk Fiat-motor en 9-traps automaat) werd voor deze reportage beschikbaar gesteld door Adria Benelux. De S 75 SL is een goed uitgeruste halfintegraal met twee eenpersoonsbedden achterin, een hefbed boven de zithoek en gescheiden douche- en toiletruimten. De zithoek en keuken zijn prettig in het gebruik en bieden genoeg bewegings- en werkruimte. Praktisch is de deur tussen woonruimte en slaapvertrek. Zo creëer je simpel twee slaapkamers. Ondanks de lengte van 7,42 m is de wagen goed manoeuvreerbaar. Als beginnend chauffeur had Tim totaal geen moeite met deze fijne camper.

AARDSCHOK IN MAROKKO

‘GEWELDIGE REIS MET MOOIE HERINNERINGEN AAN MENSEN’

Verwoed camperaar Willem van Teeseling wil al langer een keer naar Marokko, maar zijn vrouw en hij vragen zich af of zaken als klimaat, hygiëne, omgangscultuur en keuken wel bij hun wensen passen. Ze laten zich overtuigen en wagen het erop om met vrienden de reis te maken. Daar hebben ze geen seconde spijt van.

Tekst en foto's: Willem van Teeseling

Willem: ‘Aan het einde van ons avontuur hebben wij de conclusie getrokken dat Marokko een geweldige bestemming is. Je komt in een heel andere wereld en kijkt je ogen uit. De ene indrukwekkende ervaring na de andere werd ons deel. De vele verschillende landschappen zijn prachtig, de natuur is onbeschrijflijk. Ontmoetingen waren bijna allemaal heel leuk en soms ook heel leerzaam. Met plezier denken we terug aan de kleine Mustafa die onze handen kuste om ons welkom te heten. Aan Hemi die ons veel heeft geleerd over couscous, tajine en de zondagse markt in Zagora. Aan zijn vrouw Fatima, die zo voortreffelijk voor ons heeft gekookt. Abdullah die ons in vloeiend Nederlands veel heeft uitgelegd over gewoonten en cultuur. De taxichauffeur die ons door het dal van de Dadès heeft geleid. En niet in de laatste plaats Mouloud, die ons kennis liet maken met prachtige muziek. Allemaal mensen die ons een warm gevoel voor dit land hebben bezorgd.’

Oversteek naar Afrika

De boottocht van Algeciras naar Tanger duurt ongeveer anderhalf uur. Aan boord en/of bij aankomst – dit kan nog wel eens wijzigen – moeten enkele formaliteiten worden verricht, vooral met betrekking tot de invoer van de camper. Als we eenmaal in Marokko zijn, genieten we al snel van prachtige landschappen. Ik moet wel oppassen dat ik niet te hard rijd. Er is veel politie op de been en er zijn meerdere controleposten. De meeste wegen zijn in orde maar er zit hier en daar een stuk slecht wegdek tussen. Opvallend, voor een Europeaan, is de hoeveelheid langzaam verkeer op de weg: brommers, versleten auto's, ezels, paard-en-wagen en voetgangers.

Vrij staan of campings?

Naar praktische zaken als telefonie, internet, wifi, campings en wild kamperen kun je het best informeren kort voor je vertrekt; in deze informatie verandert nog wel eens wat. De duurste campings komen we voornamelijk aan de kust tegen. Veelal betalen we tussen € 5 en € 12, inclusief stroom. Meestal worden we gastvrij met thee ontvangen en is de campingbaas heel behulpzaam. Verwacht niet hetzelfde comfort als in Europa; het sanitair is vaak, genuanceerd gesproken, eenvoudig.

*Voorgaande bladzijden:
haarspeldbochten in de
Vallée de Dadès; tajine;
boven: Vallée des
Roses; vismarkt
in Essouira;
rechts: dadelverkoper
in Tafraoute;
onder: brood is overal
op straat te koop*

Aardschok

Onze eerste reis in Noord-Afrika ervaren we als een aardschok. Soms waan je je in de middeleeuwen. We zien veel ezels, transportmiddel voor goederen en voor mensen. De dorpen die wij doorkruisen hebben vaak alleen maar zandwegen. Ook komen we waterputten tegen. Veel mensen hebben een mobieltje, dat wel. Auto's van meer dan 25 jaar oud zijn eerder regel dan uitzondering. In het westen van het land, aan de kust, zijn de mensen kennelijk rijker. Mooie huizen, goede wegen en vrij nieuwe auto's zijn hier gebruikelijker. We vinden ook dat de meeste mensen die we zien er goed gevoed en gelukkig uitzien. Vaak worden we door mensen langs de weg toegewuifd; daarbij wordt een brede glimlach getoond.

Inkopen doen

Supermarkten zijn er in en vooral aan de rand van grote steden; bij de meeste is geen alcohol verkrijgbaar. Levensmiddelen zijn ook te koop op straat, op de markt en in winkeltjes. Voor een paar stuivers koop je een overheerlijk brood. Fruit en groente zijn volop verkrijgbaar. We hebben erg genoten van de sinaasappelen, de smaak is uitstekend en ze zitten vol sap. Wil je verse scharrelkip? Een marktkoopman heeft een aantal levende kippen; je kiest een kip uit en die wordt ter plekke geslacht. Wij hebben zelf geen kip gekocht maar wel met verbazing staan kijken – een hele belevenis. Andere dieren hangen geslacht en al in een stalletje; op verzoek wordt er een stuk van afgesneden.

Overweldigend berglandschap

Indrukwekkend, vooral de bergen en de woestijnen zijn onbeschrijflijk mooi. Erg Chebbi, ofwel de rode duinen, zijn een voorbeeld. De zandduinen liggen aan de rand van de Sahara. We blijven hier om een prachtig verschijnsel gade te slaan, namelijk het veranderen van kleur van de duinen. 's Nachts is het hier zo donker dat je getuige bent van een geweldige sterrenhemel. In Merzouga, een dorp zonder verharde wegen en met lemen

huizen, vinden we in de schaduw van camping Ocean des Dunes een heerlijke plek. Als we naar buiten lopen, zien wij heel veel dromedarissen. Tegen de avond worden ze gezadeld en komen er opeens van her en der toeristen tevoorschijn die op de dieren de rode duinen intrekken om de zonsondergang te bewonderen. Bij een tussenstop staan we naast cactussen met cactusvijgen. Een mevrouw ziet ons kijken en plukt een aantal van de vruchten. Ze laat zien hoe je ze moet schillen. De smaak is prima. Ergens op een camping zien we een man op blote voeten in een palmboom met bossen dadels klimmen. Hij verwijdt de takken rond de vruchten. Dan hakt hij de tak met de vruchten af, die valt op uitgespreide kleden; zijn vrouw verzamelt de vruchten. De verse dadels zijn heel zoet en overheerlijk.

Dal van de Dadès

We zijn tussen de ruige bergen van de Hoge Atlas. Met een taxi maken we een drie uur durende rit door de 'Vallée des Roses', een zijdal van het Dadèsdal. Van de rozen die hier in het voorjaar bloeien worden luxeproducten gemaakt. De schoonheid van het landschap imponeert: bergen in vele kleuren, dorpjes die karaktervol een kalm leven laten zien. Met dezelfde taxichauffeur gaan we de volgende dag naar de Gorges du Dadès, weer een indrukwekkend gebied. Een steile en bochtige weg volgt de rivier de Dadès door de bergen, en biedt unieke uitzichten. Op het hoogste punt overzien we de weg die we hebben gevolgd om boven te komen – indrukwekkend. Verderop bewonderen we de kloof, wat een prachtig natuurlandschap!

Dal van de Drâa

Bij Ouarzazate vloeit de Dadès samen met de Drâa. Langs de Drâa rijden we naar Agdz over een steile weg omhoog langs veel kasba's. Prachtige uitzichten krijgen we op het netvlies. Van Agdz gaat de rit langs kasba's, valleien met dadelpalmbomen en door kennelijk vergeten dorpjes – een mooie rit. Op een mooie camping in Zagora genieten we

's avonds van een heerlijke tajine met groente en kip. De volgende dag gaan de vrouwen met de campingbaas naar de markt, een hele belevenis. Fatima, de vrouw van de campingbaas, bereidt ons een overheerlijke couscousschotel met rundvlees.

Aardverschuivingen

Tijdens een geweldige tocht door berglandschap krijgen we te maken met ondergelopen wegen, maar daar kunnen we met enige voorzichtigheid doorheen. Bij Taliouine vinden we een mooie camping. Over de R 106 gaan we richting Tafraoute. De weg telt nogal wat obstakels: aardverschuivingen hebben bruggen weggevaagd. Zes keer rijden we om over zandpaden, een geweldige belevenis in een landschap dat met geen pen te beschrijven is, zo mooi. Als we het van tevoren hadden geweten zouden we een andere route hebben gekozen. Maar nu het is zoals het is, genieten we volop. Aan het einde van de dag komen we aan in Tafraoute, een kleurrijk plaatsje in de Anti Atlas. Abdullah runt onze camping; hij heeft twintig jaar in Rotterdam en Leiden gewerkt en spreekt Nederlands. Abdullah is een leuke en wijze man waarmee we interessante gesprekken hebben. Vrouwen zijn hier gewikkeld in een zwarte doek die is versierd met prachtig borduurwerk. Ze dragen kleurrijke schoenen, de *babouches* van de mannen zijn meestal geel. De adembenemende bergen rond de stad veranderen van kleur met het 'draaien' van de zon, een geweldig schouwspel.

Langs de zee

Het wordt tijd om stof en hitte achter ons te laten, we gaan naar de kust. Tussen Sidi Ifni en Mirleft bewonderen we een prachtige rots aan het strand van Legzira. Veel noordelijker ligt de oude handelsstad Essaouira, nogal toeristisch en in het bezit van een bijzondere vissershaven. Zeer oude, houten schepen worden met de hand bakje voor bakje gelost! De marktstalletjes zien er niet bepaald aantrekkelijk uit en de straat is uitgesproken vies. Het is een bezoek waard want je kijkt je ogen uit.

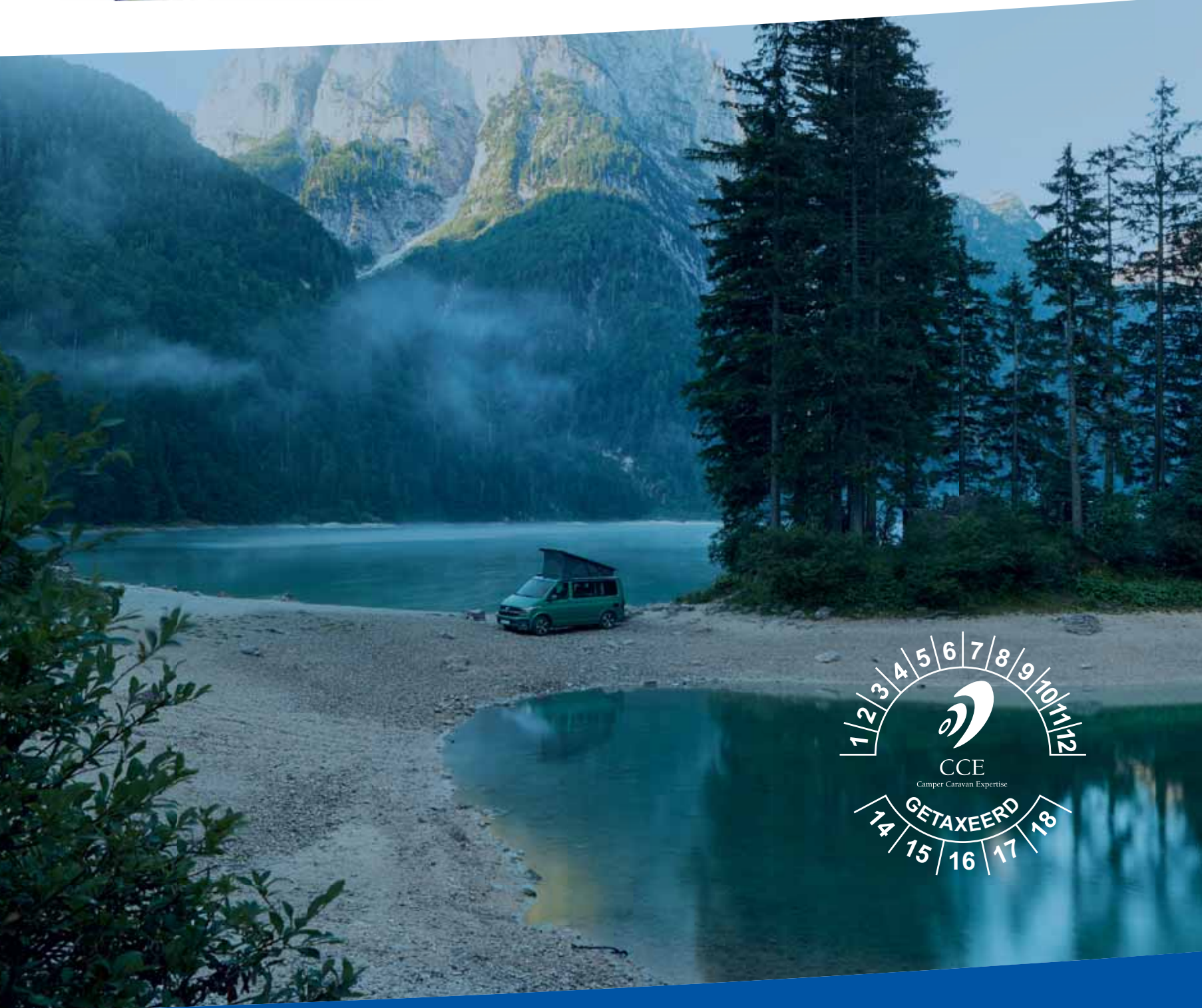

Links: het oogsten van dadels; rechts: vlees op de markt; onder: de barbier komt op de camping in Tafraoute; dromedarissen in Merzouga

CCE
Camper Caravan Expertise

Dé specialist in Nederland op het gebied van expertises en taxaties voor campers en caravans. Partner voor verzekeraars, gevolmachtigden, schadeherstelbedrijven en particulieren.

- ✓ professioneel
- ✓ slagvaardig
- ✓ objectief

Camper Caravan Expertise

T 0523 28 23 10 www.campercaravanexpertise.nl info@ccexpertise.nl

We gaan verder noordwaarts. Waar we eerder de ezel als transportmiddel zagen, is het nu paard-en-wagen in die rol, zowel als taxi als voor goederenvervoer. Ook komen we veel olijvenperserijen tegen, grote bergen olijven voor de deur en de persen draaiend. In Oualidia bezoeken we een kleine oesterkwekerij, met restaurant. El Jadida was een Portugese vesting, heeft een vissershaven en is een geliefde badplaats. Larache is een prachtig, oud stadje met alweer een mooie vissershaven; de medina is zeer de moeite waard.

Steden in het noorden

Enkele mooie steden liggen landinwaarts. Natuurlijk slaan we Fès niet over – wat een stad! De medina is overweldigend: veel smalle straatjes, je raakt er gemakkelijk de weg kwijt. De ambachten zijn meestal gegroepeerd. Er is bijvoorbeeld een *soek* van de zilversmeden en verderop een van de koperslagers. Groente, fruit en vlees zijn overal te koop. We bezoeken de beroemde leerlooierijen. Geweldig! Zulke attracties zijn helaas wel het domein van de (pseudo-)gidsen. Negeer ze of spreek een prijs af. Iedereen probeert natuurlijk iets aan de toeristen te verdienen.

Moulay Idriss is een islamitisch bedevaartoord. Voor ons is het een prachtig stadje op een berg met een leuke medina en een leuke markt (*soek*). Voor vier euro koop je een hele kilo smakelijke nougat. Het graf van de heilige Idriss is in de moskee, die is alleen voor moslims toegankelijk. Zeven bedevaarten naar deze moskee vervangen de grote, en dure, bedevaart naar Mekka. Aan de rand van het Rifgebergte ligt Chefchaouen. Mooi geklede vrouwen bepalen er het straatbeeld. Het valt ons op dat de mensen zo vriendelijk en behulpzaam zijn. Ze willen niet graag gefotografeerd worden, maar dat geldt eigenlijk overal in de islamitische wereld. In de niet te missen medina domineert de kleur blauw. De blauwe oude stad is ommuurd en de straatjes zijn smal, steil en schaduwrijk. In Tanger-Med nemen we de boot terug naar Spanje. <

Willem van Teeseling (69) en zijn vrouw reizen sinds 2008 met campers. De eerste jaren met huurcampers, om ervaring op te doen. In 2012 kochten ze een Arto van Niesmann + Bischoff. Vijf jaar later kochten ze hun tweede camper, weer een Arto. 'We zijn graag in Schotland en in Engeland, in het bijzonder in de Yorkshire Dales. Ook Portugal en Spanje vinden we geweldig. Als we niet te ver willen, reizen we door Duitsland maar uiteindelijk vinden we Nederland ook heel prettig. De eerste jaren dat we onze camper hadden waren we bijna elk weekend op pad. We werkten nog, mijn vrouw bij de raad voor de kinderbescherming en ik als belangenbehartiger. We zijn ook een keer naar Noorwegen geweest; dat vonden wij onze minst boeiende reis. Te veel van het zelfde, water en bossen.'

Boven: place Seffarine in Fès; links: in de medina van Fès; onder: bab Bou Jeloud is een van de poorten van de medina van Fès; op weg naar Tafraoute

WAAR DE CITROENBOMEN BLOEIEN

**GRIEKSE TEMPELS, MIDDELEEUWSE MOZAÏEKEN EN
WEELDERIGE BAROK OP SICILIË**

In de vorige TopCamper kondigden we aan dat er in dit nummer aandacht zou worden besteed aan Sicilië. Dat doen we bij deze. Het grootste eiland in de Middellandse Zee, Goethe's 'Land wo die Zitronen blühen', is de verre reis ernaartoe dubbel en dwars waard. Van de Griekse oudheid tot en met de 18e-eeuwse barok heeft de geschiedenis er een enorme culturele rijkdom nagelaten.

Tekst: Geert van Leeuwen

Foto's: shutterstock, Geert van Leeuwen

Een herinnering. Augustus 1989. Ik heb zojuist een vlucht vanuit Brussel achter de rug en ben 's avonds laat geland in Catania. Die nacht hoor ik voortdurend gerommel, alsof het in de verte onweert. De volgende ochtend kom ik er achter dat het geluid afkomstig is van de Etna, waarvan de krater hier hemelsbreed zo'n 30 km vandaan ligt. Sicilië: op een oppervlakte van bijna tweederde van Nederland bevindt zich een dermate grote hoeveelheid bezienswaardigheden dat we in dit korte verhaal slechts kunnen volstaan met het noemen van hoogtenpunten. Grieken, Romeinen, Arabieren en Normandiërs hebben er, gevolgd door Duitse, Franse en Spaanse vorstenhuizen, gezorgd voor een fascinerende mix van culturen.

Verlate Giro en Griekse rockarena

Op 3 oktober 2020 ging de door covid-19 uitgestelde en aangepaste Giro d'Italia van start op Sicilië met een tijdrif van Monreale naar Palermo; die werd gevolgd door een etappe naar Agrigento en een beklimming van de Etna. Het bezoek van de wielerronde aan Sicilië was goed voor fraaie en spectaculaire beelden van onder andere de befaamde tempelvallei bij Agrigento en de zwartgeblakerde hellingen van de grootste actieve vulkaan van Europa.

Leesvoer

Een leuke kennismaking met Sicilië zijn Andrea Camilleri's avonturen van commissaris Montalbano, waarvan er vele in het Nederlands zijn vertaald. Overigens, ook zeer het lezen waard zijn Camilleri's eveneens op Sicilië spelende historische romans *De Siciliaanse opera* en *Zwarte zon*, de laatste over de schilder Caravaggio. Fraaie sfeerbeschrijvingen van Sicilië bevatten *Het stenen boudoir* en *Mattanza* van Theresa Maggio, een Amerikaanse met Siciliaanse voorouders. Het laatste boek heeft de eeuwenoude rituele tonijnvangst op Sicilië tot onderwerp.

Wie van een afstandje een fraaie indruk wil krijgen van de Etna zou beslist een bezoek moeten brengen aan Taormina. De vulkaan met zijn vaak rokende krater vormt hier het natuurlijke decor van het beroemde Teatro Greco, het theater uit de Griekse oudheid dat nog steeds wordt gebruikt voor concerten. Niet alleen Italiaanse sterren als Laura Pausini en Eros Ramazzotti traden er op, maar ook internationale rockgrootheden als Sting, Elton John en Simply Red.

Metropool uit de oudheid: Syracuse

Na de hectische grote stad Catania met zijn uit donkere lavasteen opgetrokken *palazzi* zetten we koers naar een van Sicilië's oudste steden,

Linker bladzijde: ranke, dubbele zuiltjes sieren de romaanse kloostergang van Monreale; onder: het Griekse theater van Taormina heeft de Etna als decor

Griekse tempel in Selinunte

Syracuse. Siracusa, zoals de Italiaanse naam luidt, werd in de 8e eeuw v.Chr. gesticht door Griekse kolonisten. De nu 120.000 inwoners tellende provinciehoofdstad was in de oudheid een metropool die zich kon meten met Athene. Het historische centrum strekt zich uit op een door bruggen met het vasteland verbonden schiereiland, Ortygia genaamd. Hier trekt vooral de barokke dom, van origine een aan de godin Athene gewijde tempel die later werd verbouwd tot kerk, de aandacht. Het hart van het Syracuse uit de oudheid ligt buiten dit *centro storico* en is nu een archeologisch park, waar het schitterende (en ook nog steeds in gebruik zijnde) Griekse theater met uitzicht op zee de grootste aandachtstrekker vormt.

Barokke pracht: Noto

Zijn barokke pracht dankt Sicilië voor een groot deel aan de verwoestende aardbeving van 1693, die enorm veel slachtoffers eiste en in het oosten van het eiland hele steden in

puin legde. Zo ook Noto. Zo'n 10 km van de puinhopen verrees een nieuwe stad die geheel was ontworpen volgens de toen in zwang zijnde stedenbouwkundige principes van de barok. Langs de in schaakbordpatroon aangelegde straten verheffen zich overvloedig met stucversieringen gedecoreerde gevels van fraaie palazzi, opgetrokken uit gelig kalksteen dat in het late zonlicht goudkleurig oplicht. Het is ooit anders geweest. Bij mijn eerste bezoek, in 1994, was Noto er treurig aan toe. Verroeste steigers stutten palazzi die er vervallen bij stonden. In 1996 stortte de koepel van de kathedraal in, dat was het startsein voor een grootscheepse restauratie van het *centro storico* die uiteindelijk in 2016 werd voltooid.

Een vallei vol tempels: Agrigento

We zijn hier, aan de zuidkant van Sicilië, in het land van de schrijver Andrea Camilleri en zijn schepping Montalbano. Camilleri (1925-2019) werd geboren in het aan de kust bij Agrigento gelegen havenstadje Porto Empedocle en zijn geboortestreek vormt het decor voor de vaak hilarische avonturen van de eigenzinnige commissaris Montalbano.

Wat bij mijn eerste bezoek aan Sicilië misschien wel de meeste indruk maakte was het beroemde tempeldal bij Agrigento. Dit Valle dei Templi, eigenlijk meer een langgerekte heuvelrug, bevat de indrukwekkende restanten van de antieke stad Akragas, die in de 5e eeuw v.Chr. haar grootste bloei beleefde. Verspreid over een terrein van 13 km² liggen hier de indrukwekkende ruïnes van een aantal Griekse tempels, waarvan vooral de Concordiatempel met zijn kolossale Dorische zuilen wonderbaarlijk goed behouden is gebleven.

Hoe kom je er?

Dag en nacht varen de veerboten tussen Villa San Giovanni (bij Reggio di Calabria) en Messina, een overtochtje van 20, 25 minuten. Wie opziet tegen de lange reis naar het puntje van de Italiaanse laars, kan overwegen al eerder de camper op de veerboot te rijden. Dat kan in Genua (ca. 21 uur varen), Livorno (ca. 19 uur), Civitavecchia (ca. 14 uur) en Napels (ca. 11 uur). In principe kunnen op alle veerboten hutten of slaapstoelen worden geboekt, maar zeker in het hoogseizoen moeten deze tijdig worden gereserveerd. Online reserveren kan onder meer op www.traghetti.com. Sommige rederijen bieden de optie *Camping on Board* aan, dat wil zeggen dat het mogelijk is gedurende de overtocht in de camper te verblijven (op sommige boten op een open dek). Deze optie is wel aan de nodige regels en voorwaarden gebonden.

Selinunte en het westen

Voor wie de Griekse tempelbouw diepgaander wil bestuderen is Sicilië een waar eldorado. Want ook de tempels van Selinunte en Segesta, beide in het westen van het eiland, zijn niet te versmaden. Dat hele westen van Sicilië is overigens de moeite waard. Een landelijk gebied met veel wijnbouw en charmante stadjes, zoals het bijna Afrikaans aandoende Mazara del Vallo met zijn vissershaven. Hier zagen we iets bijzonders. In een speciaal ervoor ingericht kerkje staat een prachtig, door vissers van de zeebodem opgevist beeld van een dansende satyr uit de 5e eeuw v.Chr. Bij de provinciehoofdstad Trapani vallen de zoutpannen op met hun karakteristieke windmolens. Van hieruit kun je een uitstapje maken (ook per kabelbaan) naar het hooggelegen Erice, een ommuurd, middeleeuws ogend stadje waarvan de oorsprong teruggaat tot de oudheid. Stadspoorten, smalle straatjes binnen de muren en een stoere burcht bepalen er het beeld. En het uitzicht vanaf de Monte Erice op de kustvlakte met Trapani en de zee met in de verte de Egadische Eilanden is ronduit fantastisch. Een laatste hoogtepunt voordat we Palermo bereiken is San Vito lo Capo met zijn Caribisch aandoende strand. De plaats is een van de toegangspoorten tot het natuurreservaat Lo Zingaro, waar mooie wandelingen kunnen worden gemaakt.

Prikkelende contrasten: Palermo en Cefalù

Wie Sicilië bezoekt kan niet om Palermo heen. De met 655.000 inwoners vijfde stad van Italië is er een van prikkelende contrasten. Ooit hoofdstad van een Arabisch emiraat werd Palermo in de 11e eeuw de residentie van de Normandische vorsten die Sicilië hadden veroverd. Hun hoven, en ook die van hun opvolgers de Hohenstaufen, waren vrijplaatsen van tolerantie waar kunsten en wetenschappen bloeiden, niet in de laatste plaats dankzij de Arabieren die op het eiland waren achtergebleven. Aan het luisterrijke verleden dankt Palermo een schat aan monumentale bouwwerken. Topbezienswaardigheden zijn de enorme kathedraal en het paleis van de Normandiërs met de mozaïekgedecoreerde Cappella Palatina. Ga beslist ook naar het 8 km buiten de stad op een heuvel gelegen Monreale. Niet alleen voor het uitzicht op Palermo in zijn 'Gouden Schelp', maar ook voor de met prachtige mozaïeken versierde kathedraal en het aangrenzende klooster, die de Normandische vorst Willem II hier in de 12e eeuw liet verrijzen. En dan tot slot Cefalù. We zijn Sicilië nu bijna rond. En we zijn terug bij mijn eerste bezoek aan het eiland, nu meer dan dertig jaar geleden. Hier vond ik een idyllisch Sicilië, een stadje aan zee en aan de voet van een grote rots met een schilderachtig oud centrum dat wordt gedomineerd door een robuuste kathedraal, die ook weer prachtige mozaïeken herbergt. <

Overnachtingsplekken

De ruim vijftig campings waar campercontact.com melding van maakt liggen bijna alle aan de kust. Er zijn ook campings bij boerderijen, vaak met *agriturismo* of *agricampeggio* in de naam. Campercontact vermeldt over de tweehonderd camperplaatsen; daaronder vallen ook parkeerplaatsen waar je wel mag overnachten maar waar niet iedereen dat zou willen; de reviews geven hierover doorgaans wel informatie.

Boven: San Vito lo Capo; links en onder: de leukste markt van Palermo wordt gehouden in de wijk Il Capo

BUSBIKER

MEER
WETEN?

WWW.BUSBIKER.COM

INFO@BUSBIKER.COM - TEL. +31 850205170

De fietsendrager

Voor uw buscamper

DRAAIBAAR & OPKLAPBAAR

Zeer ingenieus draaisysteem voor eenvoudige toegang tot de laadruimte van de buscamper. Opklapbaar in slechts enkele seconden.

DEMONTABEL & ZEER COMPACT

Verwijderen van het fietsenrekgedeelte met een zeer eenvoudig schroefstelsel. Laat je verrassen door de stabiliteit van de Busbiker. Een van de compactste fietsendragers in zijn soort.

TOT 3 FIETSEN - 80 KG

De Busbiker kan met gemak het gewicht van 2 of optioneel 3 fietsen of e-bikes tot 80kg dragen.

X290-LIGHT

De **lichtste** fietsendrager voor uw Buscamper met slechts 49,8KG

XM290

De meest uitgebreide fietsendrager voor uw Buscamper **incl. trekhaak**

MALIBU GENERATIE M

Carrosseriebouw van topklasse met elegante dak- en zijwandroningen

Hoogwaardige meubelconstructie met dubbele verbindingstechniek

Grootste bergruimte in dubbele vloer in zijn klasse

Beste zichtconcept in bestuurderscabine (I)

malibu
a company of carthago

www.malibu-motorhomes.com

GELDERSE CAMPER CENTRALE VERNIEUWT SHOWROOM

In Barneveld is een metamorfose waar te nemen. De dealer van Hymer en Bürstner campers opende in februari 2021 een ingrijpend vernieuwde showroom. Ook de andere ruimten waar klanten komen, de winkel en de werkplaats, kregen een forse *make over*. Rust, stijl en comfort – een prettige ambiance om op je gemak uit te zoeken welk model camper het best bij je past.

De Gelderse Caravan Centrale was een bekende caravandealer in Midden-Nederland. Bürstner was hier het hoofdmerk. In 2013 begon men ook met de verkoop van Hymer campers. Al snel werden de campers van het merk Hymer aan het aanbod toegevoegd en de verkoop nam jaar na

jaar toe. Na lang nadenken besloot eigenaar Joop Koot om afscheid te nemen van de caravans en zich volledig te richten op de groeiende groep camperkopers. Een jaar of drie, vier geleden ontstond het plan voor een nieuw bedrijfsconcept; Joop wil de klant in de watten leggen, ontzorgen, op z'n gemak stellen. 'Specialiseren,' zegt Joop 'de klant die naar een camper in het hogere segment zoekt, moet merken dat hij of zij hier op zijn wenken wordt bediend.' Om dat te bereiken biedt deze dealer kundig personeel met veel productkennis, een hoog serviceniveau en doeltreffende after sales. En een mooie showroom natuurlijk om de modellen in alle rust én ruimte te bekijken. De oude naam Gelderse Caravan Centrale werd aangepast: Gelderse Camper Centrale.

Warme en natuurlijke materialen

Met een architect werd de verkoopruimte opnieuw ingedeeld en werd de aankleding ontworpen. Leidend was de gedachte dat de showroom luxe en kwaliteit moet uitstralen; het matzwart, de vele houtaccenten, de groene visuals en het speciaal vervaardigde meubilair illustreren deze keus. Op die ingeslagen weg gingen Joop, zijn zoon en opvolger Maik en de rest van het team verder met de finishing touch. De showroom werd aangevuld met een hoogwaardige koffiehoeke, een overzichtelijke winkel en originele 'kasjes' voor rustige gesprekken tussen klant en verkoper. Een hoek van het pand is speciaal ingericht voor aflevering van de camper aan de klant; in een vakantie-achtige setting worden alle ins en outs met de nieuwe eigenaren doorgenomen.

De nieuwe showroom – 'next level' noemt Joop het – valt in de smaak bij de Erwin Hymer Group, die ook werd betrokken bij de upgrade. Mogelijk is in Barneveld een nieuwe standaard gezet. <

DE NETWERKEN VAN TOON ROOVERS

ERVAREN WERELDREIZIGERS WAREN BIJNA VIER MAANDEN OP IJSLAND

Toon en Joke Roovers

Hartstochtelijke reizigers, dat zijn Toon (72) en Joke (71). Toon werkte tientallen jaren bij de politie, in Driebergen. Op zijn 58e kon hij stoppen. Joke werkte met verstandelijk gehandicapten en ging door tot haar 59e. Behalve reizen is schilderen haar hobby, al zo'n 18 jaar. Rondom in de woonkamer hangen haar werken. Een van de doeken toont het heuvellandschap rond Bracht in de Belgische Oostkantons. Een aantal keren ging Joke daar schilderen met anderen, op de bovenverdieping van een kasteelboerderij en op locatie. Tijdens hun reizen bezoekt Joke vaak galeries en soms gaan de ezel en de schilderkist mee in de camper. Aan de nummerbordenhobby van Toon is een apart kader gewijd, verderop in dit artikel.

Wat het camperen betreft, ze staan het liefst ergens vrij. Een camperplaats kan ook, en eventueel een minicamping. Grote campings komen bij hen op de laatste plaats. 'Hoevel steeds meer campings zich ook op de campers gaan richten', voegt Toon toe. Beiden zijn fervente golfers; tijdens de lange IJslandreis hebben ze elke week wel gegolfd. Ze zijn lyrisch over de landschappelijke schoonheid, de eenvoud en de laagdrempeligheid van de IJslandse golfbanen.

Als oud-politieman heeft Toon Roovers connecties over de hele wereld. Daarnaast brengt zijn grote hobby – kentekenplaten verzamelen – ook een internationaal netwerk met zich mee. Reizen is hun grote passie, de laatste vijftien jaar vooral met de camper. Aanleiding voor dit interview is een reis van drieënhalve maand naar IJsland, maar er komen heel veel meer bestemmingen ter sprake. Toon en Joke ontvangen TopCamper magazine in hun Bredase appartement; hun enthousiasme maakt dat je eigenlijk meteen op pad wilt.

Tekst: Harry Schuring

Foto's: Toon en Joke Roovers

Voorgaande bladzijden: Husavik, IJsland; onder met de klok mee: IJsland, op de Westmaneilanden, vlak voor de zuidwestkust; Kolgrafafjörður aan de westkust; geiser Strokkur; Hvalfjörður ten noorden van Reykjavik; rechter bladzijde boven: de route die Toon en Joke in drieënhalve maand aflegden – ‘Er zijn nog steeds plekjes die we niet hebben gezien’

IJsland is enorm populair, het neemt alleen maar toe. Wij waren er in 2001 en weer in 2015. Die tweede keer zagen we de sporen van het groeiende toerisme, met name in kwetsbaar terrein. Heideplanten en grassen doen er jaren over om te herstellen van het gecross met 4x4-huurauto's. Tegenwoordig wordt er meer gereguleerd en gehandhaafd. De grootste druk staat op de 'gouden cirkel', een rondje van zo'n 300 km vanuit Reykjavik, met watervallen en warmwaterbronnen. Ga je naar de Westfjorden of richting noordoosten, dan kom je bijna niemand meer tegen.'

'Die lange IJslandreis staat hoog in onze top 10.' Voor de eerste reis naar IJsland raakten Toon en Joke geïnspireerd door de prachtige beelden van een fotograaf die ze hadden leren kennen. Joke: 'De natuur en het bijzondere karakter van IJsland spraken ons enorm aan. We gingen met de auto, met de boot via de Faeröer. Drie weken – we werkten allebei nog. We hadden een tent bij ons maar vanwege de harde wind was dat geen succes. We zochten toevlucht in jeugdherbergen.' Hun ervaring was zo dat ze dachten: waren we maar langer gegaan. En dat hoorden ze van meer IJslandgangers. Eerst in 2015 – vele reizen zaten er tussen waaronder in Afrika – kwam IJsland weer

op de planning. Toon: 'We hadden nu drieënhalve maand, we hebben ook de Westfjorden bezocht, die hand daar bovenin. Allemaal gravel, je bent een halve dag aan het rijden en dan ben je hemelsbreed een handvol kilometers verder.' Maar ze waren gegrepen door het landschap. Op hun eerste reis zat de Snæfellsjökull, een gletsjer niet ver van Reykjavik, dagenlang in de wolken. 'Nu was het er kraakhelder, een prachtig wandel- en mountainbikegebied.' De gravelwegen zijn goed te berijden, al moet je met een voorwielaandrijver op een helling wel door kunnen rijden. Wasbord is altijd vervelend, maar je ontkomt er niet aan. Een planning hadden ze niet, tijd genoeg. 'Soms pakt een landschap je zo, dat je veel langer wilt blijven. Het was niet de allerbeste zomer, we zaten nog wel eens een dag binnen door slecht weer. We hadden boeken bij ons en de tv had regelmatig een prima signaal.'

Watervallen en warmwaterbronnen

Joke vertelt over de prachtige watervallen in het zuiden van IJsland. 'De Gullfoss vinden wij het mooist. Het zijn een paar watervallen achter elkaar. Het water waaiert zo naar beneden, in totaal meer dan 30 m. Beneden is ook een camperplaats, met beperkte voorzieningen maar

je kunt er overnachten. Op de tweede plaats komt de Dynjandi in de Westfjorden. Soms zie je, gewoon ergens langs de weg, mensen badderen in het warme water. We waren twee keer in een commercieel warmwaterbad, Myvatn en The Blue Lagoon.’ Op de kaart, waarop hun enorme route is ingetekend, wijzen ze naar het noordwesten: Latrabjerg, het gebied met de meeste papagaaiduikers.

Niet alles gezien

Toon: ‘Als we nog eens zouden gaan, wil ik naar die delen die we nog niet hebben gezien, in het noordoosten bijvoorbeeld.’ Zo blijkt dat je zelfs in drieënhalve maand niet alles kunt zien op IJsland. ‘Het is toch iedere keer weer keuzes maken.’

Reizen in het binnenland, binnen de ringweg, is met een gewone camper bijna niet te doen. Er zijn daar zelfs wegen die met een 4x4 niet te berijden zijn. Na langdurig droog weer kun je het hier en daar wel proberen, zegt Toon. ‘In de haarvaten kun je prachtige wandelingen maken, in 2001 zijn we er wel geweest.’

Zeer ervaren campers

Toon en Joke maakten in 1983 hun eerste camperreis, met een tot camper verbouwde Mercedes 307, geleend van familie. Later bouwden ze zelf een camper en bouwden ze er een om. Ze huurden campers in de VS, Australië en Nieuw-Zeeland. ‘In 2007 kochten we een nieuwe, toen begon het serieuze camperen. We hebben acht, negen jaar een Bürstner Aviano gehad, met een dwarsbed achterin. In 2016 stapten we over op een Carthago chic c-line, met twee bedden in de lengte.’ We praten wat over de beperkingen door corona en hoe het in 2021 zal gaan als er vaccins beschikbaar zijn. Als ik vraag of er nog eens een andere camper komt, zegt Toon: ‘Deze voldoet uitstekend. Ik word in december 72, ik denk dat ik er nog eens vijf jaar bij doe. Nu heb ik nergens last van, ik rij overal naartoe. Maar het moet ook veilig blijven, het moet lekker aanvoelen.’ Toon heeft altijd op de weg gezeten en is een ervaren campers. De garage van de Carthago bevat twee e-mountainbikes; Toon en Joke fietsen graag in de natuur.

Eilanden!

Toon vertelt over hun eerste keer in Albanië: omdat er aan de weg werd gewerkt, kwamen ze nauwelijks vooruit. In 2019 waren ze er weer, op een Balkanreis, en toen ging het beter. Als alles goed gaat rijden ze in 2021 weer door Zuidoost-Europa want ze willen gaan eilandhoppert in Griekenland. ‘Ja, eilanden zijn wel ons ding, we willen naar Kreta met de camper. Varen vind ik leuk, ik heb vroeger bij de marine gezeten. Aan boord vermaak ik mij uitstekend. Voor eilanden moet je toch wat meer moeite doen; dat spreekt ons wel aan.’

Kentekenplaten

Deze grote hobby is niet zelden voor Toon, en Joke, een reden om naar bepaalde plaatsen en landen te gaan. ‘Ik ben lid van de Nederlandse maar ook van vier buitenlandse clubs, heb altijd de ledenlijsten bij me’, vertelt Toon. ‘In ons vorige huis had ik 8000 nummerborden, allemaal ‘in display’. Nu, in dit appartement, zijn het er nog 1000 tot 1500. Wat ik weggeeft is in goede handen gekomen. Het is een beperkte groep verzamelaars omdat het moeilijke materie is. In sommige landen zijn nummerborden bijvoorbeeld eigendom van de staat. De meeste verzamelaars wereldwijd, die ken ik. We zijn op een beurs geweest in Erie (Pennsylvania, VS), Amerikaanse verzamelaars hebben soms wel 100.000 platen.’ Joke gaat altijd mee. ‘Ik ben van lieverlee Hollandse spulletjes mee gaan nemen, kleine klompjes en zo. Op die beurs in Amerika had ik m’n eigen standje – ik had ook wat te doen.’ ‘Je komt met veel mensen in aanraking hierdoor’ vertelt Toon, ‘bij garagebedrijven, registratiebureaus, autodealers, sloperijen ...’. Toon publiceert af en toe over nummerborden; op zijn werk bij de politie was hij de vraagbaak als het om kentekens gaat. En nog altijd wordt hij om advies gevraagd door de politie. En andersom is de politie, met name Interpol, voor Toon weer een bron van informatie als het om registratiebureaus en dergelijke gaat. ‘Zo was ik tijdens een Antarticareis erg gelukkig toen ik op de Falklandeilanden met 10, 15 kentekenplaten onder mijn arm een kantoortje uit kon lopen. Bij zulke instanties liggen soms stapels brieven van verzamelaars, maar als je er zelf langs gaat dan heb je veel meer kans. Ik leg vaak vooraf al contact.’

MEA beveiliging, een veilig gevoel.

Een **vakantie** in je eigen vertrouwde omgeving waar je ook naartoe gaat. Een **tweede huis**, maar dan op wielen die daarheen gaat waar de wens ligt om nieuwe **herinneringen** te maken, of juist om te genieten van de rust en elkaar. Voor steeds meer mensen een droom die waar wordt gemaakt.

MEA beveiliging is ontstaan door overleg met verschillende partijen om het beveiligen van campers, en daarbij de personen en persoonlijke bezittingen, te optimaliseren. De bestaande beveiligingssystemen zijn ofwel gericht op het voorkomen van diefstal van het voertuig via een mechanische beveiliging, ofwel het voorkomen van diefstal via alarmsystemen die vooral gebruikt worden in de autowereld, waarbij het voertuig beveiligd is op het moment dat je de deuren van het voertuig sluit. Echter, in een camper wordt ook geleefd en geslapen. Met het MEA systeem is juist over dat aspect ook goed nagedacht. In combinatie met het terugvindstelsel is je voertuig altijd makkelijk te lokaliseren en terug te vinden, mocht deze onverhoopt gestolen worden. Daarnaast is de eenvoudige bediening een absolute meerwaarde voor dit pakket.

Terwijl jullie genieten van de geweldige omgeving of een heerlijk drankje, blijft een **MEA systeem** actief waken over je bezittingen. Mocht het **alarm** iets verdachts signaleren, dan zal het systeem je direct op de hoogte stellen via een **e-mailbericht**. Een **MEA systeem** beveiligt alle ramen, deuren en luiken die direct toegang verschaffen tot het interieur van de **camper**, door middel van speciaal voor deze voertuigen ontwikkelde magneetcontacten die je waarschuwen als iemand zich op deze manier toegang probeert te verschaffen tot je voertuig. Zo zijn alle waardevolle spullen goed **beveiligd**. Maar niet alleen inboedel is zo beveiligd, ook verzekert dit **systeem** je van een veilige nachtrust.

MEA beveiliging waakt over personen en bezittingen, altijd en overal. Gewoon een **veilig gevoel** noemen wij dat!

Ook waakt een **MEA systeem** ervoor dat voor het vertrek alle ramen en luiken gesloten zijn voordat de volgende reis begint. Dit levert aantoonbaar minder schade op aan vooral de dakluiken die tijdens het kamperen open staan om ook in de camper te kunnen genieten van de heerlijke frisse lucht. **MEA** zal je, als het contact wordt aangezet, duidelijk maken dat er nog ergens een raam of luik geopend is. Zo sta je ook onderweg niet voor **verrassingen**.

Samen met het Aveco dealernetwerk en gecertificeerde montagepartners ben je altijd verzekerd van professionele montage en landelijke support van het MEA systeem.

Voor alle Aveco klanten is de draadloze kabellus beschikbaar als extra optie met 50% korting. De kabellus maakt het mogelijk om bijvoorbeeld (elektrische) fietsen of meubilair te beveiligen. Bij sabotage zal er een alarmmelding plaatsvinden. Zo kost deze accessoire slechts € 50,- inclusief montage.

Kijk op www.mea-beveiliging.nl/campers voor meer informatie en alle dealeradressen. En bezoek ook eens <https://www.avecoverzekeringen.nl/klantvoordeel/kortingsacties/> voor meer informatie over de klantenactie en voorwaarden.

Lange, verre reizen

Met de Bürstner waren ze een jaar in Amerika, 2009-2010 – ze waren toen klaar met werken. De camper werd verscheept van Hamburg naar Baltimore en de terugreis voer naar de haven van Antwerpen. Op hun, afwijkende, Europese camper kregen ze veel leuke reacties. Beiden hebben diverse familieleden in Noord-Amerika, die vonden het prachtig dat Toon en Joke met hun eigen camper op bezoek kwamen. Toon: 'Toen we 25 jaar getrouwd waren, in 1997, maakten we een reis om de wereld. We begonnen in Vancouver, toen de VS en naar Hawaii, Nieuw-Zeeland en Australië; in elk land huurden we een camper.' In Nieuw-Zeeland hadden Toon en Joke een vervelende ervaring: de huurcamper was gestolen, inclusief al hun bezittingen. Een heel verhaal, maar Toons contacten boden hulp: 'De International Police Association is een wereldwijde organisatie, die opent deuren die voor anderen gesloten blijven. Als er ergens problemen zijn dan weet ik dat er altijd *back up* in de buurt is. En zo kom ik ook nog wel eens aan nummerborden.'

Ze maakten ook wel eens een lange fietsreis: van Sprundel naar Wenen, langs de Donau. En met de motor trokken ze door de Baltische landen, naar Sint-Petersburg, door Finland en via de Ålandarchipel naar Zweden. Vier jaar geleden gingen ze naar Marokko met de NKC, dat was een beetje aanpassen.

Lopend door Nederland

Voor 2020 stond een groepsreis op het programma: de Zijderoute; maar die ging door corona niet door. Toon: 'Alle plannen moesten worden bijgesteld; tja, je moet er wat van maken. Sinds corona wandelen we veel in Nederland: we liepen het Maarten van Rossempad, toen het Friese Woudenpad en nu zijn we bezig met het Grenslandpad, van Sluis naar Thorn. We doen alles met de camper, beetje puzzelen met openbaar vervoer, maar het wandelen is echt heerlijk!

'Als ik het over zou doen ...'

Naar aanleiding van de pick-ups met afzetunits die je op IJsland ook wel ziet, praten we nog even over soorten campers. Toon en Joke moesten de lastige afweging maken tussen avontuurlijk (bijvoorbeeld 4x4) en comfortabel (omdat ze vaak lang op reis zijn). 'Als ik mijn leven over zou doen, dan zou ik het wel weten', zegt Toon, 'een truck, zodat je veel minder *limits* hebt; een vrachtwagen waar je zelf de opbouw op maakt'. Hij verwijst naar de geweldige 4x4-mogelijkheden bijvoorbeeld in Zuid-Amerika. 'Lastig om in één camper een goed evenwicht te vinden. Maar we zijn blij met onze integraalcamper. Met de mountainbike en wandelend komen we ook heel ver.' <

Andere reizen, van boven naar beneden: Nullabor Plain in Western en Southern Australia; Antarctica; op de veerboot over het Komanmeer, Albanië; Hoge Atlas, Marokko

CAMPERSTIJL

ZO REIZEN ANNELIES EN JOHAN

Annelies van der Ploeg (62, jeugdverpleegkundige) en Johan van Eeden (62, manager ouderenzorg) wonen in Rijswijk (Zuid-Holland). Ze zijn graag buiten en genieten van landschap, steden en natuur, vooral wandelend. Ze wonen vlak bij Den Haag en waarderen de stad, om een film te gaan kijken bijvoorbeeld of wat te eten of te drinken op een terras. Dat het strand dichtbij is vinden ze erg prettig; en als hun kleindochter meegaat is het feestje compleet.

Welke camper hebben jullie en waarom die?

Najaar 2019 kochten we een nieuwe Malibu buscamper, 6 m lang met een dwarsbed. We wilden een compacte camper die wat meer comfort biedt dan de VW-bus die we eerst hadden. De levering werd vertraagd door de coronapandemie. Pas in augustus 2020 konden we er voor het eerst mee op reis.

Wanneer kochten jullie voor het eerst een camper?

In 2010 kochten we de 'Rode Bus', een VW California met een hoog dak, uit 1998. Die stalden we in de winter op de boerderij van zus en zwager. De laatste jaren zijn onze beide kinderen het busje ook steeds meer gaan gebruiken; toen onze Malibu werd geleverd hebben zij de VW-bus overgenomen.

Hoeveel kilometer rijden jullie gemiddeld per jaar met de camper?

Ongeveer 10.000. En de kinderen voegden daar nog zo'n 5000 aan toe.

Hoeveel weken zijn jullie gemiddeld in een jaar op pad? (normaalgesproken)

Zes weken, naast de weekends.

Staat de camper thuis, in een stalling of ...?

De nieuwe bus staat in een luxestalling in Wateringen, we kunnen er 24/7 bij en hebben een eigen plek.

Gaat er op reis een huisdier mee?

Nee, we hadden een kat, maar nu niet meer.

Reizen jullie alleen of ook met anderen?

Meestal reizen we met z'n tweeën. Maar we zijn ook een aantal keren met vrienden op reis geweest, ieder in de eigen camper. Samen reisden we door Spanje, Kroatië, Marokko, Bosnië, Zuid-Italië en maakten we korte reisesjes in Nederland.

Luisteren jullie naar muziek onderweg?

Ja, naar muziek en recentelijk ook naar podcasts. Veel Spotify. Als we moe worden en we willen nog een stuk, dat spelen we een playlist af met veel vertrouwde nummers. Enthousiast meezingen geeft ons energie voor de laatste uurtjes onderweg.

Kijken jullie naar tv of naar films?

Een enkele keer kijken we naar een film op Netflix, maar meestal is die behoefte niet zo groot.

Welke boodschappen gaan mee op reis?

Eten voor de eerste dag, biertje en flesje wijn voor aankomst. Ontbijt. Daarna ter plekke boodschappen. Wel hebben we een voorraadje lekkere koffie (nespresso) en standaard wat kruiden in de camper.

En welke boodschappen nemen jullie graag mee terug naar huis?

Geen, eigenlijk.

Vrij staan, camperplaats of camping?

Met de VW-bus, zonder wc, kozen we bijna altijd voor een verblijf op een camping. Met de nieuwe bus zijn we minder afhankelijk van voorzieningen en zullen we ook gebruik gaan maken van camperplaatsen.

Uit eten of zelf koken?

Als er een aardig restaurant in de omgeving is, dan gaan we daar graag eten, of we doen wat inkopen om in de camper te koken. De verhouding is ongeveer 50-50.

Steden, dorpen of natuur?

Van alles wat. We hebben graag een stadje of dorp in de omgeving. Onderweg bezoeken we ook graag een grote(re) stad. Het liefst verblijven we dan in de buurt en gaan op de fiets of met openbaar vervoer naar de stad.

Fietsen, wandelen of openbaar vervoer ter plaatse?

We zijn nogal actief en verkennen de omgeving te voet en/of met de fiets.

Actief of luieren?

Tussen de actieve dagen door luieren we een dagje en rommelen dan wat aan.

Navigatie of wegenkaarten?

Meestal hebben we kaarten en gidsen bij ons van de plaatsen waar we komen of we kopen die ter plekke. Voor langere afstanden of wanneer we de weg (weer eens) kwijt zijn, gebruiken we het navigatiesysteem in de auto; een geweldig hulpmiddel, ook om een camping of camperplek te vinden.

Snelweg of binnendoor?

Als de afstand niet te groot is, kiezen we binnenwegen om naar de volgende bestemming te komen. We zoeken dan meestal een mooie route uit op de kaart.

Contact met anderen (camperaars/locals) of liever niet?

We maken soms een praatje met de burens.

Regelmatig verplaatsen of juist niet?

Voor ons is de charme van het reizen met de camper dat we ons gemakkelijk kunnen verplaatsen, we blijven meestal niet langer dan een paar dagen op dezelfde plek. Meestal maken we een rondreis. <

Wie volgt?

TopCamper komt graag in contact met camperaars die in deze rubriek willen vertellen hoe zij gebruikmaken van hun camper. Wil je meedoen? Stuur een mailtje, graag met een paar foto's, naar redactie@topcamper.nl met als onderwerp: camperstijl.

ÉÉN VAN - TWEE RUIMTES

MALIBU VAN FIRST CLASS – TWO ROOMS

Unieke innovatieve camperbusindeling met tweeruimtenconcept:

- ! Open ruimtelijk gevoel
- ! Maximale bewegingsvrijheid
- ! Ruimtescheiding met kledkamer
- ! Extra groot ligoppervlak – 203 cm
- ! Universele hoge kast
- ! Twee kledingkasten
- ! Enorm veel opbergmogelijkheden
- ! Twee interieurdesigns om uit te kiezen

malibu
a company of carthago

Dit alles en nog veel meer vindt u alleen in de Malibu best Van in class!

www.malibu-vans.com

Beaumont Campersafe MY 2020

Al uw spullen veilig opbergen in uw camper? Kies dan voor de **Campersafe van Beaumont**. Speciaal voor het Fiat Ducato chassis ontwikkeld, vervaardigd uit hoogwaardig slagvast recyclebaar polycarbonaat. De sluitklep van gehard aluminium is voorzien van twee sloten met veiligheidssleutels. Deze combinatie van materialen maakt de **Campersafe** robuust en veilig en tegelijk ook licht, met een gewicht van maar 2,6 kg! De nieuwe **MY 2020 versie** is aangepast voor de **Fiat Ducato MY 2020**. De **Campersafe** past nu in het rechter portier van alle Fiat Ducato's vanaf MY 2007 tot heden.

Eenvoudige montage

De kluis wordt eenvoudig gemonteerd op het rechter voorportier. Verwijder de standaard portiertas, vervolgens wordt de **Campersafe** in de bestaande schroefgaten vastgezet. Zo is de **Campersafe** stevig verankerd. Het is (nagenoeg) niet mogelijk om, als het portier gesloten is, deze open te breken.

Mooie afwerking

De buitenzijde van de **Campersafe** is zodanig afgewerkt dat het harmonieert met uw interieur. De binnenzijde is bekleed met neopreen om beschadiging en krassen van uw kostbaarheden te voorkomen.

De **Campersafe** is te verkrijgen bij geselecteerde Camperbedrijven.

Voor meer informatie: www.campersafe.com

beaumont
Vlijtstraat 40
7005 BN Doetinchem

KNAUS BESTAAT 60 JAAR

In Nederland hoort Knaus al weer jaren bij de vijf meest verkochte campermerken. De geschiedenis van het merk begon in 1961 met een kleine caravan, Zwaluwnest geheten. Bouwkundige/architect Helmut Knaus (1920-1991) had zijn bedrijf gevestigd in de buurt van Würzburg. Het West-Duitse Wirtschaftswunder, de fabuleuze economische groei na de vernietigende Tweede Wereldoorlog, stimuleerde de vraag naar recreatievoertuigen.

Tegenwoordig staat er een enorme, steeds gemoderniseerde Knausfabriek in het Oost-Beierse Jandelsbrunn en ook de fabriek in Hongarije is al enkele keren vernieuwd. Die eerste caravan – kort en licht want de standaard VW Kever moest 'm kunnen trekken – droeg al een logo met het zwaluwpaar. Knaus nam in 1973 concurrent Eiffelland over, een populair merk in Nederland. Met de caravanmodellen Südwind en Azur bereikte Knaus goede marktaandelen in Europa.

Knaus campers

In 1988 bracht Knaus voor het eerst een camper op de markt: de Traveller, het klassieke campermodel – hoekig, robuust en met een alkoof boven de cabine. In 1996 volgde de Travel Liner, een integraalcamper. De Sun TI werd vanaf 2004 een succesnummer onder de halfintegraalcampers. Iets later startte Knaus ook in het segment van de buscampers; met een groot en zeer gevarieerd aanbod is Knaus daar nu niet meer weg te denken. Ook in de andere segmenten van de campermarkt, behalve dat van de 5 m-kampebus, is Knaus rijkelijk vertegenwoordigd.

Boven: de Knausfabriek in Jandelsbrunn, 1970; Knaus' eerste caravan was de Schwalbennest, nuttige lengte 2,28 m; onder: Knaus Traveller

Knaus is een concern

Het bedrijf groeide niet alleen met de eigen caravans en campers, er ontstonden ook samenwerkingen en fusies. De voertuigtak van carrosseriebouwer Weinsberg werd in 1992 ingelijfd. Dat merk had overigens al in 1969 een camper geïntroduceerd, gebaseerd op de Fiat 238 bestelwagen, een voorloper van de Ducato. Begin deze eeuw vormde Knaus samen met de traditionele caravanbouwer Tabbert de Knaus Tabbert Group. Na een faillissement in 2008 bracht een Nederlands investeringsbedrijf Knaus snel weer naar een goede marktpositie. Luxemerkt Morelo, in 2010 opgericht in de omgeving van Concorde, werd in 2017 opgenomen in de Knaus Tabbert holding.

Actieve producent

Met de studie Caravisio (2013) en de ultralichte Travelino (2016) zorgde Knaus voor innovaties in de caravanbouw. De ontwikkelingen in gewichtsbesparing werden natuurlijk ook toegepast bij de bouw van campers. Knaus Tabbert telt circa drieduizend werknemers, maakte vorig boekjaar 26.000 campers en caravans en haalde een jaaromzet van 780 miljoen euro. <

AL ONZE KAMERS HEBBEN
UITZICHT OP HET PARADIJS.

DUCATO.

Een exclusief avontuur om je horizon te verbreden.

De camper op Fiat Professional Ducato platform brengt je overal, zelfs op de meest magnifieke en betoverende plekken ter wereld. Stressvrij en met alles wat je nodig hebt binnen handbereik geniet je van elke minuut van de reis en je pas ontdekte vrijheid en bereik je veilig je bestemming.

#STAYSAFE #TRAVELSAFE #FIATDUCATOCAMPER

WWW.FIATCAMPER.COM

*Berekening op basis van aantal registraties van FCA in Europa's in de voorbije 10 jaar.

EEN GENOT VOOR MEER DAN
500.000
GEZINNEN*

Facile-en-route

Campergids Europa

8950 geselecteerde camperstops

Vorig jaar was deze informatie nog over drie gidsen verdeeld, nu is toch weer heel Europa in één boek verkrijgbaar. Het groeiende aantal camperplaatsen maakt het lastig voor de uitgevers van gedrukte gidsen. Dit boek, al de 24e editie, is ondanks de omvang goed te gebruiken. Bulgarije, Servië, Estland, Letland en Litouwen zijn niet opgenomen. De database van Facile-en-route bevat ruim 12.000 camperplaatsen. De dikke drieduizend die niet in dit boek zijn opgenomen kunnen worden gevonden in de Camperstop-app; bij aankoop van deze gids krijg je daarop een gratis jaarabonnement.

Facile Media, 712 blz., € 26,50

Arnout Hauben

Dwars door België

Van Brugge naar Aarlen in 23 wandelingen

Misschien zag je onlangs op tv de leuke documentaire in vier delen met dezelfde titel. Op NPO Start zijn de afleveringen nog te zien. Door reisbeperkingen gebonden aan het eigen land wandelt televisiemaker Arnout Hauben met een cameraman en een geluidsman over de GR 129, een 'LAW' van Brugge in het noordwesten van België naar Arlon in het zuidoosten. Deze mannen lopen 520 km, soms iets afwijkend van de GR 129 maar dat wordt dan aangegeven. Het boek bevat geen routebeschrijving, een GR (LAW) is bewegwijzerd met rood-witte markeringen. Elke etappe is afgebeeld op een kaartje, de schaal varieert van 1:50.000 tot 1:125.000, dat is onvoldoende gedetailleerd om op te lopen. Maar de smartphone biedt uitkomst: de route is ingetekend in Google Maps. In het boek zit een QR-code die je rechtstreeks naar die kaart leidt. Daarop zijn ook ruim 400 bezienswaardigheden of aandachtspunten vermeld plus 220 overnachtingsadressen.

Haubens toelichting op historische feiten is interessant. Aangenaam getroffen werden we door de innemende en af en toe ontroerende *petites histoires*; schijnbaar terloops tekent hij bijzondere verhalen op van mensen die zijn pad kruisen. Het grootste deel van de route loopt door Wallonië, veelal rustig gebied, rijk aan mooie landschappen en heuvelachtig.

Pelckmans, 224 blz., € 20

Hans Buiten

Naar buiten

Geschiedenis van Nederlanders en kamperen

Buiten, historicus bij de ANWB, dook in de archieven. Eind 19e eeuw werd in kleine kring de Britse mode overgenomen om met een lichtgewicht tent per fiets er op uit te trekken. Men wilde, ook onder spartaanse omstandigheden, genieten van het permanent buiten zijn. Er werd gekampeerd op landgoederen die door hun adellijke eigenaren ruimhartig ter beschikking werden gesteld, en ook op stranden en in bossen. Werd het verblijf in tenten in 1905 door de hoofdredacteur van de Kampioen nog 'tamelijk onfris' genoemd, iets verder lezen we hoe het kamperen al snel daarna in brede kring werd omarmd. Die popularisering betekende wel dat het was gedaan met de vrijheid. De regelgeving die volgde geeft een interessant beeld van de tijdgeest: van een verbod op het gezamenlijk slapen van mannen en vrouwen of het dragen van shorts door vrouwen tot de burgerlijke ongehoorzaamheid die de trend van (legaal) kamperen bij de boer mogelijk maakte. Goed gedocumenteerd en ruim voorzien van illustraties en foto's biedt het boek een aantrekkelijk overzicht van de ontwikkeling van de Nederlandse vakantie in tent, caravan en camper – in de vrije natuur en op luxe campings, in eigen land en in het (verre) buitenland.

Uitgeverij ANWB, 224 blz., € 22,99

Tekst en foto's: Marga Feenstra

NEDERLAND

EVERDINGEN, CAMPING FORT EVERDINGEN

Het indrukwekkende Fort Everdingen, aan de Lek bij het gelijknamige Betuwse dorp, is onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Op het grote, groene terrein – 12 ha – ligt een aantal gebouwen van militair-historische betekenis. Een camperplaats en een klein natuurkampeerterrein maken sinds 2015 deel uit van dit bijzondere complex. Langs het fort lopen verschillende wandelpaden, dus de wandelschoenen zeker niet vergeten!

Was Defensie vanaf 1864 eigenaar van dit fort, in 2015 kochten bierbrouwers Danielle Duits en Marco Lauret het hele complex om er een bierbrouwerij in te beginnen. Na een grondige renovatie staat er nu een complete bierbrouwerij met proeflokaal in een van de geniegebouwen. Nu, in coronatijd, is de proeverij gesloten. Fortbewaker Carla woont pal achter het grote toegangshek. Bij haar moet je je aanmelden en betaal je voor je overnachting. In het kantoortje liggen diverse folders over wat er in de omgeving

valt te doen, maar ook een uitleg over het fort en de bierbrouwerij zelf. Via een klinkerweg 'klimt' je camper naar de plaats waar tien kampeerauto's ruim op passen. Je kiest een van de genummerde plekken uit en dan is het genieten geblazen van de omringende natuur. Langs de camperplaats loopt een wandelpad dat je onder meer naar een sluis voert die er voor kon zorgen dat het omringende land zou overstromen – inundatie was een doeltreffend middel om de vijand te stoppen (zie ook de kadertekst op bladzijde 41, in het artikel over Utrecht). Toiletten en douches zijn in een van de betonnen gebouwen aangelegd. Camperplaats en camping zijn het hele jaar open, het sanitair zeker van april tot en met september, mogelijk wat langer. Vlak bij de uitgang is een vuilwaterpunt voor grijs water en je cassettetoilet. Het tarief is € 15 voor twee personen inclusief stroom, voor een persoon extra betaal je € 4. Als het sanitair is gesloten ben je vanzelfsprekend aangewezen op je eigen voorzieningen. In het proeflokaal kun je wat drinken en een klein hapje nemen, er zijn geen maaltijden beschikbaar. <

Een fort met een brouwerij

Fort Everdingen

Noodweg 2
4121 KK Everdingen
www.forteverdingen.com
0347 76 90 05
gps N 51.96142, E 5.17505

Leuk

- bierproeven en rondleiding
- wandelen in de uiterwaarden
- fietsen op de Lekdijk

CampersCaravans.nl

Waar jouw avontuur begint

**Verkoop jouw
camper al vanaf
€ 10,- p.m. op de
kampeersite van
Nederland**

Aveco klantactie:

**Profiteer van deze korting
en betaal de eerste maand
slechts € 1,- voor jouw
camperadvertentie.**

Zie klantenvoordeel op
avecoverzekeringen.nl

AVECO
Verzekeringen

Daarna betaalt u €10,- p.m.

CAMPERPLAATSEN

NEDERLAND

ZAAMSLAG, CAMPERERF DE FEIJTER

Zaamslag? Ben je nooit in Zeeland geweest, dan heb je mogelijk geen idee waar dat ligt. Wel, Zaamslag is een dorpje in Zeeuws-Vlaanderen, ten oosten van Terneuzen. Zeeland is zeer populair bij campers, vooral de kusten zijn drukbezocht. Deze plek ligt landinwaarts, wat rustiger dus. Genieten van het landschap staat voorop, dat was ook het uitgangspunt van de akkerbouwers De Feijter die tien jaar geleden deze camperplaats begonnen.

Ziet de camperplaats er op de verschillende camperapps al goed uit, in werkelijkheid is hij nog mooier: prachtig wijds uitzicht vanuit je camper op de polder. In 2019 bereikte 'De Feijter' de derde plaats qua beoordelingen op Campercontact. Piet en Ellen de Feijter verbouwen granen, uien, vlas en suikerbiet. Rijd je over de landweggetjes, dan merk je dat veel boeren een groot bord met hun naam erop aan de kant van de weg zetten. Op de Zaamslagsedijk hoeft je dus alleen maar te letten op het bord 'Familie de Feijter' met eronder een apart verwijzingsbord 'camperplaats'. Staan er

campers, dan weet je dat de camperplek rechts van de toegangsweg is, de boerderij ligt links. Tien mooie plekken, twee aan twee met ertussen een picknicktafel. Bomen en struiken zorgen voor de afscheiding. Legen van het cassettetoilet (zonder chemicaliën!) gaat in overleg. Piet en Ellen verwelkomen campers het hele jaar door, in de periode rond kerst en Nieuwjaar in overleg. Honden zijn welkom, alleen aangelijnd. Tarief € 14 voor 2 personen, stroom, water, wifi en toeristenbelasting. Een persoon extra kost € 1,50. Een hond € 1. Lozen cassettetoilet is gratis bij meer dan 1 nacht verblijf. <

Genieten van de Zeeuwse polder

Campererf De Feijter

Zaamslagsedijk 6
4543 NG Zaamslag
www.campererfdefeijter.nl
06 23 48 39 35
gps N 51.39920, E 3.936260

LEUK

- vestingstadje Hulst met stadswallen (12 km)
- geochaching
- schepen kijken bij de Westerschelde

NEDERLAND

REUTUM, CAMPERPLAATS DE BOSKAMER

De Boskamer is een zeer toepasselijke naam voor deze camperplaats in het mooie coulissenlandschap van Twente. De plek voelt als een kamer in het bos: aan drie kanten pronken hoge loofbomen. Hij ligt aan de weg van Ootmarsum naar Reutum, op steenworp afstand van de grens met Duitsland. Een plek waar je de hele dag vogels hoort fluiten en waar je met wat geluk 's morgens voor dag en dauw reeën langs ziet komen.

Achter het huis van Jeroen en Simone Slangen stonden tot halverwege 2018 lege varkensschuren en lag een behoorlijke lap groene wei. Oorspronkelijk dacht Simone aan wat vakantiehuisjes. Al brainstormend met Jeroen kwam al snel het idee van een camperplaats op. September 2018 gingen de schuren tegen de vlakte. Het puin gebruikten ze voor als ondergrond van de staplekken zodat ook zware campers er kunnen staan. Nu zijn er op twee stroken 25 plekken die elk een stuk gras naast en voor de camper bieden. Vers brood haal je bij de bakker in Reutum. Overige boodschappen koop je in Ootmarsum of even over de grens, in Nordhorn. Het sanitair telt twee douches, twee wc's (mét toiletpapier), een wascabine en een afwasplek. Aan de zijkant leeg je je cassettetoilet en is een looppunt voor grijswater. Aan de andere kant ligt een dikke omgezaagde boom die dienstdoet als fietsenstalling met oplaadpunt voor e-bikes. Tarief € 15 voor 2 personen, 10A-stroom, wifi en sanitair. Honden zijn welkom, altijd aangelijnd en buiten het terrein uitlaten. De camperplaats is het hele jaar geopend, maximaal 7 dagen verblijf, reserveren is mogelijk. <

Geniet van de rust

Camperplaats De Boskamer

Ootmarsumseweg 388
7667 PC Reutum
www.camperplaatsdeboskamer.nl
06 11 78 85 85
gps N 52.40199, E 6.86211

Leuk

- kunststadje Ootmarsum (8 km)
- fietsen en wandelen in het Springendal
- uitstapje naar Nordhorn (D, 16 km)

Lithium Camperinstallatie

Waar moet je naast de accu op letten

In TopCamper editie 19 van maart 2020 schreven we al eens over de Lithium Accu's van Super B en hoe deze zich onderscheiden van de andere merken. Nu zoomen we iets uit en kijken we naar de bijkomende zaken die maken dat de campers zorgeloos en altijd voldoende stroom ter beschikking heeft.

De Super B Epsilon 12V90Ah is van zichzelf al meer plug & play dan veel andere lithium accu's. Zo zit er een BMS (Battery Management System) ingebouwd die overweg kan met veel verschillende merken laders, waardoor in veel gevallen deze niet vervangen hoeft te worden voor een speciale lithium lader. Vaak voldoet de AGM stand waarbij de laadspanning rond de 14,4V wordt gebracht.

Tijdens het rijden kan de accu via de dynamo geladen worden, echter sinds de invoering van Euro 6 motoren en de bijbehorende slimme dynamo's wil het nog weleens voorkomen dat de accu traag of niet volledig wordt opgeladen. Het is daarom raadzaam een laadbooster in te bouwen. Een laadbooster zorgt er enerzijds voor dat er met maximale stromen geladen wordt en anderzijds

dat het voltage op een keurige 14,4V staat, wat de accu prettig vindt. In enkele nieuwe campers zit deze laadbooster al standaard ingebouwd. Indien dit niet het geval is kan Super B adviseren welk type het beste bij uw campers past. Hierbij wordt onder andere gekeken naar de wensen van de klant en of de bestaande techniek in de camper het snelle laden aan kan. Het gebruik van de juiste kabeldiktes en het type dynamo zijn hierbij van belang.

Een andere functie van het BMS van Super B's Epsilon is de mogelijkheid de stroom te limiteren tot 1 Ampère wanneer er geladen wordt bij een temperatuur onder 0°C. Lithium kan niet geladen worden bij temperaturen onder nul. Waar de meeste accu's hier geen beveiliging voor hebben ofwel direct uit

Onder de stoel van de camper passen 2 Epsilons.

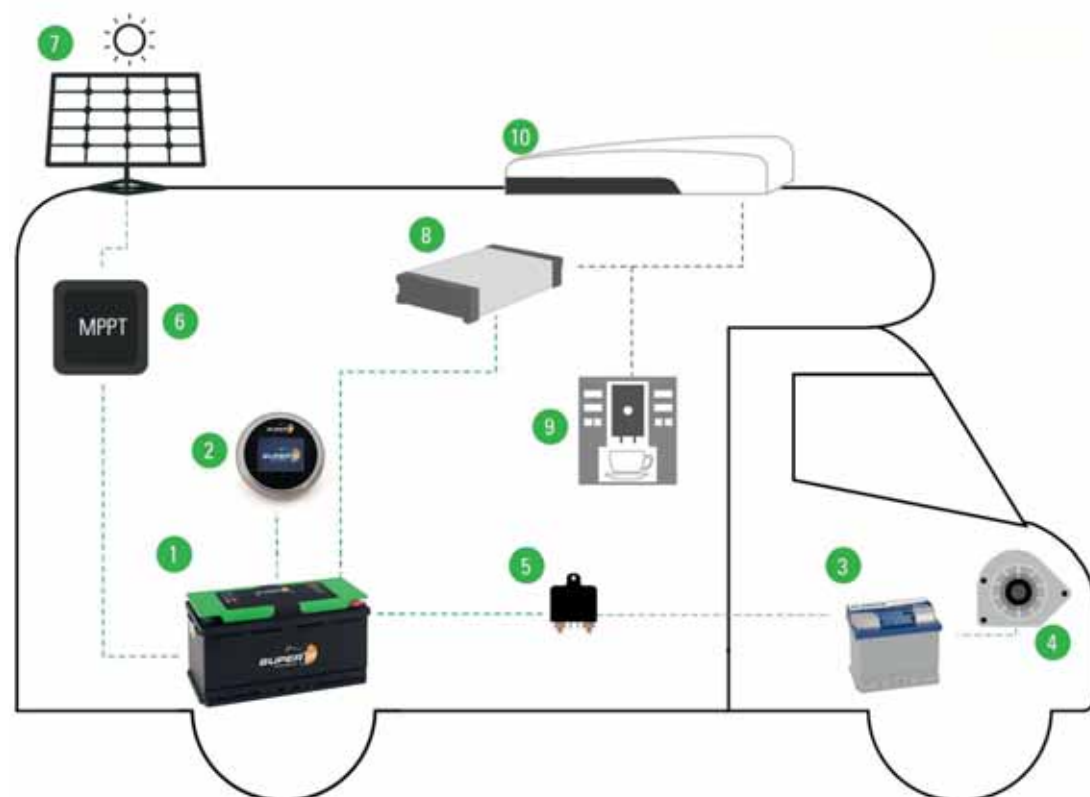

schakelen, beperkt Super B de stroom waardoor gebruik mogelijk blijft. Ontladen mag namelijk tot -20°C waardoor de accu op kan warmen en laden weer mogelijk is. Door deze functionaliteit is het toevoegen van een temperatuursensor aan de laad infrastructuur niet nodig.

Laden middels stroom via de zonnepanelen gaat het meest efficiënt met een MPPT regelaar. Let erop dat deze voldoende capaciteit biedt bij de hoeveelheid panelen aan boord. Tevens kan Super B adviseren over een combinatie toestel van laadbooster en MPPT regelaar. Dit scheelt inbouw ruimte en is bovendien voordeliger.

Al deze accustroom wordt "off grid" pas echt interessant als er 230V van gemaakt kan worden. Een omvormer met een capaciteit van minimaal 1500W wordt hierbij aanbevolen. Veel apparatuur zoals een föhn of koffiemachine vraagt al snel 1200-1300W. Belangrijk is om de dikte en afstand van de stroomkabels tussen de accu en de omvormer in de gaten te houden. Idealiter is deze afstand zo kort mogelijk en wordt minimaal een dikte van 35mm² toegepast.

Op deze manier heeft de campers een installatie waarmee hij volledig onafhankelijk en onbezorgd kan rondreizen. Goed advies is daarbij essentieel. De klant wil tenslotte de lithium installatie optimaal benutten. Caravan Camper Comfort in Hengelo (Ov) voorziet u graag van een helder en volledig advies op maat.

- 1 Super B Epsilon 12V90Ah
- 2 Super B Touch Display
- 3 Startaccu
- 4 Dynamo
- 5 Booster

- 6 MPPT solar lader
- 7 Zonnepanelen
- 8 DC/AC omvormer
- 9 230 V verbruiker
- 10 Airco

Voor meer informatie gaat u naar
www.superb-accu.nl

Aveco Camper Schade Service

Alle aangesloten camperbedrijven

AVECO
Leasing

Windmolen 28 – 7609 NN Almelo
T +31 546 82 91 93 – E mail info@brugginkcaravans.nl

www.brugginkcampers.nl

CANNENBURG
CARAVANS EN CAMPERS

passie VOOR uw vakantie

De Steiger 13 – 1351 AA Almere
T +31 36 531 34 70 – E info@cannenburg.nl

www.cannenburg.nl

Witoma
caravan

Friezenstraat 2B – 5249 JS Rosmalen
T +31 73 521 90 49 – E info@witoma.nl

www.witoma.nl

Ron Hazenberg Campers

Grotelant 2 – 9679 VA Scheemda
T +31 597 67 66 66 – E info@ronhazenberg.nl

www.ronhazenberg.com

DE ROO
CAMPERS

STADSKANAAL

Unikenkade 1 – 9503 PD Stadskanaal
T +31 599 64 89 78 – E herwin@deroocampers.nl

www.deroocampers.nl

SWART
CAMPERS

Jachtlustweg 49a – 8563 AC Wijckel
T +31 514 60 21 19 – E info@swartcampers.nl

www.swartcampers.nl

Van Drogen
campers-caravans

Orionweg 53 – 8938 AG Leeuwarden
T +31 58 280 25 00 – E info@vandrogen.nl

www.vandrogen.nl

ACHTERKAMP
CAMPERS

Onlandweg 1 – 9482 TC Tynaarlo
T +31 592 55 50 90 – E info@westfalia-campers.nl

www.westfalia-campers.nl

EUROTREK
CAMPERS

Printer 31 – 7741 ME Coevorden
T +31 524 59 37 00 – E info@eurotrek.nl

www.eurotrek.nl

J&N

COEVORDEN

Stephensonweg 2a – 7741 KW Coevorden
T +31 524 51 37 11 – E info@jonkerenenvos.nl

www.jonkerenenvos.nl

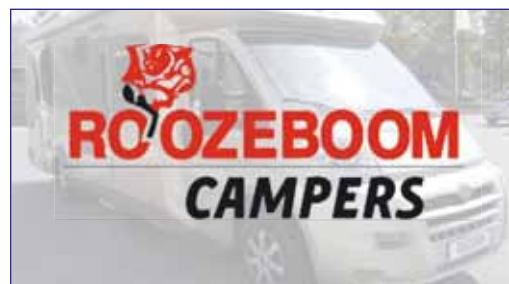
Zinger
campers

De Hanekampen 4b – 9411 XM Beilen
T +31 593 38 00 00
E info@zingercampers.nl

www.zingercampers.nl

ROOZEBOOM
CAMPERS

Coevorderweg 20 – 7707 AR Balkbrug
T +31 523 65 65 00 – E info@roozeboomcampers.nl

www.roozeboomcampers.nl

Aart
Camperinbouw

Zwolsseweg 28 – 8141 EZ Heino
T +31 572 85 31 33 – E info@aartcamperinbouw.nl

www.aartcamperinbouw.nl

Averesch
Campers

Kalanderstraat 5 – 7461 JL Rijssen
T +31 548 51 36 70 – E info@avereschcampers.nl

www.avereschcampers.nl

VENEBOER
CARAVANS BV

Loswal 30 – 9206 AH Drachten
T +31 512 52 11 11 – E info@veneboercaravans.nl

www.veneboercaravans.nl

SCHARPHOF CAMPERS.NL

Rudolf Dieselstraat 5 – 7442 DR Nijverdal
T +31 548 62 61 61 – E info@scharphofcampers.nl

www.scharphofcampers.nl

VAN TUYL

Nieuwe Steeg 48 – 4171 CW Herwijnen
T +31 418 58 12 16 – E info@van-tuyl.nl

www.van-tuyl.nl

Kamerlingh Onnesstraat 19 – 7271 AZ Borculo
T +31 545 27 17 18 – E mail info@brugginkcaravans.nl

www.brugginkcampers.nl

BUSCAMPER NEDERLAND

Pascalweg 24 – 4104 BG Culemborg
T +31 345 54 57 60 – E info@buscamper.nl

www.buscamper.nl

CARAVANS | CAMPERS | TENTEN | OUTDOOR

Industrieterrein De Netelhorst 1 – 8051 KE Hattem
T +31 38 444 37 77 – E info@dejongcaravans.nl

www.dejongcaravans.nl

GELDERSE

CAMPER CENTRALE

Antonie Fokkerstraat 37 – 3772 MP Barneveld
T +31 342 41 50 52 – E info@geldersecampercentrale.nl

www.geldersecampercentrale.nl

MULTICAMPERS WAGENINGEN B.V.
Gespecialiseerd in Volkswagen Campers

Industrieweg 10 – 6702 DR Wageningen
T +31 317 42 37 85 – E info@multicampers.nl

www.multicampers.nl

STIJKELCAMPERS

Noorderbreedte 10 – 3845 MB Harderwijk
T +31 341 41 32 15 – E info@stijkelcampers.nl

www.stijkelcampers.nl

Einsteinweg 6 – 3404 LK IJsselstein
T +31 30 687 05 27 – E info@campertotaal.nl

www.campertotaal.nl

Camper Centrum Nederland

Basicweg 5a-c – 3821 BR Amersfoort
T +31 33 453 08 82 – E info@vwcampers.nl

www.volkswagencampers.nl

DICK GROOT SAFARI CAMPERS

Zandzegge 3a – 1731 LP Winkel
T +31 72 571 95 96 – E info@safaricamper.nl

www.safaricamper.nl

van Baaren Caravans + Campers

Zandzegge 1 – 1713 LP Winkel (N-H)
T +31 224 54 02 44 – E info@vanbaarencaravansencampers.nl

www.vanbaarencaravansencampers.nl

DD caravans & campers

Rotterdamseweg 266a – 2628 AS Delft
T +31 15 262 74 33 – E info@ddcaravans.nl

www.ddcaravans.nl

Beeklaan 24a – 2191 AB Hillegom - De Zilk
T +31 252 51 77 17 – E verkoop@kampeercentrumdejong.nl

www.kampeercentrumdejong.nl

CAMPERS & CARS

Rijksweg 68 – 4255 GM Nieuwendijk
T +31 183 40 12 00 – E info@campersencars.nl

www.campersencars.nl

Leemskuilen 38 – 5563 CL Westerhoven
T +31 40 207 65 88 – E info@beroca.nl

www.beroca.nl

Berghemseweg 2a – 5373 KH Herpen
T +31 486 41 36 78 – E corvandenoever@hetnet.nl

www.caravancenter.nl

CamperCentrum Veldhoven

De Run 8273 – 5504 EM Veldhoven
T +31 40 254 26 38 – E info@campermatheeuwse.nl

www.campermatheeuwse.nl

Liba Campers B.V.

Hamsestraat 16a – 5298 NA Liempde
 T +31 411 63 33 79 – E info@libacampers.nl

www.libacampers.nl

Linderskampeerautos

Bolle Akker 3 – 5761 RW Bakel
 T +31 492 34 25 08 – E info@linderskampeerautos.nl

www.linderscampers.nl

Mobile d'rome & partners Roosendaal

Argon 33 – 4751 XC Oud Gastel / Roosendaal
 T +31 165 57 06 25 – E info@mobiledrome.nl

www.mobiledrome.nl

TJEU VAN HORNE

www.kampeercentrumBudel.nl

Meemortel 34 – 6021 AE Budel
 T +31 495 49 33 55 – E info@kampeercentrumbudel.nl

www.kampeercentrumbudel.nl

NIESMANN + BISCHOFF

CAMPERS NEDERLAND

Galliërsweg 39 – 5349 AT Oss
 T +31 412 74 50 34 – E info@niesmannbischoff.nl

www.niesmannbischoff.nl

RIDDERBEKS

Edisonweg 43 – 6101 XJ Echt
 T +31 475 41 01 01 – E info@ridderbeks.nl

www.ridderbeks.nl

TIELEN CAMPERS.NL

AMERICA

Hoebertweg 4 – 5966 ND America
 T +31 77 464 90 40 – E verkoop@tielencampers.nl

www.tielencampers.nl

Caravan & Camper

LIMBURG

Mauritsweg 126 – 6171 AK Stein
 T +31 46 433 35 74 – E info@caravan-camperlimburg.nl

www.caravan-camperlimburg.nl

CaravanLife GORTER

Daniëlsweg 2 – 4451 HP Heinkenszand
 T +31 113 56 30 85 – E gorter@caravanlife.nl

www.caravanlife.nl

RAEMA

Caravans & Campers BV

Hulsenweg 8 – 6031 SP Nederweert
 T +31 495 72 59 00 – E info@raemacaravans.nl

www.raemacaravans.nl

Marsman

Caravans en Recreatie

Handelsweg 4 – 3641 RC Mijdrecht
 T 31 297 24 22 34 – E info@marsmancaravans.nl

www.marsmancaravans.nl

cm

Cor Melissant

Camper
 Caravan
 Kampeer

Nijverheidsweg 4 – 3247 XX Dirksland
 T 31 187 60 51 91 – E info@cormelissant.nl

www.cormelissantcaravan.nl

Aveco Camper Schade Service

Alle aangesloten
 camperbedrijven

Ontdekken met 4 jaar zorgeloze zekerheid

Bij een nieuwe Volkswagen California 6.1. krijgt u nu 4 jaar GRATIS onderhoud én garantie*. Een uniek en exclusief aanbod. Dat rijdt en reist extra comfortabel. Campercentrum Nederland is al 20 jaar de enige officiële dealer van Volkswagen Campers. Meer weten? Kijk op campercentrumnederland.nl of neem contact op via 033-453 08 82.

Laatste nieuws ontvangen?

Aanmelden kan via

www.campercentrumnederland.nl/ontdekken/nieuwsbrief

* Op elke nieuwe Volkswagen California 6.1

Campercentrum Nederland

Basicweg 5 a-c, 3821 BR Amersfoort
+31 (0)33 453 08 82
info@campercentrumnederland.nl
www.campercentrumnederland.nl

WESTFALIA

Aveco Camper Schade Service

Verzekerd van goed schadeherstel!

Uw voordeel van onze samenwerking met 45 camperbedrijven:

- ➔ Slechts € 150,- standaard eigen risico
- ➔ Fabrieksgarantie blijft van kracht bij schadeherstel door merkdealer
- ➔ Zorgeloze financiële afwikkeling
- ➔ Snelle schadeafhandeling
- ➔ Professionele reparatie
- ➔ Aantrekkelijke premie

Groningen	Plaats
1. Ron Hazenberg Campers	Scheemda
2. De Roo Campers	Stadskanaal
Friesland	Plaats
3. Swart Campers	Wijckel
4. Van Drogen Campers & Caravans ..	Leeuwarden
5. Veneboer Campers & Caravans	Drachten
Flevoland	
6. Cannenburg Caravans en Campers ..	Almere
Drenthe	Plaats
7. Achterkamp Campers	Tynaarlo
8. Eurotrek Campers	Coevorden
9. Jonkeren & Vos	Coevorden
10. Zinger Campers	Beilen
Overijssel	Plaats
11. Aart Camperinbouw	Heino
12. Aversch Campers	Rijssen
13. Bruggink Caravans & Campers	Almelo
14. Roozeboom Campers	Balkbrug
15. Scharphof Campers	Nijverdal
Gelderland	Plaats
16. Autobedrijf Van Tuyl	Herwijnen
17. Bruggink Caravans & Campers	Borculo
18. Buscamper Nederland	Culemborg
19. De Jong Caravans & Campers	Hattem
20. Gelderse Camper Centrale	Barneveld
21. Multicampers Wageningen	Wageningen
22. Stijkel Campers	Harderwijk
Utrecht	Plaats
23. Camper Totaal	IJsselstein
24. Camper Centrum Nederland	Amersfoort
25. Marsman Caravans en Recreatie	Mijdrecht
Noord-Holland	Plaats
26. Dick Groot Safaricampers	Winkel
27. Van Baaren Caravans + Campers	Winkel
Zuid-Holland	Plaats
28. DD Caravans & Campers	Delft
29. De Jong Kampeer & Recreatie	Hillegom/De Zilk
30. Cor Melissant Camper Caravan	Dirksland
Noord-Brabant	Plaats
31. Campers & Cars	Nieuwendijk
32. Beroca Camper & Caravan	Westerhoven
33. Camper en Caravancenter Cor van den Oever	Herpen
34. Campercentrum Veldhoven	Veldhoven
35. Liba Campers	Liempde
36. Linders Kampeerauto's	Bakel
37. Mobiledrôme & Partners	Oud Gastel
38. Tjeu van Horne - Kampeercentrum Budel	Budel
39. Niesmann+Bischoff Campers Nederland	Oss
40. Witoma Recreatie	Rosmalen
Limburg	Plaats
41. Ridderbeks	Echt
42. Tielen Campers	America
43. Caravan & Camper Limburg	Stein
44. Raema Caravans & Campers	Nederweert
Zeeland	Plaats
45. Caravanlife Gorter	Heinkenszand

